

REPUBLIKA HRVATSKA

AGENCIJA ZA SIGURNOST ŽELJEZNIČKOG PROMETA

10000 ZAGREB, Radnička cesta 39

**IZVJEŠĆE O RADU
AGENCIJE ZA SIGURNOST ŽELJEZNIČKOG PROMETA
ZA 2022. GODINU**

KLASA: 001-02/23-04/01
URBROJ: 387-02/01-23-37

Zagreb, 28. rujna 2023.

SADRŽAJ

1. Popis kratica	5
2. Uvod	6
3. Ustrojstvo Agencije	7
4. Djelatnost Agencije	10
5. Izvješće o radu inspekcije	11
5.1 Nadzor građevinskog infrastrukturnog podsustava	11
5.2 Nadzor odvijanja prometa i upravljanje prometom	11
5.3 Nadzor vučnih vozila	11
5.4 Nadzor vučenih željezničkih vozila	14
5.5 Nadzor izvršnog osoblja	15
5.6 Nadzor prijevoza opasnih tvari	15
5.7 Nadzor prometno-upravljačkog i signalno-sigurnosnog podsustava	15
5.8 Protupožarne aktivnosti	15
6. Nadzor sustava upravljanja sigurnošću kod upravitelja infrastrukture	17
7. Nadzor sustava upravljanja sigurnošću kod željezničkih prijevoznika	19
8. Nadzor ECM-a	21
9. Izvješće o financijskom poslovanju Agencije	23
9.1 Financijski izvještaji	26
9.2 Povrat sredstava doznačenih iz državnog proračuna za koja nisu iskazane obveze u bilanci na dan 31. prosinca 2021. godine	28
10. Uvođenje sustava upravljanja kvalitetom	30
11. Stanje sigurnosti željezničkog sustava u Republici Hrvatskoj	32
11.1 Zakonski okvir	32
11.2 Razvoj nacionalnih sigurnosnih pokazatelja	33
11.3 Razvoj zajedničkih sigurnosnih pokazatelja	36
11.4 Ostali relevantni pokazatelji koji se odnose na sigurnost	38
11.5 Podaci o nedostacima i nepravilnostima u odvijanju željezničkog prometa i upravljanju željezničkom infrastrukturom, koji su značajni za sigurnost	40
11.6 Primjena zajedničkih sigurnosnih metoda	42
11.7 Zaključna ocjena stanja sigurnosti	44
12. Pregled aktivnosti Agencije	45
12.1 Postupanje i rješavanje upravnih stvari i drugih predmeta iz nadležnosti Agencije	45
12.2 Ostali poslovi koje su obavljali zaposlenici Agencije	46
13. Suradnja s Agencijom Europske unije za željeznice i tijelima nadležnim za sigurnost unutar i izvan Europske unije	47

13.1 Suradnja s ERA-om u sklopu sporazuma o suradnji s ERA-om (Cooperation Agreement) ..	48
13.2 Nadzor (audit) ERA-e u 2022. godini (NSA Monitoring 2022 – NSA Croatia – the 2 nd cycle)	48
13.3 Pripreme oko sklapanja sporazuma o suradnji (protokola) s nacionalnim tijelom nadležnim za sigurnost Republike Slovenije (NSA-SLO).....	49
14. Suradnja s tijelima nadležnim za sigurnost željezničkog sustava unutar Republike Hrvatske	51
14.1 Suradnja s Ministarstvom	51
14.2 Suradnja s AIN-om	52
14.3 Suradnja s HAKOM-om	52
14.4 Suradnja s Odborom za pomorstvo, promet i infrastrukturu Hrvatskog sabora	52
14.5 Suradnja s Hrvatskom vatrogasnom zajednicom	53
14.6 Suradnja s HDŽI	53
15. Javnost rada Agencije	54
16. Promjene u zakonodavstvu i ocjena učinkovitosti primjene 4. željezničkog paketa	55
17. Strategija nadzora željezničkog sustava u Republici	56
17.1 Područje primjene i ciljevi nadzora	57
17.2 Postupak nadzora koji se temelji na procjeni rizika u željezničkom sustavu	59
17.3 Područja općih rizika i polazišta za utvrđivanje prioriteta nadzora	60
17.3.1 Sustavi upravljanja rizikom (SMS).....	60
17.3.2 Željeznička vozila	60
17.3.3 Infrastrukturni podsustavi	60
17.3.4 Subjekti nadležni za održavanje (ECM)	61
17.3.5 Strojovođe i ostali izvršni radnici	61
17.3.6 Kadrovski resursi i kompetencijske sposobnosti Agencije.....	62
18. Zaključak.....	63

Popis tablica:

Tablica 1 – Sistematizacija i popunjenost radnih mjesta u Agenciji u 2022. godini	8
Tablica 2 - Pregled inspekcijskih nadzora u 2022.	15
Tablica 3 - Financijski plan Agencije za 2022. godinu	24
Tablica 4 - Stanje nedospjelih i nepodmirenih obveza koje se prenose u slijedeću proračunsku godinu	28
Tablica 5 - Povrat sredstava doznačenih iz državnog proračuna	29
Tablica 6 - Ukupan broj ozbiljnih nesreća u 2022. godini i uzroci nastanka istih.....	34
Tablica 7 - Pregled nacionalnih sigurnosnih pokazatelja u periodu od 2017. do 2022. – izvanredni događaji.....	35
Tablica 8 - Ukupan i relativan broj (prema vlak-kilometrima) značajnih nesreća za 2022.(ERA metodologija)	36

Ova elektronička isprava potpisana je kvalificiranim elektroničkim potpisom sukladno EU Uredbi 910/2014/EU (eIDAS) koji je vidljiv na posljednjoj nenumeriranoj stranici dokumenta. Provjera potpisa provodi se skeniranjem koda na potpisu.

Tablica 9 - Pregled najvažnijih zajedničkih sigurnosnih pokazatelja za razdoblje 2017.-2022. godine vezano za značajne nesreće (ERA metodologija)	37
Tablica 10 - Broj željezničko – cestovnih prijelaza (2015.-2022.).....	38
Tablica 11 - Pregled putničkog i teretnog prijevoza u razdoblju 2013. do 2022. godine.....	39
Tablica 12 - Broj i struktura riješenih predmeta u 2022. godini	45

Popis slika:

Slika 1 – Organizacijska struktura Agencije.....	7
Slika 2 – Pregled nacionalnih sigurnosnih pokazatelja (izvanredni događaji) za period 2017.-2022. – ozbiljne nesreće, nesreće i incidenti (prema Tablici 7).....	35
Slika 3 – Pregled nacionalnih sigurnosnih pokazatelja za period 2017.-2022. – ozbiljne nesreće i nesreće (prema Tablici 7).....	36
Slika 4 – Pregled najvažnijih zajednički sigurnosnih pokazatelja za razdoblje 2017.-2022. godine (prema Tablici 6).....	37
Slika 5 – Pregled ŽCP-a za razdoblje 2015.-2022. godine (prema Tablici 10).....	38
Slika 6 – Pregled putničkog i teretnog prijevoza u razdoblju od 2013. do 2022. godine (prema Tablici 11).....	40
Slika 7 – Broj teško ozlijeđenih i smrtno stradalih kao posljedice izvanrednih događaja u 2022. (prema Izvješćaju o sigurnosti za 2022.-HŽ Infrastruktura d.o.o.)	40
Slika 8 – Pregled izdanih dozvola za strojovođe do kraja 2022. godine	61

1. Popis kratica

4RWP	4. željeznički paket (engl. 4 th Railway Package)
APS	Dozvola za puštanje strukturnih podsustava u uporabu (engl. Authorisation to place in service)
AsBo	Tijelo za procjenu (engl. Assessment Body)
BoA	Odbor za žalbe (engl. Board of Appeal)
CSI	Zajednički sigurnosni pokazatelji (engl. Common Safety Indicators)
CSM	Zajedničke sigurnosne metode (engl. Common Safety Methods)
CA	Ugovor o suradnji ERA i NSA u sklopu izdavanja jedinstvenih sigurnosnih potvrda (engl. Cooperation Agreement)
DeBo	Imenovano tijelo (engl. Designated Body)
ECM	Subjekt nadležan za održavanje (engl. Entity in Charge of Maintenance)
EC	Europska Komisija (engl. European Commission)
ECVVR	Europski centralizirani registar vozila (engl. European Centralised Virtual Vehicle Register)
ERADIS	Baza podataka interoperabilnosti i sigurnosti Europske agencije za željeznice za (engl. European Railway Agency Database of Interoperability and Safety)
EVR	Europski registar vozila (engl. European Vehicle Register)
EU	Europska Unija (engl. European Union)
ERA	Agencija Europske unije za željeznice (engl. European Union Agency for Railways)
ERATV	Europski registar tipova vozila (engl. European Register of Authorised Types of Vehicles)
ERTMS	Europski sustav upravljanja i nadzora vlakova (engl. European Railway Traffic Management System)
ESSU	Elektronički signalno sigurnosni uređaj
IM	Upravitelj infrastrukture (engl. Infrastructure Manager)
NoBo	Prijavljeno tijelo (engl. Notified Body)
NRV	Nacionalne referentne vrijednosti (engl. National Reference Values)
NSA	Nacionalno tijelo nadležno za sigurnost (engl. National Safety Authority)
OC	Organizacijska sposobnost (engl. Organisational Capability)
OSS	Jedinstvena pristupna točka (engl. One Stop Shop)
PoE	Tim stručnjaka u sklopu izdavanja jedinstvenih sigurnosnih potvrda (engl. Pool of Experts)
PU-SS	Prometno-upravljački i signalno-sigurnosni
QMS	Sustav upravljanja kvalitetom (engl. Quality Management System)
RID	Pravila vezana za međunarodni prijevoz opasnih tereta željeznicom (engl. Regulations concerning the international carriage of dangerous goods by rail)
RU	Željeznički prijevoznik (engl. Railway Undertaking)
SCA	Potvrda i uvjerenje o sigurnosti (engl. Safety certification/safety authorisation)
SMS	Sustav upravljanja sigurnošću (engl. Safety Management System)
SSC	Jedinstvena sigurnosna potvrda (engl. Single Safety Certificate)
SUP	Nadzor sigurnosti željezničkog prometa (engl. Supervision of safety performance)
TAP	Telematske aplikacije za putnički prijevoz (engl. Telematics applications for passenger service)
TAF	Telematske aplikacije za teretni prijevoz (engl. Telematics applications for freight service)
TSI	Tehnička specifikacija za interoperabilnost (engl. Technical specification for interoperability)
VA	Odobrenje za puštanje vozila (tipa) u uporabu (engl. Vehicle (type) Authorisation)
ŽCP	Željezničko-cestovni prijelaz

Ova elektronička isprava potpisana je kvalificiranim elektroničkim potpisom sukladno EU Uredbi 910/2014/EU (eIDAS) koji je vidljiv na posljednjoj nenumeriranoj stranici dokumenta. Provjera potpisa provodi se skeniranjem koda na potpisu.

2. Uvod

Agencija za sigurnost željezničkog prometa (u daljnjem tekstu: Agencija) je nacionalno tijelo nadležno u smislu zakonodavstva Europske unije o sigurnosti i interoperabilnosti željezničkog sustava Europske unije - osnovana je kao javna ustanova sa sjedištem u Zagrebu kojoj je u izvještajnom razdoblju, sukladno Zakonu o sigurnosti i interoperabilnosti željezničkog sustava ("Narodne novine", br. 63/2020; u daljnjem tekstu: Zakon) i Zakonu o ustanovama ("Narodne novine", br. 76/93, 29/97, 47/99, 35/08 i 127/19), povjerena zadaća reguliranja i nadzora sigurnosti željezničkog sustava Republike Hrvatske.

Osnivač Agencije je Republika Hrvatska, a osnivačka prava ostvaruje Vlada Republike Hrvatske (u daljnjem tekstu: Vlada). Agencija obavlja svoje aktivnosti na temelju javne ovlasti kao djelatnost od interesa za Republiku Hrvatsku, a obavlja i druge poslove koji su u skladu s propisima donesenim na temelju nacionalnih zakona i izravno primjenjivim propisima Europske unije.

Agencija je, sukladno Zakonu, obvezna Vladi svake kalendarske godine podnijeti izvješće o svom radu u prethodnoj godini uključujući i financijsko izvješće. Slijedom toga, Agencija podnosi izvješće za 2022. godinu koje sadržajno obuhvaća djelatnost i ustrojstvo Agencije, izvješće o financijskom poslovanju Agencije, informacije o sustavu upravljanja kvalitetom, informacije o stanju sigurnosti i sigurnosnim pokazateljima željezničkog sustava u Republici Hrvatskoj, bitne promjene hrvatskog i EU zakonodavstva koje se odnose na sigurnost željezničkog sustava, pregled aktivnosti Agencije prema području nadležnosti, rad inspektora i aktivnosti nadzora, pregleda i audita sustava upravljanja sigurnošću kod upravitelja infrastrukture, željezničkih prijevoznika i funkcija subjekata nadležnih za održavanje, informacije o suradnji Agencije s tijelima nadležnim za sigurnost drugih zemalja članica Europske unije, informacije o suradnji s Agencijom Europske unije za željeznice (ERA-om) i provedenom auditu ERA-e u 2022., informacije o ostvarivanju načela javnosti rada Agencije te informacije o razvoju nacionalne strategije nadzora sigurnosti željezničkog sustava.

Stalna poboljšanja, kako internog poslovanja Agencije tako i sigurnosti željezničkog sustava u cjelini, temeljno je opredjeljenje ravnatelja Agencije i svih njegovih suradnika, u što se možemo uvjeriti kroz ovo Izvješće.

Ravnatelj

Želimir Delač, dipl. ing. el.

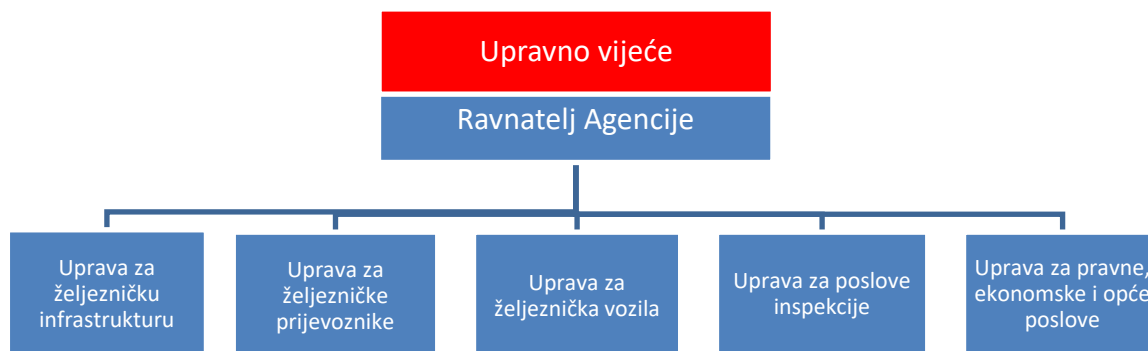
3. Ustrojstvo Agencije

Tijela Agencije su Upravno vijeće i ravnatelj koji za svoj rad odgovaraju Vladi.

Agencijom upravlja Upravno vijeće koje se sastoji od predsjednika i četiri člana. Četiri člana Upravnog vijeća imenuje Vlada nakon provedenog javnog natječaja na vrijeme od pet godina, s mogućnošću ponovnog imenovanja. Zakonom je propisano da je jedan član Upravnog vijeća predstavnik radnika koji se imenuje sukladno propisima kojima se uređuje područje rada. Predmetna odredba Zakona o imenovanju predstavnika radnika u Upravnom vijeću je stupila na snagu 10. studenoga 2022. te je nakon provedenih izbora Odlukom o imenovanju predstavnika radnika članom Upravnog vijeća Agencije za sigurnost željezničkog prometa od 20. listopada 2022. godine imenovana predstavnica radnika u Upravnom vijeću Agencije.

Čelnik Agencije je ravnatelj, koji predstavlja i zastupa Agenciju, vodi stručni rad Agencije, organizira rad i poslovanje Agencije te obavlja i druge poslove u skladu sa Zakonom i Statutom Agencije (organizacijska struktura - slika 1). Ravnatelj obavlja svoju dužnost profesionalno kao zaposlenik Agencije, a imenuje ga Vlada na temelju javnog natječaja na vrijeme od četiri godine, s mogućnošću ponovnog imenovanja.

Uvjeti za imenovanje članova Upravnog vijeća i ravnatelja Agencije propisani su Zakonom.

Slika 1 – Organizacijska struktura Agencije

Statutom Agencije i drugim općim aktima Agencije uređuju se pitanja značajna za djelatnost, ustroj i rad Agencije, kao što su: unutarnje ustrojstvo, predstavljanje i zastupanje, financiranje, poslovno planiranje i godišnje izvještavanje, rad i poslovanje, ovlasti i način odlučivanja, opći akti, tajnost podataka, javnost rada te druga pitanja značajna za rad Agencije.

Unutarnje ustrojstvo Agencije, nazivi i djelokrug unutarnjih ustrojstvenih jedinica, organizacija i način rada ustrojstvenih jedinica, nazivi radnih mjesta, broj izvršitelja, opis poslova i potrebnih stručnih uvjeta za njihovo obavljanje uređeno je Pravilnikom o unutarnjem ustrojstvu i sistematizaciji radnih mjesta Agencije. Postojeća sistematizacija, odnosno potreban broj izvršitelja temelji se na poslovima i ovlastima Agencije propisanim Zakonom te drugim poslovima koje je Agencija obvezna obavljati kao javna ustanova.

Stručne poslove u okviru rada i poslovanja Agencije obavljaju zaposlenici Agencije, čiji se pravni položaj, uvjeti za zasnivanje radnog odnosa, plaće i druga pitanja u vezi s radnim odnosom uređuju Statutom Agencije i drugim općim aktima Agencije u skladu s propisima kojima se uređuje područje rada i propisima kojima se uređuju plaće u javnim službama.

Ova elektronička isprava potpisana je kvalificiranim elektroničkim potpisom sukladno EU Uredbi 910/2014/EU (eIDAS) koji je vidljiv na posljednjoj nenumeriranoj stranici dokumenta. Provjera potpisa provodi se skeniranjem koda na potpisu.

Na početku i kraju izvještajnog razdoblja ukupan broj zaposlenih u Agenciji (uključujući ravnatelja) promijenio se u odnosu na prethodno izvještajno razdoblje zbog novih zapošljavanja u 2022. godini.

Radi lakšeg pregleda strukture administrativnih kapaciteta Agencije u 2022. godini daje se prikaz u tablici 1.

Tablica 1 – Sistematizacija i popunjenost radnih mjesta u Agenciji u 2022. godini

Naziv	Stanje na dan 1.1.2022.			Stanje na dan 31.12.2022.		
	Sistematizirani broj izvršitelja	Popunjeno	Razlika +/-	Sistematizirani broj izvršitelja	Popunjeno	Razlika +/-
Ravnatelj	1	1	0	1	1	0
Pomoćnik ravnatelja	3	3	0	3	3	0
Uprava za željezničku infrastrukturu	5	2	-3	5	4	-1
Uprava za željezničke prijevoznike	4	0	-4	4	1	-3
Uprava za željeznička vozila	5	3	-2	5	3	-2
Uprava za poslove inspekcije	9	2	-7	9	4	-5
Uprava za pravne, ekonomske i opće poslove	4	2	-2	4	2	-2
UKUPNO	31	13	-18	31	18	-13

Od Agencije se očekuje postizanje pune funkcionalnosti kroz ispunjavanje organizacijskih pretpostavki za zakonito, pravilno, pravodobno i kvalitetno obavljanje poslova temeljem javne ovlasti koji su joj primjenom relevantnih propisa stavljeni u nadležnost. Kako bi se postigla odgovarajuća kadrovska ekipiranost, Agencija prvenstveno mora jačati administrativne kapacitete kroz zapošljavanje stručnjaka, naročito tehničkih struka (elektrotehnička, građevinska, prometna, strojarska i sl.), u protivnom dovodi se u pitanje kvaliteta izvršenja zadaća koje su joj povjerene.

Naime, Agenciji je Zakonom povjerena važna zadaća u području sigurnosti željezničkog sustava Republike Hrvatske, zbog čega su za zaposlenike postavljeni visoki stručni standardi, primjerice: završen diplomski sveučilišni studij ili specijalistički diplomski stručni studij prometne/strojarske/elektrotehničke/građevinske/pravne/ekonomske struke; najmanje pet godina radnog iskustva u području željeznice, odlično poznavanje zakonodavstva, kako nacionalnog, tako i Europske unije te međunarodnih sporazuma i ugovora iz područja sigurnosti željezničkog sustava kao i visoka razina poznavanja stručnog engleskog jezika.

Polazeći od navedenog, Agencija je zatražila prethodnu suglasnost Ministarstva mora, prometa i infrastrukture (u daljnjem tekstu: Ministarstvo) za novo zapošljavanje pet stručnjaka tehničkih struka na neodređeno vrijeme. Ministarstvo je 20. prosinca 2021. godine Agenciji dalo prethodnu suglasnost za traženo novo zapošljavanje.

Sukladno spomenutoj suglasnosti i proračunskim sredstvima vezanim za navedeno zapošljavanje koja su planirana u odobrenom Financijskom planu Agencije za 2022. i projekcijama za 2023. i 2024. godinu raspisan je javni natječaj za zapošljavanje u Agenciji za pet radnih mjesta u 2022. godini. Javni natječaj je objavljen 26. siječnja 2022. godine u "Narodnim novinama", br. 11/22 za po jednog izvršitelja za rad na neodređeno vrijeme za sljedeća radna mjesta: glavni inženjer (za stabilna postrojenja električne vuče) u Upravi za željezničku infrastrukturu, glavni inženjer u Upravi za željezničke prijevoznike te glavni inženjer, inženjer specijalist (za inspekcijski nadzor vučenih vozila) i inženjer specijalist (za inspekcijski nadzor izvršnih radnika) u Upravi za poslove inspekcije.

Slijedom navedenog broj zaposlenih u Agenciji, koji je na početku izvještajnog razdoblja uključivao 13 zaposlenika, je povećan na 18 zaposlenika. Time je ostvareno postepeno kadrovsko jačanje Agencije koja je godinama nailazila na poteškoće u procesu zapošljavanja, što zbog zabrane zapošljavanja u javnoj upravi, što zbog tržišta rada koje visokokvalificiranim inženjerima kakvi su potrebni za obavljanje složenih stručnih poslova u Agenciji nudi znatno bolje uvjete.

Uz nova zapošljavanja i dalje postoji problem raspoređivanja radnih zadataka za više radnih mjesta pa je svakako potrebno i u narednom razdoblju raditi na povećanju kadrovskih kapaciteta Agencije sukladno sistematizaciji radnih mjesta.

4. Djelatnost Agencije

Agencija, koja je prema članku 5. Zakona nadležna za željeznički sustav, povjeren je zadaća reguliranja i nadzora sigurnosti željezničkog sustava Republike Hrvatske.

Agencija na temelju javne ovlasti obavlja poslove određene Zakonom kao djelatnost od interesa za Republiku Hrvatsku te obavlja i druge poslove u skladu s propisima donesenim na temelju Zakona i izravno primjenjivim propisima Europske unije. Agencija je samostalna u obavljanju poslova iz svog djelokruga te je organizacijski, pravno i u donošenju odluka neovisna o svakom željezničkom prijevozniku, upravitelju infrastrukture, podnositelju zahtjeva i subjektu koji provodi javnu nabavu vozila i usluga, uključujući dodjelu ugovora za usluge javnog prijevoza putnika željeznicom.

U obavljanju poslova iz svoje nadležnosti temeljem javne ovlasti Agencija je, pored Zakona i izravno primjenjivih propisa Europske unije, primjenjivala odredbe i drugih propisa, a naročito onih kojima se uređuje opći upravni postupak, prekršajni postupak te pravo na pristup informacijama. Pored toga, vezano uz stvarnu nadležnost Agencije, kontinuirano je praćen pravni okvir koji se odnosi na prostorno uređenje i gradnju, energetska učinkovitost, zaštitu okoliša i prirode, sigurnost prometa na cestama, područje rada i obrazovanja te prijevoz opasnih tvari obzirom da se propisi iz tih područja, pored odredbi Zakona, primjenjuju na gradnju infrastrukturnih podsustava, gradnju željezničke infrastrukture, na pitanja o izvršnim radnicima te prijevoz opasnih tvari željeznicom. Na sva pitanja u vezi s radom Agencije, a koja nisu uređena Zakonom, primjenjivale su se odredbe propisa kojima se uređuju ustanove, kao i propisi o proračunu i proračunskom računovodstvu, sustavu unutarnjih kontrola u javnom sektoru, fiskalnoj odgovornosti i primjeni fiskalnih pravila, javnoj nabavi, opći propisi o radu i plaćama u javnim službama te drugi propisi koje je Agencija kao javna ustanova/javna služba obvezna primjenjivati. Upravni nadzor nad Agencijom obavljalo je Ministarstvo. Agencija je proračunski korisnik iz nadležnosti Ministarstva koje je tijekom izvještajnog razdoblja obavljalo koordinaciju i nadzor aktivnosti u vezi financijskog poslovanja Agencije.

Agencija je u 2022. godini obavljala poslove sukladno nadležnostima koje su joj utvrđene Zakonom u članku 8., a koje se odnose na izdavanje potvrda i uvjerenja o sigurnosti za željezničke prijevoznike i upravitelje infrastrukture, odobrenja za puštanje u uporabu strukturnih podsustava/infrastrukturnih podsustava i stavljanje vozila na tržište i odobrenja za tip vozila, odobrenja probnih pružnih dionica, odobrenja za probni rad prometno-upravljačkog i signalno-sigurnosnog podsustava, ovlaštenja subjektu nadležnom za održavanje (ECM), izvješća o procjeni sigurnosti kao tijelo za procjenu rizika (AsBo), dozvola za strojovođe te ovlaštenja za centre za osposobljavanje strojovođa i ispitivače, pružanje potpore ERA-i pri izdavanju jedinstvenih potvrda o sigurnosti i odobrenja za stavljanje vozila na tržište (odobrenja za tip vozila), nadzor sustava upravljanja sigurnošću kod željezničkih prijevoznika i upravitelja infrastrukture i održavanje strukturnih podsustava, sukladnost interoperabilnih sastavnih dijelova s osnovnim zahtjevima, osposobljenost strojovođa, vođenje i/ili nadzor propisanih registara, donošenje obvezujućih uputa iz svoje nadležnosti, praćenje, promicanje i provođenje pravnog okvira sigurnosti željezničkog sustava uključujući sudjelovanje u donošenju podzakonskih propisa te inspeksijski nadzor nad provedbom Zakona i izravno primjenjivih propisa Europske unije.

Agencija je u sklopu svoje djelatnosti provodila i aktivnu razmjenu stajališta i iskustava s tijelima nadležnim za sigurnost u ostalim članicama Europske unije u svrhu usklađivanja kriterija odlučivanja, posebice u cilju olakšanja i koordinacije izdavanja potvrda o sigurnosti željezničkim prijevoznicima i odobrenja za stavljanje vozila na tržište.

5. Izvešće o radu inspekcije

Sukladno Godišnjem programu rada i razvoja Agencije za sigurnost željezničkog prometa za 2022. godinu te mjesečnim planovima rada željezničkih inspektora u okviru Uprave za poslove inspekcije, željeznički inspektori su tijekom 2022. godine kontinuirano obavljali inspekcijske nadzore/preglede, donosili upravne i prekršajne mjere iz svoje nadležnosti utvrđene Zakonom - u svezi nadzora nad provedbom Zakona i izravno primjenjivih propisa Europske unije, Zakona o prijevozu opasnih tvari, te propisa i općih akata donesenih na temelju istih.

Tijekom 2022. godine, željeznički inspektori, obavili su ukupno 14 inspekcijskih nadzora, odnosno 376 inspekcijskih pregleda, kako slijedi:

5.1 Nadzor građevinskog infrastrukturnog podsustava

Iz područja nadzora infrastrukturnog podsustava obavljena su 4 inspekcijska nadzora, od toga 18 inspekcijskih pregleda, te 3 pregleda radova na građevinskom infrastrukturnom podsustavu, od čega:

- 2 inspekcijska pregleda evidencije o prometu vlakova na mjestu incidenta – pada stupa javne rasvjete u slobodni profil pruge M101 i naslanjanje stupa na KM, između kolodvora Podsused Tvornica i Zaprešić,
- 9 inspekcijskih pregleda objekata u infrastrukturnom/pružnom pojasu – sigurnosnih zaštitnih ograda KM i ograda na 43 nadvožnjaka preko pruga M101, M102, M103, M104, M201, M202, M401, M402, M403, M407, M408, M409, M502-1, M502-2 i R201, na 2 nathodnika preko pruga M101 i M502-2, konstrukcije mosta/nosača cijevi centralnog grijanja preko pruge M104 te statusa stajališta Sesevetska Sopnica na pruzi M102,
- 2 inspekcijska pregleda gornjeg ustroja po prijavama građana – kolosijeka Zagreb Glavnog kolodvora na prugama M101 i M102 i kolosijeka pruge L201 između kolodvora Ivanec i Lepoglava,
- 5 inspekcijskih pregleda pruga M101 i L203 i dionica pruga R106, R201 i L102 iz upravljačnica vučnih vozila,
- 3 pregleda radova – gradnje stajališta Sesevetska Sopnica i rekonstrukcije na pruzi M102, te 2 remonta pruga M501, između kolodvora Čakovec i Donji Kraljevec i M502, između kolodvora Sunja i Dubica.

Donijeto je 1 usmeno i 1 pisano rješenje (u istom predmetu na molbu stranke).

5.2 Nadzor odvijanja prometa i upravljanje prometom

U području nadzora nad upravljanjem i regulacijom prometa, zbog nepopunjenog radnog mjesta u predmetnoj godini, nije obavljan inspekcijski nadzor.

5.3 Nadzor vučnih vozila

Iz područja nadzora vučnih željezničkih vozila obavlja se 5 inspekcijska nadzora odnosno 227 inspekcijskih pregleda od čega:

- 9 pregleda upravljanja održavanjem posjednika vučnih vozila,
- 6 pregleda ovlaštenih održavatelja vučnih vozila,
- 105 pregleda tehničke ispravnosti vučnih vozila u tijeku prometa i

Ova elektronička isprava potpisana je kvalificiranim elektroničkim potpisom sukladno EU Uredbi 910/2014/EU (eIDAS) koji je vidljiv na posljednjoj nenumeriranoj stranici dokumenta. Provjera potpisa provodi se skeniranjem koda na potpisu.

- 105 pregleda natpisa i oznaka na željezničkom vozilu.
- 2 pregleda po predstavkama građana

Inspeksijski pregledi upravljanja preventivnim i korektivnim održavanjem posjednika vučnih vozila, provedeno u tvrtkama: HŽ-Cargo d.o.o., HŽ-Putnički prijevoz d.o.o., HŽ- Infrastruktura d.o.o., ENNA Transport d.o.o., Pružne građevine d.o.o., Rail & Sea d.o.o., Slovenske železnice-Tovorni promet d.o.o.-Podružnica Rijeka, Transagent Rail d.o.o. i THM – Podružnica Zagreb.

U HŽ-Cargo d.o.o. pregledom je obuhvaćeno 82 aktivna vučna vozila, od ukupno 136 vozila u posjedu, od toga: 33 električne lokomotive i 49 dizel lokomotiva.

U HŽ-Putnički prijevoz d.o.o. pregledom je obuhvaćeno 204 vučna vozila, od toga 36 električnih lokomotiva, 24 dizel lokomotiva, 48 EMV i 96 DMV.

U HŽ-Infrastruktura d.o.o. pregledom je obuhvaćeno 82 motorna vozila za posebne namjene.

U ENNA Transport d.o.o. pregledom je obuhvaćeno 18 vučnih vozila, od toga 13 električnih lokomotiva i 5 dizel lokomotiva.

U Rail & Sea d.o.o. pregledom je obuhvaćeno 10 vučnih vozila, od toga 5 električnih lokomotiva i 5 dizel lokomotiva.

U SŽ-Tovorni promet d.o.o. pregledom je obuhvaćeno 18 vučnih vozila, od toga 12 električnih lokomotiva i 6 dizel lokomotiva.

U Transagent Rail d.o.o. pregledom je obuhvaćeno 8 vučnih vozila, od toga 7 električnih lokomotiva i 1 dizel lokomotiva.

U THM-PZ d.o.o. pregledom je obuhvaćeno 10 vučnih vozila, od toga 9 električnih lokomotiva i 1 dizel lokomotiva.

Inspeksijski pregledi provođenja tehnološkog postupka održavanja vučnih vozila obavljen je kod ovlaštenih održavatelja: TSŽV (4), TŽV-Gredelj (1) i RELOC u Končar-EV (1).

Inspeksijski pregleđi tehničke ispravnosti vučnih vozila u tijeku prometu obavljani su kod željezničkih prijevoznika: HŽ -Putnički prijevoz d.o.o., HŽ-Cargo d.o.o., ENNA Transport, RCC Croatia, Rail & Sea, SŽ i SŽ - TP, THM - PZ, Transagent Rail te su pregledana sljedeća vučna vozila:

- Električna lokomotiva serije 0400, Electroputere 0400 (1),
- Električna lokomotiva serije 0430, Končar 1141 (2),
- Električna lokomotiva serije 1063, Elin (1),
- Električna lokomotiva serije 1116, Siemens ES64U2 (1),
- Električna lokomotiva serije 1141, Končar 1141 (14),
- Električna lokomotiva serije 1142, Končar 1141 (1),
- Električna lokomotiva serije 1293, Siemens Vectron X4 (1),
- Električna lokomotiva serije 6185, Bombardier, Traxx F140 AC2 (3),
- Električna lokomotiva serije 6193, Siemens Vectron X4 (2),
- Dizel hidraulična lokomotiva serije 0650, Vossloh G6 (1),

Ova elektronička isprava potpisana je kvalificiranim elektroničkim potpisom sukladno EU Uredbi 910/2014/EU (eIDAS) koji je vidljiv na posljednjoj nenumeriranoj stranici dokumenta. Provjera potpisa provodi se skeniranjem koda na potpisu.

- Dizel električna lokomotiva serije 1223, Siemens ER20 (4),
- Dizel električna lokomotiva serije 2041, Đuro Đaković/BL (2),
- Dizel električna lokomotiva serije 2044, Đuro Đaković/GM, GT 22 (4),
- Dizel električna lokomotiva serije 2062, Đuro Đaković/GM, GT26C (7),
- Dizel električna lokomotiva serije 2063, Đuro Đaković/GM, GT26CW (3),
- Dizel hidraulična lokomotiva serije 2132, Đuro Đaković/Jenbacher, DHL600 (2),
- Dizel električna lokomotiva serije 2643, Đuro Đaković/GM, GM 643 (1),
- Elektromotorni vlak serije 6111, Ganz Mavag (4),
- Elektromotorni vlak serije 6112, KONČAR (14),
- Dizelektromotorni vlak serije 7022, TŽV Gredelj (1),
- Dizelektromotorni vlak serije 7023, KONČAR (4),
- Dizelhidraulički-motorni vlak serije 7121, Đuro Đaković/Makosa (15),
- Dizelhidraulički-motorni vlak serije 7122, Fiat (11),
- Dizelhidraulički-motorni vlak serije 7123, Bombardier (4),
- Dizelhidraulički-motorni vlak serije 7711, Mercedes Benz (2).

Ukupno je pregledano 26 električnih lokomotiva, 24 dizel lokomotiva, 18 elektromotornih vlakova i 37 dizel motornih vlakova.

Inspeksijskim pregledom na 105 vučnih vozila u tijeku prometa utvrđene su slijedeće neispravnosti:

Kvar opreme i uređaja na vučnom vozilu - poduzete su mjere na licu mjesta upućivanjem vučnog vozila na popravak u radionicu:

- neujednačen rad vučnih motora (1 EMV 6112),
- neispravan ili neujednačen rad pogonskih dizel motora na 4 vučna vozila (2 DMV 7121 i 2 DMV 7122),
- neispravan pokazni brzinomjer (1 DMV 7121),
- neispravan RD uređaj na 2 vučna vozila (1 DEL 2044 i 1 DMV 7121),
- neispravan glavni *display* – PC panel (1 DMV 7023),
- neispravan klima uređaj upravljačnice (1 EMV 6112),
- neispravan instrument (manometar/termometar) na 3 vučna vozila (1 DEL 2044, 1 DMV 7121 i 1 DMV 7122),
- umjeriti manometre na 4 vučna vozila (3 EL 1141 i EL 0400),
- istek roka revizije kočnice na 2 vučna vozila (2 EL 1141),
- preveliki razmak između kočnih umetaka i kotača - podesiti RKPL (1 EL 1,141),
- ravna mjesta na monoblok kotačima pogonskog okretnog postolja (1 EMV 6112),
- stare zračne poluspojke GV i NV (1 DEL 7122),
- nedostatak pijeska u spremnicima pjeskare (1 DMV 7711),
- začepljene pjeskare (1 DEL 2062),
- curenje masti iz reduktora kolskog sklopa (1 DEL 2062),
- rupe na oplati sanduka vučnog vozila (1 EL 1141).

Natpisi i oznake - na 2 vučna vozila (1 EL 1142 nedostaje natpis datum redovitog popravka i 1 EMV 6111 prebojan grafitima po svim oznakama i natpisima)–upućuju se u radionicu na ponovno opisivanje i uklanjanje grafita.

Aparati za gašenje požara–istekao rok periodičkog pregleda (1 DEL 2062)–iste zamijeniti na SKP.

Ukupno je utvrđeno 29 neispravnosti na 27 vučnih vozila.

5.4 Nadzor vučenih željezničkih vozila

Iz područja nadzora vučenih željezničkih vozila obavljena su 4 inspeksijska nadzora, odnosno 126 inspeksijskih pregleda, od čega:

- 39 inspeksijskih pregleda tehničke ispravnosti vučenih vozila u prometu (ukupno 881 vučenih vozila):
 - 25 teretnih vagona Federacije BiH serije E
 - 16 teretnih vagona Cargo Srbije serije R
 - 19 teretnih vagona Cargo Srbije serije S
 - 6 teretnih vagona Slovačkog Carga serije Z
 - 9 teretnih vagona Tovornog prometa, SLO željeznice, serije T
 - 1 teretni vagon Tovornog prometa, SLO željeznice, serije S
 - 10 teretnih vagona Adria Rail d.o.o. serije S,
 - 44 teretnih vagona Adria Rail d.o.o. serije R,
 - 60 teretnih vagona MAV serije E,
 - 35 teretnih vagona MAV serije L,
 - 1 teretni vagon MAV serije S,
 - 184 vagona cisterni D, FRA, ITA i NL prijevoznika serije Z,U,T,S
 - 25 vagon cisterni INA Industrija nafte d.d. serije Z
 - 83 teretna vagona HŽ-Cargo serije T
 - 13 teretnih vagona HŽ-Cargo serije F
 - 5 teretnih vagona HŽ-Cargo serije H
 - 25 teretna vagona HŽ-Cargo serije K
 - 13 vagona cisterni HŽ-Cargo serije Z
 - 95 teretna vagona HŽ-Cargo serije R
 - 21 teretnih vagona HŽ-Cargo serije L
 - 131 teretnih vagona HŽ-Cargo serije E
 - 13 teretna vagon HŽ-Cargo serije S
 - 44 teretna vagona HŽ-Cargo serije U
 - 2 putnička vagona Slovenske željeznice serije B
 - 1 putnički vagon Slovenske željeznice serije AB
- 9 nadzora održavatelja vučenih vozila,
- 39 inspeksijskih pregleda održavanja,
- 39 inspeksijskih pregleda natpisa i oznaka na željezničkim vozilima.

Tijekom obavljanja inspeksijskih pregleda nisu utvrđeni nedostaci–nepravilnosti koje bi zahtijevale poduzimanje propisanih mjera.

Pregledima su obuhvaćeni željeznički prijevoznici (posjednici vučenih vozila) i održavatelji vučenih vozila. Inspeksijski pregled tehničke ispravnosti vučenih vozila u prometu obavljen je nad željezničkim prijevoznicima (posjednicima vučenih vozila): HŽ-Putnički prijevoz d.o.o., HŽ-Cargo d.o.o., Slovenske željeznice (putnički/teretni vagoni), DB, Kargo Srbije, Željeznice Federacije BiH, INA Industrija nafte, Adria Rail d.o.o., Slovačke željeznice, MAV te privatni prijevoznici Slovačke, Francuske, Nizozemske i Italije.

Inspeksijski pregled održavatelja vučenih vozila obavljen je u društvima OV Održavanje vagona d.o.o. (Pogoni Čakovec, Bjelovar), TŽV Gredelj d.o.o. i HŽ-Cargo d.o.o.

5.5 Nadzor izvršnog osoblja

Iz područja nadzora izvršnog osoblja obavljen je 1 inspekcijski nadzor, odnosno 1 inspekcijski pregled, koji se odnosi na zdravstvenu sposobnost.

Utvrđen je 1 nedostatak za koji je donijeto rješenje o uklanjanju nedostatka.

5.6 Nadzor prijevoza opasnih tvari

U području prijevoza opasnih tvari, zbog nepopunjenog radnog mjesta u predmetnoj godini nije obavljan inspekcijski nadzor.

5.7 Nadzor prometno-upravljačkog i signalno-sigurnosnog podsustava

U području nadzora prometno-upravljačkog i signalno-sigurnosnog podsustava upravljanjem i regulacijom prometa, zbog nepopunjenog radnog mjesta u predmetnoj godini nije obavljan inspekcijski nadzor.

5.8 Protupožarne aktivnosti

U okviru Programa aktivnosti u provedbi posebnih mjera zaštite od požara od interesa za Republiku Hrvatsku u 2022. godini Vlade RH, u razdoblju od travnja do rujna sveukupno je obavljeno 69 inspekcijskih nadzora/pregleda nad 12 subjekata željezničkog prometa na 41 lokaciji (kolodvoru, dionici, pogonu).

Tablica 2 - Pregled inspekcijskih nadzora u 2022.

Podsustav	Područje nadzora	Broj inspekcijskih pregleda	Ukupan broj pregleda	Poduzete mjere
Infrastrukturni	Evidencije o prometu vlakova na mjestu incidenta na pruzi	2	21	Nisu utvrđene nepravilnosti
	Objekti u infrastrukturnom pojasu	9		O utvrđenim nepravilnostima i nedostacima će se poduzeti mjere
	Gornji ustroj po prijavama građana	2		Predložena poboljšanja upravitelju infrastrukture
	Gornji ustroj i pružni pojas iz upravljačnica vlakova	5		O uočenim nepravilnostima i nedostacima će se poduzeti dodatni inspekcijski pregledi
	Radovi u pružnom pojasu	3		
Obavljanje sigurnog tijeka željezničkog prometa	Nije obavljeno zbog nepopunjenog radnog mjesta			

Ova elektronička isprava potpisana je kvalificiranim elektroničkim potpisom sukladno EU Uredbi 910/2014/EU (eIDAS) koji je vidljiv na posljednjoj nenumeriranoj stranici dokumenta. Provjera potpisa provodi se skeniranjem koda na potpisu.

Željeznička vučna vozila	Upravljanje održavanjem posjednika željezničkih vozila	9	227	Za utvrđenih 29 neispravnosti na 27 vučnih vozila izrečene su mjere na licu mjesta (pregledom je obuhvaćeno 105 vučnih vozila)
	Nadzor održavatelja vučnih vozila	6		
	Tehnička ispravnost vozila u prometu	105		
	Natpisi i oznake na željezničkom vozilu	105		
	Prijave građana	2		
Željeznička vučna vozila	Upravljanje održavanjem posjednika željezničkih vozila	39	126	Nisu utvrđene nepravilnosti koje bi zahtijevale poduzimanje propisanih mjera (pregledom je obuhvaćeno 620 vozila)
	Nadzor održavatelja vučnih vozila	9		
	Tehnička ispravnost vozila u prometu	39		
	Natpisi i oznake na željezničkom vozilu	39		
Izvršno osoblje	Zdravstvena sposobnost	1	1	Za utvrđeni nedostatak donijeto je 1 rješenje o uklanjanju nedostatka
Prijevoz opasnih tvari	Nije obavljeno zbog nepopunjenog radnog mjesta			
Prometno- upravljački i signalno- sigurnosni podsustav	Nije obavljeno zbog nepopunjenog radnog mjesta			

6. Nadzor sustava upravljanja sigurnošću kod upravitelja infrastrukture

Uredbom Komisije (EU) 2018/761¹ određeno je u članku 5., točka 1. da u svrhu obnavljanja ili ažuriranja uvjerenja o sigurnosti nacionalno tijelo nadležno za sigurnost koje provodi nadzor upotrebljava i, prema potrebi, razmjenjuje informacije o uspješnosti sustava upravljanja sigurnošću prikupljene tijekom svojih aktivnosti nadzora, te nastavljaju li se ispunjavati svi zahtjevi, kako je propisano člankom 9. stavkom 3. točkom (b) i člankom 10. stavkom 5. Zakona.

U smislu spomenute Uredbe (EU) 2018/761 i propisanih zahtjeva Agencija je u periodu od 18. svibnja do 10. lipnja 2022. godine provela opsežan ciklus nadzora nad sustavom upravljanja sigurnošću (SMS) kod upravitelja infrastrukture – HŽ Infrastruktura d.o.o., u kojem su bili uključeni željeznički inspektori i auditori iz Uprave za željezničku infrastrukturu Agencije. Temeljni ciljevi nadzora bili su:

- utvrditi smjernice za razvoj i primjenu SMS-a koje će Agencija koristiti u sklopu ovog i narednih nadzora, a sukladno preporukama ERA-e – Upute za formiranje i primjenu sustava upravljanja sigurnošću na željeznici (engl. *Application guide for the design and implementation of Railway Safety Management System (ERA/GUI/01-2011/SAF)*);
- utvrditi stanje SMS-a na temelju analize učinkovitosti povezanih procesa kod upravitelja infrastrukture - HŽ Infrastruktura d.o.o. (IM), a sukladno Planu audita i ciljevima iz izdanog rješenja – uvjerenja o sigurnosti;
- dati preporuke za poboljšanja za daljnji razvoj i održavanje SMS-a.

U sklopu nadzora korišteni su sljedeći pravni akti relevantni za nadzor SMS-a:

- Zakon;
- Uredba Komisije (EU) 2018/762²
- Uredba Komisije (EU) 2018/761³
- Uredba Komisije (EU) br. 402/2013⁴

Sukladno odredbi članka. 4. Uredbe (EU) 2018/761 nacionalno tijelo nadležno za sigurnost ovlašteno je donositi tehnike nadzornih aktivnosti. U tom smislu Agencija je koristila tehnike audita sukladno metodologiji prema HRN EN ISO 19011⁵, što je uključivalo razgovore s osobama na raznim organizacijskim razinama, pregled dokumentacije i povezanih dokaza o učinkovitosti SMS-a kao i ispitivanja rezultata dobivenih od strane inspekcije.

Audit tim Agencije provjeravao je sve elemente SMS-a sukladno Planu i programu audita koji je prije audita dostavljen auditiranoj strani. Nakon provedenog audita auditiranoj strani je dostavljen izvještaj s audita u kojem su navedene nesukladnosti i prijedlozi za poboljšanja utemeljene na procjenama rizika i mjerama za ublažavanje utvrđenih i povezanih rizika, koje je auditirana strana prihvatila u svojem Akcijskom planu nakon nadzora, a koji je sukladno propisanom roku dostavljen u Agenciju u cilju obrazlaganja poduzimanja potrebnih mjera za otklanjanje nesukladnost te daljnjih poboljšanja SMS-a kod upravitelja infrastrukture.

¹ Delegirana uredba Komisije (EU) 2018/761 od 16. veljače 2018. o utvrđivanju zajedničkih sigurnosnih metoda za nadzor koji provode nacionalna tijela nadležna za sigurnost nakon izdavanja jedinstvene potvrde o sigurnosti ili uvjerenja o sigurnosti u skladu s Direktivom (EU) 2016/798 Europskog parlamenta i Vijeća te stavljanju izvan snage Uredbe Komisije (EU) br. 1077/2012, SL L 129, 25.5.2018., str. 16-25

² Delegirana uredba Komisije (EU) 2018/762 od 8. ožujka 2018. o utvrđivanju zajedničkih sigurnosnih metoda u vezi sa zahtjevima za sustav upravljanja sigurnošću na temelju Direktive (EU) 2016/798 Europskog parlamenta i Vijeća te stavljanju izvan snage uredba Komisije (EU) br. 1158/2010 i (EU) br. 1169/2010; SL L 129, 25.5.2018., str. 26-48

³ Isto kao 1

⁴ Provedbena uredba Komisije (EU) br. 402/2013 od 30. travnja 2013. o zajedničkoj sigurnosnoj metodi za vrednovanje i procjenu rizika i stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 352/2009 i Provedbena uredba Komisije (EU) 2015/1136 od 13. srpnja 2015. o izmjeni Provedbene uredbе (EU) br. 402/2013 o zajedničkoj sigurnosnoj metodi za vrednovanje i procjenu rizika; SL L 121, 3.5.2013., str. 8-25

⁵ HRN EN ISO 19011:2011; Smjernice za provođenje audita sustava upravljanja

Ova elektronička isprava potpisana je kvalificiranim elektroničkim potpisom sukladno EU Uredbi 910/2014/EU (eIDAS) koji je vidljiv na posljednjoj nenumeriranoj stranici dokumenta. Provjera potpisa provodi se skeniranjem koda na potpisu.

Poboljšanja koja su utvrđena auditom i Akcijskim planom upravitelja infrastrukture (HŽ Infrastruktura d.o.o.):

- Obavljena je konačna sanacija puknuća tračnica i izvršeno navarivanje AT zavara na mjestima gdje je var niži od 1 mm na prugama M202 - Zagreb Glavni kolodvor – Karlovac – Rijeka i M604 - Oštarije – Gospić – Knin – Split;
- Izvršeno je osposobljavanje djelatnika za ručno ultrazvučno ispitivanje tračnica i zavara u jedinici za održavanje Sjever;
- Stavljene su u funkciju uređaji za mjerenje ravnosti zavara u jedinici za održavanje Sjever;
- Izvršena konačna sanacija deformacije kolosijeka na pruzi L103 Karlovac–Ozalj – Kamanje – Državna granica – (*Metlika*);
- Izrađen i stavljen u potpunu funkciju registar željezničke infrastrukture;
- Izrađena je izmjena Pravilnika 631 gdje je propisano da se prijave o izvanrednim događajima Id-1 dostavljaju i Agenciji za sigurnost željezničkog prometa;
- Implementacija sigurnosnih preporuka u sustav upravljanja sigurnošću HŽ Infrastruktura d.o.o., AIN/06 SR 03/2021, AIN/06 SR 04/2021, AIN/06 SR 09/2021;
- Do 28. veljače za proteklu godinu kontinuirano dostavljati redovito podatke o svim suspendiranim, ukinutim, ažuriranim, obnovljenim i dopunskim potvrdama;
- Jednom godišnje dostavljati redovnu provjeru znanja strojovođa, kako bi dozvole ostale valjanje (provjera svake 3 godine), do 28. veljače za proteklu godinu;
- Izmijenjeni su izvedbeni programi osposobljavanja za strojovođe i uvršteni su propisi (podzakonski akti, direktno primjenjivi propisi Europske komisije (Odluke, Uredbe, TSI)) čija područja su propisana priložima od II. do VI. Pravilnika o ovlaštenju strojovođa („Narodne novine“, broj. 47/2022);
- Revidirani su postupci obuke i provjere znanja sukladno sigurnosnim preporukama AIN-a, čime se osigurava trajna stručna osposobljenost strojovođa, o čemu je obavještena Agencija.

Pored upravitelja infrastrukture - HŽ Infrastruktura d.o.o, Agencija je u 2022. godini provela nadzor SMS-a kod upravitelja infrastrukture - morskim lukama, u Luci Split i Luci Šibenik. Nadzor koji je, sukladno Zakonu, proveden kod spomenutih upravitelja infrastrukture u morskim lukama daje rezultate te se nakon nadzora unapređuje sustav upravljanja sigurnošću.

Nakon nadzora SMS-a obavljani su završni sastanci s predstavnicima uprava navedenih društava tijekom kojih su osobe ovlaštene za nadzor od strane Agencije obrazložile prijedloge za poboljšanja, koje su upravitelji infrastrukture prihvatili te poduzeli mjere kroz svoje akcijske planove za poboljšanje SMS-a.

U pogledu mogućih poboljšanja i daljnjeg razvoja sustava upravljanja sigurnošću (SMS-a) osobe ovlaštene za nadzor od strane Agencije su ukazale na pravilan pristup i primjenu zajedničke sigurnosne metode za vrednovanje i procjenu rizika kako to propisuje Provedbena uredba Komisije (EU) br. 402/2013⁶ i Provedbena uredba Komisije (EU) 2015/1136⁷.

U provedbi nadzora SMS-a Agencija koristi priliku gdje je potrebno te ukazuje predmetnim društvima na promjene u nacionalnom zakonodavstvu vezane za primjenu 4. željezničkog paketa te posljedične promjene u radu odnosnih nacionalnih i EU institucija.

Agencija potiče upravitelje infrastrukture na samostalno i kontinuirano poboljšavanje vlastitog sustava upravljanja sigurnošću te uz prijedloge za poboljšanja od strane Agencije, upravitelji infrastrukture u svoje akcijske planove unose i vlastite inicijative za poboljšanje SMS-a.

⁶ Provedbena uredba Komisije (EU) br. 402/2013 od 30. travnja 2013. o zajedničkoj sigurnosnoj metodi za vrednovanje i procjenu rizika i stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 352/2009 Tekst značajan za EGP (SL L 121, 3.5.2013., str. 8–25; u daljnjem tekstu: Uredba (EU) 402/2013)

⁷ Provedbena uredba Komisije (EU) 2015/1136 od 13. srpnja 2015. o izmjeni Provedbene uredbe (EU) br. 402/2013 o zajedničkoj sigurnosnoj metodi za vrednovanje i procjenu rizika (Tekst značajan za EGP) (SL L 185, 14.7.2015., str. 6–10; u daljnjem tekstu: Uredba (EU) 2015/1136).

Ova elektronička isprava potpisana je kvalificiranim elektroničkim potpisom sukladno EU Uredbi 910/2014/EU (eIDAS) koji je vidljiv na posljednjoj nenumeriranoj stranici dokumenta. Provjera potpisa provodi se skeniranjem koda na potpisu.

7. Nadzor sustava upravljanja sigurnošću kod željezničkih prijevoznika

Uredbom Komisije (EU) br. 2018/762⁸ od 8. ožujka 2018. utvrđuju se zajedničke sigurnosne metode („CSM-ovi“) u vezi sa zahtjevima za sustave upravljanja sigurnošću koji se odnose na željezničke prijevoznike u smislu ocjene sukladnosti sa zahtjevima za dobivanje jedinstvenog rješenja o sigurnosti za obavljanje usluga željezničkog prijevoza. Navedena uredba zamjenjuje prethodnu uredbu (EU) 1158/2010⁹ od 9. prosinca 2010.

Delegiranom uredbom komisije (EU) 2018/761¹⁰ od 16. veljače 2018. utvrđuju se zajedničke sigurnosne metode za nadzor koji provode nacionalna tijela nadležna za sigurnost nakon izdavanja jedinstvene potvrde o sigurnosti ili uvjerenja o sigurnosti u skladu s Direktivom (EU) 2016/798 Europskog parlamenta i Vijeća.

Stupanjem na snagu 4. željezničkog paketa i Zakona, od 16. lipnja 2020. godine, Agencija izdaje jedinstvene potvrde o sigurnosti željezničkim prijevoznicima sukladno spomenutom Zakonu i odgovarajućim uredbama EU¹¹.

U smislu navedenog Agencija pokreće nadzor kroz godišnje cikluse nadzora sustava upravljanja sigurnošću (SMS-a) kod željezničkih prijevoznika s općim ciljevima, kako slijedi:

- utvrditi smjernice za razvoj SMS-a koje će Agencija koristiti u sklopu kontinuiranih nadzora SMS-a, a sukladno preporukama ERA-e – Upute za formiranje i primjenu sustava upravljanja sigurnošću na željeznici (engl.: *Application guide for the design and implementation of Railway Safety Management System (ERA/GUI/01-2011/SAF)*);
- utvrditi stanje i provođenje SMS-a na temelju analize učinkovitosti povezanih procesa kod svakog pojedinog željezničkog prijevoznika, a vezano za izdane jedinstvene potvrde o sigurnosti za željezničke prijevoznike i važeće potvrde ranije izdane skladno Direktivi br. 2004/49/EZ¹² (kako općeg dijela (Dio A), tako i posebnog dijela (Dio B)), kojim prijevoznik mora udovoljiti specifičnim uvjetima sigurnosti zemlje članice;
- dati preporuke za poboljšanja za daljnji razvoj i održavanje SMS-a pojedinog prijevoznika utemeljene na procjenama rizika i mjerama za ublažavanje utvrđenih i povezanih rizika. Od prijevoznika se potom očekuje donošenje plana korektivnih radnji u svrhu poboljšanja i podizanja razine sigurnosti kojeg će Agencija ocijeniti te nadzirati njegovo provođenje.

Agencija kao nacionalno tijelo nadležno za sigurnost željezničkog prometa, sukladno članku 4. Uredbe (EU) 2018/761, donosi tehnike nadzornih aktivnosti (revizije (engl.: *auditi*) i inspekcije). U tom smislu provodi se proces, koji podrazumijeva razgovore s osobama na različitim razinama u organizaciji uključujući prvenstveno Upravu (tijekom uvodnog i završnog sastanka), pregled dokumentacije i povezanih dokaza o učinkovitosti SMS-a kao i ispitivanja sigurnosnih rezultata dobivenih od strane inspekcije i osoba Agencije ovlaštenih za provedbu nadzora SMS-a kod prijevoznika.

⁸ Delegirana uredba Komisije (EU) 2018/762 od 8. ožujka 2018. o utvrđivanju zajedničkih sigurnosnih metoda u vezi sa zahtjevima za sustav upravljanja sigurnošću na temelju Direktive (EU) 2016/798 Europskog parlamenta i Vijeća te stavljanju izvan snage uredbama Komisije (EU) br. 1158/2010 i (EU) br. 1169/2010 (Tekst značajan za EGP.), SL L 129, 25.5.2018., str. 26–48

⁹ Prema Uredbi Komisije (EU) 2018/762 (11) Uredba (EU) br. 1158/2010 treba se primjenjivati na potvrde o sigurnosti izdane u skladu sa („starom“) Direktivom br. 2004/49/EZ Europskog parlamenta i Vijeća do datuma isteka njihova važenja. Zbog istog razloga u članku 5. Uredbe 2018/762 uredbu (EU) br. 1158/2010 i (EU) br. 1169/2010 stavlja se izvan snage s učinkom od 16. lipnja 2025. (do kada je rok da se sve „stare“ potvrde o sigurnosti – dio A i dio B zamjene novim - jedinstvenim potvdama o sigurnosti).

¹⁰ Isto kao i

¹¹ Agencija je na svojim internetskim stranicama nakon stupanja na snagu novog Zakona (Narodne novine broj.: 63/2020) objavila novi vodič za izdavanje jedinstvenih potvrda o sigurnosti u kojem je obuhvaćena sva nova zakonska regulativa po tom pitanju - https://www.asz.hr/wp-content/uploads/2021/08/210826-Vodic_SSC_Nacionalni_V2.pdf

¹² Direktiva 2004/49/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 29. travnja 2004. o sigurnosti željeznica Zajednice i izmjeni Direktive Vijeća 95/18/EZ o izdavanju dozvola za obavljanje usluga u željezničkom prijevozu i Direktive 2001/14/EZ o dodjeli željezničkog infrastrukturnog kapaciteta i ubiranju pristojbi za korištenje željezničke infrastrukture i dodjeli rješenja o sigurnosti (Direktiva o sigurnosti željeznice), SL L 164, 30.4.2004., str. 44–113

Osobe Agencije ovlaštene za nadzor tijekom izvođenja nadzora (audita SMS-a) ocjenjuju sukladnost SMS-a sa zahtjevima, karakteristikama i elementima koji su propisani Zakonom.

U 2022. godini provedeni su nadzori kod sljedećih prijevoznika:

- HŽ Putnički prijevoz d.o.o.,
- Pružne građevine d.o.o.,
- Rail&Sea d.o.o.,
- Ten Rail d.o.o.,
- InRail s.p.a. podružnica Hrvatska

Nakon nadzora SMS-a obavljani su završni sastanci s predstavnicima uprava navedenih prijevoznika tijekom kojih su osobe ovlaštene za nadzor od strane Agencije obrazložile prijedloge za poboljšanja, koje su željeznički prijevoznici prihvatili te poduzeli potrebne mjere kroz svoje akcijske planove za poboljšanje SMS-a.

U pogledu mogućih poboljšanja i daljnjeg razvoja sustava upravljanja sigurnošću (SMS-a) osobe ovlaštene za nadzor od strane Agencije su ukazale na pravilan pristup i primjenu zajedničke sigurnosne metode za vrednovanje i procjenu rizika kako to propisuje Uredba (EU) br. 402/2013¹³ i Uredba (EU) 2015/1136¹⁴.

U pogledu usklađenosti s nacionalnim podzakonskim aktima u većini slučajeva Agencija je ukazala na potrebu pridržavanja odredbi o održavanju željezničkih vozila, sukladno Pravilniku o željezničkim vozilima ("Narodne novine", broj 121/2015).

U provedbi nadzora SMS-a Agencija koristi priliku gdje je potrebno te ukazuje predmetnom prijevozniku na promjene u nacionalnom zakonodavstvu vezane za primjenu 4. željezničkog paketa te posljedične promjene u radu odnosnih nacionalnih i EU institucija.

Agencija potiče željezničke prijevoznike na samostalno i kontinuirano poboljšavanje vlastitog sustava upravljanja sigurnošću te uz prijedloge za poboljšanja od strane Agencije, prijevoznici u svoje akcijske planove unose i vlastite inicijative za poboljšanje SMS-a. U većini slučajeva u prethodnom razdoblju su to planovi zapošljavanja stručnjaka na odgovornim mjestima vezanim za SMS te planovi kontinuiranog usavršavanja djelatnika. Uz navedeno, Agencija uspješno potiče razvoj i korištenje IT tehnologija i rješenja kod željezničkih prijevoznika koja posredno vode do ispunjenja dogovorenih ciljeva Tehničkih specifikacija za interoperabilnost (TSI) u odnosu na podsustav telematskih aplikacija za teretni i putnički promet željezničkog sustava (TAF i TAP TSI-*evi*).

¹³ Isto kao 6

¹⁴ Isto kao 7

Ova elektronička isprava potpisana je kvalificiranim elektroničkim potpisom sukladno EU Uredbi 910/2014/EU (eIDAS) koji je vidljiv na posljednjoj nenumeriranoj stranici dokumenta. Provjera potpisa provodi se skeniranjem koda na potpisu.

8. Nadzor ECM-a

Provedbenom Uredbom Komisije (EU) 2019/779¹⁵ propisan je sustav davanja ovlaštenja subjektima nadležnim za održavanje. Svrha je ovog sustava da je subjekt nadležan za održavanje uspostavio svoj sustav održavanja i da je sposoban ispunjavati zahtjeve utvrđene u navedenoj Uredbi (EU) 2019/779, kako bi zajamčio da je svaki teretni vagon, za čije je održavanje nadležan, u stanju za sigurnu vožnju.

Sukladno Uredbi (EU) 2019/779, Agencija je tijelo nadležno za davanje slijedećih ovlaštenja (engl. *ECM Certification Body, EIN number HR/30/0021/001*):

1. Ovlaštenje subjekta nadležnog za održavanje (*ECM*).
2. Ovlaštenje za funkcije održavanja (za sve vrste željezničkih vozila):
 - Razvoj održavanja (engl. *Maintenance development*);
 - Upravljanje održavanjem voznog parka (engl. *Fleet maintenance management*) i
 - Izvođenje održavanja (engl. *Maintenance delivery/workshops*).

Izdavanje ovlaštenja temelji se na ocjeni sposobnosti subjekta nadležnog za održavanje za ispunjenje mjerodavnih zahtjeva iz Priloga II Provedbene Uredbe (EU) 2019/779. Ono uključuje sustav nadzora kojim se osigurava dosljedno ispunjavanje propisanih zahtjeva nakon dodjele ovlaštenja subjektu nadležnom za održavanje.

Agencija donosi odluku o davanju ovlaštenja najkasnije 4 mjeseca nakon što je subjekt nadležan za održavanje, koji je podnio zahtjev, dostavio sve potrebne informacije i sve eventualno dodatne informacije. Prije nego što dodjeli ovlaštenje, Agencija poduzima potrebnu ocjenu u prostoru ili prostorima subjekta nadležnog za održavanje. U smislu navedenog Agencija pokreće vanjske audite kod subjekta nadležnog za održavanje.

Svrha audita je utvrditi da subjekt nadležan za održavanje ispunjava zahtjeve i kriterije sukladno Provedbenoj Uredbi. Audit tim Agencije ocjenjuje zahtjev za izdavanjem ovlaštenja subjektu nadležnom za održavanje sukladno zahtjevima i kriterijima utvrđenim u Prilogu II Uredbe (EU) 2019/779 te dogovora s auditiranim subjektom plan poboljšanja. Nakon provedenog audita izdaje se izvješće s provedenog audita, na osnovu kojega auditirani subjekt dostavlja akcijski plan. Temeljem ispunjenih zahtjeva i kriterija sukladno Uredbi (EU) 2019/779 i dostavljenog akcijskog plana, Agencija pristupa izdavanju ovlaštenja.

U 2022. godini provedeni su sljedeći certifikacijski/obnovljeni certifikacijski auditi:

- HŽ Cargo d.o.o. - Subjekt nadležan za održavanje (*ECM*),
- ENNA TRANSPORT d.o.o. - Subjekt nadležan za održavanje (*ECM*) i
- Pružne građevine d.o.o. - Subjekt nadležan za održavanje (*ECM*).

U 2022. godini provedeni su sljedeći nadzorni auditi:

- INA Industrija nafte d.d. - Subjekt nadležan za održavanje (*ECM*),
- Rail factory d.o.o. - Izvođenje održavanja (engl. *Maintenance delivery/workshops*),
- TŽV GREDELJ d.o.o.-Izvođenje održavanja (engl. *Maintenance delivery/workshops*),
- RAIL NET d.o.o. - Subjekt nadležan za održavanje (*ECM*),
- Tehnički servisi željezničkih vozila d.o.o.-Izvođenje održavanja (engl. *Maintenance delivery/workshops*),

¹⁵ Provedbena uredba Komisije (EU) 2019/779 od 16. svibnja 2019. o utvrđivanju detaljnih odredbi o sustavu izdavanja ovlaštenja subjektima nadležnima za održavanje vozila na temelju Direktive (EU) 2016/798 Europskog parlamenta i Vijeća te o stavljanju izvan snage Uredbe Komisije (EU) br. 445/2011, (Tekst značajan za EGP), OJ L 139I , 27.5.2019, p. 360–389 (u nastavku: Uredba (EU) 2019/779)

- Održavanje vagona d.o.o.-Izvođenje održavanja (engl. *Maintenance delivery/workshops*) i
- CIOS CARGO d.o.o - Subjekt nadležan za održavanje (*ECM*).

9. Izješće o financijskom poslovanju Agencije

Agencija svoju djelatnost ne obavlja radi stjecanja dobiti, a sredstva za obavljanje djelatnosti osiguravaju se iz državnog proračuna Republike Hrvatske koji uključuje sredstva doznačena od Agencije Europske unije za željeznice temeljem članka 8. stavka 6. Zakona.

Agencija se nalazi u djelokrugu rada Ministarstva mora, prometa i infrastrukture, kao resornog ministarstva, odnosno središnjeg tijela državne uprave.

Financijski plan Agencije za 2022. godinu donesen je sukladno proračunskim propisima kao dio Financijskog plana Ministarstva.

Na žiro račun Agencije, otvoren kod Hrvatske narodne banke, HR7110010051563101385, Državni proračun uplaćivao je sredstva za podmirenje troškova kako slijedi: *plaće zaposlenika, naknade za rad zaposlenika po ugovoru o djelu, službena putovanja, neoporezivi primici te naknade za ostala izvršna tijela*, dok su se ostali rashodi trošili direktno iz proračuna kroz Državnu riznicu.

Razdjel: 065 – Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture
Glava: 06551 – Agencije u prometu i infrastrukturi
RKP: 45228 – Agencija za sigurnost željezničkog prometa
Izvor: 11 – Državni proračun
51 – Pomoć EU
559 – Ostale refundacije iz sredstava EU
Program: 3118 – Razvoj i sigurnost kopnenog prometa
Aktivnost: A840001 – Administracija i upravljanje Agencije za sigurnost željezničkog Prometa
A840004 – Obveze po sudskim sporovima
Projekt: K840002 – Informatizacija

Kronologija Financijskog plana Agencije tijekom 2022. godine:

- Financijskim planom Agencije za sigurnost željezničkog prometa za razdoblje 2022. – 2024. planirana sredstva za 2022. godinu iznosila su 7.105.500 kn (Narodne novine, broj 140/21), Izvori 11, 51 i 559
- 1. Izmjenama i dopunama Financijskog plana Agencije za sigurnost željezničkog prometa za razdoblje 2022. – 2024. ukupni proračun za 2022. godinu umanjen je na iznos 6.855.500 kn (Narodne novine, broj 62/2022), Izvori 11, 51 i 559
- 2. Izmjenama i dopunama Financijskog plana Agencije za sigurnost željezničkog prometa za razdoblje 2022. – 2024. ukupni proračun za 2022. godinu umanjen je na iznos 6.059.000 kn (Narodne novine, broj 131/2022), Izvori 11, 51 i 559
- Preraspodjelom prosinac III otpuštena su sredstva u korist Ministarstva u iznos od 208.039 kn pa je Financijski plan Agencije na dan 21. prosinca 2022. godine iznosio 5.850.961 kn
- Preraspodjelom prosinac IV otpuštena su dodatna sredstva u korist Ministarstva u iznos od 190.920 kn pa je Financijski plan Agencije za 2022. godinu u konačnici iznosio 5.660.041 kn

Tablica 3 - Financijski plan Agencije za 2022. godinu

Program/ podskupina	Izvor	Naziv	Plan 2022.	Izvršenje 2022.	Indeks Izvršenja (%)
1		2	3	4	4/3
		RKP 45228 – Agencija za sigurnost željezničkog prometa	5.660.041	5.263.645,78	93,00
A840001		Administracija i upravljanje Agencije za sigurnost željezničkog prometa	5.453.141	5.068.491,21	92,95
<i>311</i>	11	<i>Plaće (Bruto)</i>	<i>3.124.005</i>	<i>3.109945,20</i>	<i>99,55</i>
<i>312</i>	11	<i>Ostali rashodi za zaposlene</i>	<i>100.000</i>	<i>98.025,84</i>	<i>98,03</i>
<i>313</i>	11	<i>Doprinosi na plaće</i>	<i>514.636</i>	<i>513.140,95</i>	<i>99,71</i>
<i>321</i>	11	<i>Naknade troškova zaposlenima</i>	<i>305.000</i>	<i>289.149,91</i>	<i>94,80</i>
<i>322</i>	11	<i>Rashodi za materijal i energiju</i>	<i>126.000</i>	<i>107.588,27</i>	<i>85,39</i>
<i>323</i>	11	<i>Rashodi za usluge</i>	<i>731.000</i>	<i>702.673,40</i>	<i>96,12</i>
<i>324</i>	11	<i>Naknade troškova osobama izvan radnog odnosa</i>	<i>1.000</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>
<i>329</i>	11	<i>Ostali nespomenuti rashodi poslovanja</i>	<i>195.000</i>	<i>183.042,92</i>	<i>93,87</i>
<i>343</i>	11	<i>Ostali financijski rashodi</i>	<i>2.000</i>	<i>1,44</i>	<i>0,07</i>
<i>372</i>	11	<i>Ostale naknade građanima i kućanstvima iz proračuna</i>	<i>1.000</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>
<i>383</i>	11	<i>Kazne, penali i naknade štete</i>	<i>10.000</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>
<i>422</i>	11	<i>Postrojenja i oprema</i>	<i>30.000</i>	<i>6.150,00</i>	<i>20,50</i>
<i>431</i>	11	<i>Plemeniti metali i ostale pohranjene vrijednosti</i>	<i>1.000</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>
<i>321</i>	<i>51</i>	<i>Naknade troškova zaposlenima</i>	<i>20.000</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>
<i>311</i>	<i>559</i>	<i>Plaće (bruto)</i>	<i>240.000</i>	<i>50.449,17</i>	<i>21,02</i>
<i>313</i>	<i>559</i>	<i>Doprinosi na plaće</i>	<i>40.000</i>	<i>8.324,11</i>	<i>20,81</i>
<i>321</i>	<i>559</i>	<i>Naknade troškova zaposlenima</i>	<i>12.500</i>	<i>0,00</i>	<i>0,0</i>
A840004		Obveze po sudskim sporovima	17.000	16.000,00	94,12
<i>311</i>	11	<i>Plaće (bruto)</i>	<i>0</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>
<i>313</i>	11	<i>Doprinosi na plaće</i>	<i>0</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>
<i>323</i>	11	<i>Rashodi za usluge</i>	<i>17.000</i>	<i>16.000,00</i>	<i>94,12</i>
<i>329</i>	11	<i>Ostali nespomenuti rashodi poslovanja</i>	<i>0</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>
<i>343</i>	11	<i>Ostali financijski rashodi</i>	<i>0</i>	<i>0,00</i>	<i>0,00</i>
K840002		Informatizacija	189.900	179.154,57	94,34
<i>323</i>	11	<i>Rashodi za usluge</i>	<i>26.000</i>	<i>16.000,00</i>	<i>61,54</i>
<i>412</i>	11	<i>Nematerijalna imovina</i>	<i>17.900</i>	<i>17.897,64</i>	<i>99,99</i>
<i>422</i>	11	<i>Postrojenja i oprema</i>	<i>26.000</i>	<i>25.256,93</i>	<i>97,14</i>
<i>426</i>	11	<i>Nematerijalna proizvedena imovina</i>	<i>120.000</i>	<i>120.000,00</i>	<i>100,00</i>

Ova elektronička isprava potpisana je kvalificiranim elektroničkim potpisom sukladno EU Uredbi 910/2014/EU (eIDAS) koji je vidljiv na posljednjoj nenumeriranoj stranici dokumenta. Provjera potpisa provodi se skeniranjem koda na potpisu.

Kroz aktivnost A840001 Administracija i upravljanje Agencije za sigurnost željezničkog prometa, izvršen je najznačajniji dio proračuna Agencije (96,29 %), a pokriva troškove rada zaposlenika, druge materijalne rashode (uredski materijal, troškove zakupa radnog prostora i vezane režijske troškove) te rashode za nabavku dugotrajne imovine.

Rashodi za zaposlene u 2022. godini realizirani su na bazi 18 zaposlenih, 2 zaposlenika više u odnosu na 2021. godinu.

Skupina 31 – Rashodi za zaposlene – izvršeni su u iznosu od 3.721.111,99 kn, odnosno 99,53 %, a po strukturi rashoda čine 73,42 % ove aktivnosti ili 70,69 % rashoda Agencije. U odnosu na 2021. godinu rashodi za zaposlene veći su za 325.644,97 kn, odnosno za 9,59 % zbog povećanja osnovice za obračun plaće i povećanja broja zaposlenika.

Skupina 32 – Materijalni rashodi – izvršeni su u iznosu od 1.282.454,50 kn, odnosno 94,44 %, a po strukturi rashoda čine 25,30 % ove aktivnosti ili 24,36 % rashoda Agencije. U odnosu na 2021. godinu veći su za 231.422 kn, odnosno za 22,02 %. Do povećanja je u najvećem dijelu došlo zbog ublažavanja restriktivnih mjera iz 2021. godine uzrokovanih pandemijom bolesti COVID-19. Došlo je do povećanja službenih putovanja za 126,30 % (izvršenje 109.821,18 kn), zatim edukacije zaposlenika za 126,30 % (izvršenje 57.017,46 kn) kao i naknada za dolazak na posao i povratak s posla za 38,60 % (izvršenje 80.209,77 kn). Najveći udio ove skupine čine rashodi za usluge (podskupina 323) u iznosu od 702.673,40 kn, odnosno 54,79 % unutar koje skupine su najznačajniji troškovi u iznosu od 472.856,26 kn, odnosno 36,87 % skupine, a odnose se na zakup poslovnog prostora.

Skupina 34 – Financijski rashodi – nije bilo značajnih rashoda na ovoj skupini

Skupina 42 – Rashodi za nabavu proizvedene dugotrajne imovine – izvršeni su u iznosu od 6.150,00 kn i manji su za 73 % u odnosu na 2021. godinu. Nabavljen je skener za podršku rada informacijskog sustava uredskog poslovanja i vezana računalna oprema.

Izvor 51 planiran je za potrebe troškova službenih putovanja koje refundira Agencija Europske unije za željeznice (ERA) prilikom putovanja djelatnika Agencije za sigurnost željezničkog prometa (Agencija) u institucije EU izvan granica RH. Zbog uvjeta rada koje je stvorila COVID-19 pandemija, inozemnih putovanja i suradnji u 2022. godini nije bilo. Iz navedenih razloga izvršenje na Izvoru 51 bilo je 0kn.

Izvor 559 planiran je za potrebe obavljanja poslove Agencije po nalogu ERA-e, a u vezi sa izdavanjem jedinstvenih potvrda o sigurnosti, odobrenjima za vozila i odobrenjima tipa vozila. Temeljem obračuna sati rada i vezanih troškova putovanja, Agencija ostvaruje pravo na refundacije troškova rada zaposlenika i vezanih troškova službenih putovanja, sve temeljem Ugovora o suradnji kojim su definirani uvjeti i cijene sata rada.

Tijekom 2022. godine Agencija je realizirala 2 zahtjeva ERA-e za koje je utrošeno 78 sati rada koji su temeljem priznatih obračuna u proračun refundirali iznos od 58.773,28 kn, tj. 20,09 % od planiranog (oba predmeta bila su vezana za izdavanje jedinstvenih potvrda o sigurnosti).

Kroz aktivnost A840004 Obveze po sudskim sporovima planirana sredstva nisu utrošena jer nije došlo do okončanja svih sudskih sporova:

- Pr-8428/20 - Neisplata dijela plaće - spor oko visine osnovice za izračun i koeficijenta
- Pr-8476-20 - Neisplata dijela plaće - spor oko visine osnovice za izračun

- Pr-8478-20 - Neisplata dijela plaće - spor oko visine osnovice za izračun
- Pr-8482-20 - Neisplata dijela plaće - spor oko visine osnovice za izračun
- Pr-8481/20 - Neisplata dijela plaće - spor oko visine osnovice za izračun
- Pr-8468/20 - Neisplata dijela plaće - spor oko visine osnovice za izračun
- Pr-8463/20 - Neisplata dijela plaće - spor oko visine osnovice za izračun
- Pr-209/2021 - Neisplata dijela plaće - spor oko visine osnovice za izračun

Sredstva su bila u potpunosti osigurana, ali su prilikom izmjena i dopuna Državnog proračuna RH u 2022. godini smanjena zbog nepostojanja izvršnih sudskih presuda. Utrošeni su samo troškovi za odvjetničke usluge u iznosu od 16.000,00 kn.

Sredstva u okviru projekta K840002 Informatizacija utrošena su za redovno održavanje web stranica Agencije i administriranje korisničkih računala, nabavu informatičke opreme (računala, tipkovnice, miševi, kamere, mikrofoni i zvučnici), nabavu licenci za redovan rad (PisHUB3, Microsoft Windows 11 Pro, Microsoft Office 2021 Pro i AKD aplikacija za izradu kartica za strojovođe) te nabavu programa za informacijski sustav uredskog poslovanje.

Rashodi ove aktivnosti izvršeni su 94,34 %, a čine 3,40 % ukupnog izvršenja proračuna Agencije. U odnosu na 2021. (izvršenje 25.212,00 kn) godinu, rashodi su povećani za 710,59 %. Do povećanja je došlo zbog nabave programskog rješenja za informacijski sustav uredskog poslovanje (DMS) u skladu s propisima definiranim Uredbom o uredskom poslovanju (Narodne novine broj 75/2021) u iznosu od 120.000,00 kn, dorade AKD aplikacije za izradu kartica za strojovođe u iznosu od 16.000,00 kn te nabave potrebne informatičke opreme i licenci za nove zaposlenike u iznosu od 43.155,00 kn.

9.1 Financijski izvještaji

Financijski izvještaji sastavljeni su sukladno Pravilniku o financijskom izvještavanju u proračunskom računovodstvu ("Narodne novine", broj 37/2022) i u zakonskim rokovima predavani Financijskoj agenciji, Ministarstvu - Upravi za proračun i financije i Državnom uredu za reviziju. Godišnji financijski izvještaji za 2022. objavljeni su na mrežnim stranicama Agencije: <https://www.asz.hr/financijsko-izvjesce-agencije-za-sigurnost-zeljeznickog-prometa-za-2022-godinu/>

Priznaju se priznaju na temelju priljeva novčanih sredstava u izvještajnom razdoblju, a rashodi na temelju nastanka poslovnog događaja (obveza) i u izvještajnom razdoblju na koje se odnose neovisno o plaćanju.

Tijekom 2022. godine na žiro račun Agencije uplaćeno je 4.161.609,26 kn od strane Državnog proračuna. Stanje blagajne sa 31.12.2022. iznosilo je 0,00 kn.

U 2022. godini Agencija je nabavila materijalnu i nematerijalnu imovinu u vrijednosti od 169.304,57 kn. Najveći dio se odnosi na ulaganja u računalne programe, računala i računalnu opremu te licence.

U listopadu 2022. godine obračunala se i isplatila naknada za bolovanje na teret poslodavca do 42 dana koja je kasnije priznata kao ozljeda na radu te se morao raditi ispravak prethodno isplaćene naknade. Tim ispravkom stvoreno je potraživanje za naknade koje se refundiraju u iznosu od 22.697,04 kn. Ozljeda na radu obračunala se i za mjesec siječanj 2022. godine u iznosu od 9.345,84 kn. Iznos od 185,10 kn odnosi se na obračunato bolovanje na teret HZZO-a u kolovozu 2022.

Potraživanja za prihode poslovanja se odnose na potraživanja od izdanih prekršajnih naloga u iznosu od 2.000,00 kn.

Saldo potraživanja na dan 1. siječnja 2022. iznosio je 20.657,91 kn. Tijekom 2022. naplaćena su potraživanja od bivšeg zaposlenika po pravomoćnoj i ovršnoj presudi Općinskog radnog suda u iznosu od 18.657,91 kn. Navedeni iznos potraživanja po PR-1256/2016 uplaćen je u državni proračun Republike Hrvatske u dva jednaka obroka 31.01.2022. te 01.06.2022. svaki u iznosu od 9.329,00 kn.

U prosincu 2022. godine nastale su obveze za rashode koji se odnose na buduće razdoblje u iznosu od 8.826,00 kn. Rashodi se odnose na nabavu godišnjih karata za prijevoz zaposlenika.

U prosincu 2021. godine nastale su obveze za rashode koji se odnose na nabavu općeg godišnjeg kupona za prijevoz zaposlenika za period korištenja od 02/2022-01/2023. Iznos od 261,00 kn razlika je koja još preostaje za period 2023. godine.

Usporedno sa 2021. godinom iznosi obveza za zaposlene (plaće) u 2022. godini uvećani su za 25,60 % te variraju kao što variraju iznosi obračuna plaća za svako pojedinačno razdoblje (mjesec). Ukupni iznosi mjesečnih obveza za plaće po pojedinim mjesecima nisu nikada isti.

Obveze za ostale materijalne rashode 2022. godine u usporedbi sa 2021. neznatno su uvećani za svega 0,36 %, a povećanje je najviše vidljivo u obvezama naknada za prijevoz zaposlenika.

Ostale tekuće obveze odnose se na obveze proračunskih korisnika za povrat u proračun u iznosu od 32.227,98 kn. Navedene obveze proizašle su iz obračuna naknade za ozljedu na radu koja je od prvog dana na teret Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje kao neoporezivi primitak te obračun bolovanja u kolovozu koji je također na teret HZZO-a.

Tijekom 2022. godine smanjile su se potencijalne obveze po osnovi sudskih sporova za 2.500,00 kn po predmetu 2218/16, a na temelju konačne pravomoćne presude u korist tuženika.

Tijekom 2022. godine povećale su se potencijalne obveze po osnovi sudskih sporova za 11.048,22 kn. Sporovi se odnose na potraživanje od strane zaposlenika prema Agenciji te su isti u tijeku.

Agencija je temeljem članka 8. stavka 6. Zakona sklopila Sporazum o suradnji prema članku 76. stavka 1. Uredbe (EU) 2016/796 s Agencijom Europske unije za željeznice temeljem kojeg obavlja poslove u vezi sa jedinstvenim potvrdama o sigurnosti, odobrenjima za vozila i odobrenjima tipa vozila temeljem čega ostvaruje refundacije troškova rada zaposlenika po satu, vezanih troškova službenih putovanja i korištenja privatnog automobila u službene svrhe.

Tijekom izvještajnog razdoblja ostvarene su refundacije za rad zaposlenika u iznosu od 58.773,28 kn što je 81,13 % manje u odnosu na prethodno razdoblje.

Tablica 4 - Stanje nedospjelih i nepodmirenih obveza koje se prenose u slijedeću proračunsku godinu

Obveze Agencije:	2021.godina	2022.godina
-naknade za plaće (12. mjesec)	308.670,60 kn	387.695,54 kn
-naknade za prijevoz zaposlenika (12. mjesec)	3.843,45 kn	8.302,19 kn
-naknade za intelektualne usluge (12. mjesec)	5.125,00 kn	3.125,01 kn
-naknade ugovora o djelu (12. mjesec)	2.348,04 kn	2.348,04 kn
-naknade članovima Upravnog vijeća (12. mjesec)	14.070,78 kn	11.256,62 kn
-uredski i ostali materijal (12. mjesec)	594,81 kn	628,83 kn
-usluge telefona, pošte i prijevoza	3.607,81 kn	3.768,57 kn
-usluge tekućeg investicijskog održavanje opreme	5.625,00 kn	5.625,00 kn
-ostale naknade troškova zaposlenicima	1.238,00 kn	1.446,00 kn
-naknade za najam i režije	37.276,44 kn	37.474,43 kn
-ostali nespomenuti rashodi poslovanja (FINA 12. mjesec)	12,50 kn	12,50 kn
-naknada za službeno putovanje	506,00 kn	531,00 kn
-obveze za zatezne kamate	0,82 kn	0,00 kn
-obveze proračunskih korisnika za povrat u proračun	12.461,12 kn	32.227,98 kn
UKUPNO, stanje na dan 31. prosinca:	395.380,37 kn	494.441,71 kn

Sve obveze iz 2021. podmirene su u siječnju 2022., a obveze iz 2022. podmirene su u siječnju 2023. godine i veće su za 25,05 % u odnosu na prethodnu godinu.

Tijekom 2022. godine nije došlo ni do kakvih promjena u obujmu nefinancijske imovine.

9.2 Povrat sredstava doznačenih iz državnog proračuna za koja nisu iskazane obveze u bilanci na dan 31. prosinca 2021. godine

Sukladno članku 17. a) Pravilnika o načinu i uvjetima izvršavanja državnog proračuna te o načinu povrata sredstava u državni proračun i vođenja evidencija o povratu sredstava (Narodne novine, broj: 48/11 i 126/17), Agencija je izvršila povrat 104.421,62 kn doznačenih iz Državnog proračuna za koja nisu bile iskazane obveze u bilanci Agencije na dan 31. prosinca 2021. godine.

Tablica 5 - Povrat sredstava doznačenih iz državnog proračuna

Iznos utvrđen za povrat	Iznos povrata	Obrazloženje:
21.500,00 kn	21.500,00 kn	Sredstva koja je Agencija isplatila kao pomoć zaposlenici pri akademskom doškoloivanju, a koja je ista vratila u proračun nakon što je raskinula ugovor o radu sa Agencijom, a sve prema vezanoj Odluci o sudjelovanju u plaćanju troška stručnog usavršavanja.
2.630,37 kn	2.630,37 kn	Sredstva povrata HZZO-a za vezano bolovanje zaposlenika.
50.449,17 kn	50.449,17 kn	Sredstva koja je Agencija Europske unije za željeznice (ERA), temeljem Ugovora o suradnji kojim su definirani uvjeti i cijene sata rada, tijekom 2022. godine isplatila za realizaciju 2 zahtjeva ERA-e. Iznos se odnosi na utrošena 78 sata rada, a vezana su za izdavanje jedinstvenih potvrda o sigurnosti.
8.324,11 kn	8.324,11 kn	
21.157,91 kn	21.157,91 kn	Sredstva koja je bivši zaposlenik uplatio temeljem pravomoćne presude i upute za plaćanje koju mu je Agencija poslala nakon dobivenog sudskog spora.
360,06 kn	360,06 kn	Kamate koje su uplaćene u proračun temeljem pravomoćne presude i upute za plaćanje koju je Agencija poslala bivšem zaposleniku nakon dobivenog sudskog spora.

10. Uvođenje sustava upravljanja kvalitetom

Agencija se u kontekstu optimalizacije i standardizacije procesa odredila za korištenje *Zajedničkog okvira za procjenu* (ZOP ili eng. CAF – *Common Assessment Framework*) u skladu s projektom Ministarstva pravosuđa i uprave - “Uvođenje sustava upravljanja kvalitetom u javnu upravu RH”, tj. za primjenu modela sustava upravljanja kvalitetom (SUK ili QMS – eng. *Quality Management System*) sukladno normi ISO 9001:2015. Ovaj model je osmišljen za primjenu u svim dijelovima javnog sektora, na nacionalnoj, regionalnoj (područnoj) i lokalnoj razini.

ZOP se temelji na pretpostavci da se rezultati u području organizacijskih učinaka, odnosa s građanima/korisnicima, ljudskih resursa i utjecaja na društvo postižu na temelju vodstva usmjerenog na strateško ponašanje i planiranje, upravljanje resursima i procesima.

U kontekstu ZOP-a, sustav upravljanja kvalitetom je sustav u kojem su procesi dokumentirani, i u kojem su postupci i odgovornosti za postizanje politika i ciljeva kvalitete, odnosno ciljevi za poboljšanje i optimizaciju procesa, smanjenje troškova, bolje upravljanje ljudskim potencijalima te kontinuirano podizanje učinkovitosti tijela javne uprave jasno utvrđeni na temelju pozitivnog iskustva, poboljšanja i odgovarajućih standarda.

S ciljem uvođenja sustava upravljanja kvalitetom, Agencija je i tijekom 2022. sudjelovala u projektu Ministarstva pravosuđa i uprave “Uvođenje sustava upravljanja kvalitetom u javnu upravu RH”.

Tijekom 2022. godine imenovani Voditelj upravljanja kvalitetom Agencije¹⁶ i djelatnici imenovani u Tim za kvalitetu Agencije sudjelovali su na vezanim edukacijama i to:

- travnja 2022. godine: voditelji upravljanja kvalitetom sudjelovali su u provedbi edukacije „Uvođenje sustava upravljanja kvalitetom u javnu upravu RH” kroz Modul A - Standardizacija i optimizacija poslovnih procesa u javnoj upravi. Edukacijom su stečene vještine za definiranje modela procesa. Model procesa predstavlja najviši pogled na poslovne procese organizacije, razvrstane prema tri osnovne kategorije poslovnih procesa - temeljni, upravljački i potporni procesi. Kroz primjenu sustava *e-laerning* (<https://elearning.algebra.hr/>) i IT sustava (<https://kvaliteta-edu.gov.hr/hr/>) uspješno su definirani procesi Agencije i grupirani u pripadajuće kategorije i to:

- *Operativno upravljanje i Strateško upravljanje (upravljački procesi);*
- *Praćenje zadovoljstva korisnika i rješavanje pritužbi, Ostvarivanje prava i obveza podnositelja zahtjeva i drugih zainteresiranih strana, Komuniciranje o javnim uslugama i pravima korisnika i Razvijanje i upravljanje portfeljem usluga (temeljni procesi);*
- *Neprekidno poboljšavanje, Upravljanje vanjskim odnosima, Upravljanje rizicima i usklađenostima, Upravljanje financijskim resursima, Upravljanje ljudskim resursima, Nabavljanje proizvoda, radova i usluga (potporni procesi).*

Nakon uspješno riješenog testa znanja i primjene Modela A pristupilo se edukaciji za provedbu Modula B – „Uvođenje sustava upravljanja kvalitetom u javnu upravu RH: Uspostava i primjena sustava upravljanja kvalitetom u javnoj upravi“. Modul B bio je nadogradnja Modula A kojim je stečena šira slika o ustroju i strukturi za upravljanje kvalitetom, a metodologija i alati koji se pri tome koriste pomogli su pri simuliranju naše prve unutarnju procjenu sustava upravljanja kvalitetom

¹⁶ Odlukom o Radnoj skupini za optimizaciju i standardizaciju poslovnih procesa u projektu “Uvođenje sustava upravljanja kvalitetom u javnu upravu RH”, KLASA: 910-01/20-01/30, URBROJ: 515-06-01/2-20-7, od 25. svibnja 2020. godine, ministar uprave (na prijedlog ravnatelja Agencije) nominirao je zaposlenicu Agencije članom radne skupine za realizaciju aktivnosti Elementa 1. Optimizacija i standardizacija poslovnih procesa.

Ova elektronička isprava potpisana je kvalificiranim elektroničkim potpisom sukladno EU Uredbi 910/2014/EU (eIDAS) koji je vidljiv na posljednjoj nenumeriranoj stranici dokumenta. Provjera potpisa provodi se skeniranjem koda na potpisu.

(korištenjem e-SUK-a kroz <https://kvaliteta-edu.gov.hr/hr/>). Samoprocjena je napravljena metodom ocjenjivanja (procjenjivanje ocjenama 1-100) s unosom dokazne dokumentacije kroz 5 kriterija i to: 1. Vodstvo, 2. Strategija i planiranje, 3. Ljudski resursi, 4. Partnerstvo i resursi, 5. Procesi

Konačna prosječna ocjena samoprocjene SUK-a za Agenciju iznosila je 73 od 100, što u konačnici pokazuje da Agencija u svom poslovanju ima vrlo jake dokaze (dokumentirane procese, procedure, upute) u svim područjima ocjenjivanja ali i da svakako ima prostora za daljnja poboljšanja, prvenstveno u području koji definira kategorija 2. Strategija i planiranje.

U razdoblju srpanj – rujna 2022. godine, u IT sustavu <https://kvaliteta-edu.gov.hr/hr/> izrađeni su opisi i dijagrami svih definiranih procesa. Opisi procesa izrađeni su korištenjem SIPOC metode¹⁷ dok su dijagrami procesa izrađeni unutar IT sustava u obliku BPMN dijagrama¹⁸.

Kao konačan rezultat cjelogodišnjeg rada i učenja u Sustavu upravljanja kvalitetom u javnoj upravi, možemo reći da je Agencija sa svojim djelatnicima prošla 2 od ukupno 3 definirana zahtjeva SUK-a u tijelima javne uprave, a to su Model A. *Optimizacija i standardizacija procesa* i Modul B. *Uspostava i primjena sustava upravljanja kvalitetom u javnoj upravi*.

Ono što nam predstoji, nakon provedene samoprocjene, jest implementacija i primjena 3. zahtjeva SUK-a, a to je Modul C. *Praćenje, ocjenjivanje i poboljšavanje sustava upravljanja kvalitetom*. Postupak samoprocjene ukazao nam je na jakosti i slabosti sustava, ali nam je ujedno dao i okvir za buduća poboljšanja, a to su svakako daljnje optimiziranje i standardiziranje svih poslovnih procesa, prilagodba postojećeg DMS sustava i daljnja edukacija svih zaposlenika u području primjene SUK-a.

U kontekstu sustava upravljanja kvalitetom i optimalizacije procesa Agencije, potrebno je spomenuti da je Agencija u prethodnoj 2022. godini uspješno pokrenula uvođenje novog – digitalnog sustava upravljanja dokumentacijom (DMS) u kojem je predviđeno potpuno digitalno upravljanje dokumentacijom i potpisivanje upravnih akata sukladno Uredbi (EU) 910/2014¹⁹. U sklopu novog DMS-a predviđena je pohrana i vođenje dokumentacije QMS-a.

¹⁷ SIPOC (eng. *Supplier-Input-Process-Output-Customer*) model je alat koji se koristi za poboljšanje procesa

¹⁸ BPMN je standardizirana metoda dijagrama toka (na MS 365 Team platformi) koja vam omogućuje stvaranje i jednostavno razumijevanje dijagrama. Ti dijagrami mogu vizualno modelirati korake poslovnog procesa od početka do kraja.

¹⁹ UREDBA (EU) br. 910/2014 EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA od 23. srpnja 2014. o elektroničkoj identifikaciji i uslugama povjerenja za elektroničke transakcije na unutarnjem tržištu i stavljanju izvan snage Direktive 1999/93/EZ (OJ L 257, 28.8.2014, p. 73–114)

Ova elektronička isprava potpisana je kvalificiranim elektroničkim potpisom sukladno EU Uredbi 910/2014/EU (eIDAS) koji je vidljiv na posljednjoj nenumeriranoj stranici dokumenta. Provjera potpisa provodi se skeniranjem koda na potpisu.

11. Stanje sigurnosti željezničkog sustava u Republici Hrvatskoj

11.1 Zakonski okvir

Temeljem Zakona, upravitelji infrastrukture i željeznički prijevoznici su obvezni Agenciji dostaviti svake godine najkasnije do 30. svibnja izvješće o sigurnosti za prethodnu kalendarsku godinu.

Nadalje, temeljem Zakona, izvješće o sigurnosti mora sadržavati:

- podatke o ispunjavanju unutarnjih sigurnosnih ciljeva trgovačkog društva i rezultate planova sigurnosti;
- razvoj nacionalnih sigurnosnih pokazatelja i zajedničkih sigurnosnih pokazatelja utvrđenih u Prilogu 4. Zakona;
- rezultate unutarnjeg nadzora sigurnosti;
- podatke o nedostacima i nepravilnostima u odvijanju željezničkog prometa i upravljanju željezničkom infrastrukturom koji mogu biti od značaja za Agenciju, uključujući sažetak informacija koje su pružile stranke u skladu s člankom 21. stavkom 7. točkom b) Zakona i
- izvješće o primjeni zajedničkih sigurnosnih metoda.

Sukladno Zakonu, njegovim definicijama te metodologiji²⁰ Agencije Europske unije za željeznice (ERA), Agencija je kroz razradu ovog izvješća o sigurnosti posebno istaknula ozbiljne nesreće (engl. *serious accident*) i značajne nesreće (engl. *significant accidents*), kao i ostale podatke (posebno neke pretkazivače nesreća) za koje Agencija smatra da ih je potrebno istaknuti vezano za razvoj nacionalnih sigurnosnih pokazatelja.

Izvješća o sigurnosti za 2022. godinu podnijeli su upravitelj infrastrukture – HŽ Infrastruktura d.o.o., Luka Šibenik, Luka Zadar, Luka Ploče, Luka Split, Adriatic Tank Terminals d.o.o., Lučka uprava Slavonski Brod, Luka Rijeka te željeznički prijevoznici:

- HŽ-Cargo d.o.o.,
- HŽ-Putnički prijevoz d.o.o.,
- Transagent Rail d.o.o.,
- ENNA Transport d.o.o.,
- Rail Cargo Carrier – Croatia d.o.o.,
- SŽ-Tovorni promet d.o.o., Podružnica Rijeka,
- Rail&Sea d.o.o.,
- Ten Rail d.o.o.,
- ČD Cargo Adria d.o.o.,
- Log-Rail d.o.o.
- Kombinirani prijevoz d.o.o.,
- Adria Transport Croatia d.o.o.,
- CER Cargo d.o.o.,
- Train Hungary Maganvasut Kft.,
- North Adriatic Rail d.o.o.,
- Pružne građevine d.o.o.,

²⁰ Prema ERA terminologiji - *ozbiljna nesreća* (engl. *serious accident*) predstavlja sudar vlakova ili iskliznuće vlakova, koje ima za posljedicu smrt najmanje jedne osobe ili teške ozljede pet ili više osoba ili veliku štetu od najmanje 2 mil. eura tj. slična nesreća s istim posljedicama; *značajna nesreća* (engl. *significant accident*) znači nesreću u kojoj je uključeno **najmanje jedno vozilo u pokretu**, što ima za posljedicu najmanje jednu smrtno stradalu osobu ili teško ozlijeđenu osobu ili značajnu štetu na vozilima, tračnicama, ostaloj opremi uz tračnice ili okolišu ili veliki poremećaj u prometu. Pri tome su isključene nesreće u radionicama, skladištima i depoima.

Ova elektronička isprava potpisana je kvalificiranim elektroničkim potpisom sukladno EU Uredbi 910/2014/EU (eIDAS) koji je vidljiv na posljednjoj nenumeriranoj stranici dokumenta. Provjera potpisa provodi se skeniranjem koda na potpisu.

- IN Rail S.p.A. (Blue Railway d.o.o.),
- Eurorail logistics d.o.o..

Prema podacima upravitelja infrastrukture – HŽ Infrastrukture d.o.o. dobivenih iz izvješća o sigurnosti za 2022. godinu, bilježi se povećanje ukupnog broja izvanrednih događaja (ozbiljnih nesreća, nesreća i incidenata) u usporedbi s 2021. godinom za 9,3%. (Tablica 7, Slike 2 i 3).

U 2022. godini dogodilo se ukupno 16 ozbiljnih nesreća, što je u odnosu na petogodišnji prosjek povećanje za 2 ozbiljne nesreće (povećanje za 11,1%) - broj nesreća je smanjen za 17 nesreća (smanjenje za 27,2%), a broj incidenata povećan je za 35 incidenata (povećanje 4,48%).

Prema pregledu najvažnijih sigurnosnih pokazatelja, iskazanih prema ERA-a metodologiji, u 2022. godini broj značajnih nesreća povećan je za 2 nesreće u odnosu na 2021. godini (Tablica 9) (smanjenje od 7,7 % u odnosu na petogodišnji prosjek). Broj smrtno stradalih (u kategoriji značajnih nesreća) u 2022. je 18, što je povećanje za 8 smrtno stradalih u odnosu na 2021., dok je za isti period teže ozlijeđenih za 6 osoba manje.

Od ukupno 20 smrtno stradalih osoba u 2022. godini kao posljedica incidenata (Slika 7), na ŽCP-ima je smrtno stradalo 10 osoba (tri osobe su smrtno stradale na ŽCP-ima osiguranim signalno-sigurnosnim uređajima, šest osoba je smrtno stradalo na ŽCP-u osiguranom prometnim znacima i trokutom preglednosti te jedna osoba smrtno stradala na pješačkom prelazu), a 5 osoba smrtno je stradalo kao posljedica neopreznog kretanja uz prugu ili prelaska pruge na nedozvoljenim mjestima.

Treba naglasiti da se najveći broj incidenata u 2022. godini (od ukupno 811) dogodio kod potkategorije lom branika na ŽCP-ima (442), što je povećanje od 10 % u odnosu na 2021. godinu (402), te puknuća tračnica (87), što je smanjenje od 10 % u odnosu na 2020. godinu (96).

Prema pokazateljima koji se odnose na pretkazivače nesreća u 2022. godini treba istaknuti broj puknuća tračnica (87) što je smanjenje od 20% u odnosu na 2021. (96) te izbacivanje i druge deformacije kolosijeka (38) što je povećanje od 58% u odnosu na prošlu 2021. (24). U 2022. je zabilježen jedan (1) ispad signalizacije u nesigurno stanje što je isti iznos kao i prošle 2021..

11.2 Razvoj nacionalnih sigurnosnih pokazatelja

Nacionalne sigurnosne pokazatelje upravitelj infrastrukture, HŽ Infrastruktura d.o.o., iskazao je u svojem Izvješću o sigurnosti za 2022. godinu kroz tri kategorije izvanrednih događaja: ozbiljne nesreće, nesreće i incidenti²¹ (Tablica 7). U Tablici 6 dan je prikaz ukupnog broja ozbiljnih nesreća u 2022. godini.

²¹ Prema Zakonu *incident* je svaki događaj, osim nesreće i ozbiljne nesreće (značajne nesreće), povezan s odvijanjem željezničkog prometa koji utječe na sigurnost željezničkog sustava; *nesreća* je neželjeni ili nenamjerni iznenadni događaj ili iznenadni događaj ili slijed takvih događaja koji ima štetne posljedice, a koji može biti sudar, iskliznuće, nesreća na ŽCP-u i pješačkom prelazu preko pruge, nesreća s ljudskim žrtvama uzrokovana vozilom u pokretu, požar i drugo.

Ova elektronička isprava potpisana je kvalificiranim elektroničkim potpisom sukladno EU Uredbi 910/2014/EU (eIDAS) koji je vidljiv na posljednjoj nenumeriranoj stranici dokumenta. Provjera potpisa provodi se skeniranjem koda na potpisu.

Tablica 6 - Ukupan broj ozbiljnih nesreća u 2022. godini i uzroci nastanka istih

OZBILJNE NESREĆE	Ukupno – 2022.	Osobni propust radnika HŽ Infrastrukture	Osobni propust radnika prijevoznika	Tehnički nedostatak na infrastrukturnim podstavcima	Tehnički nedostatak na vučnim i vučnim vozilima	Vremenska nepogoda	Nesmotreno ili zlonamjerno djelovanje putnika	Nesmotreno ili zlonamjerno djelovanje korisnika ŽCP-a	Nesmotreno ili zlonamjerno djelovanje neovlaštenih osoba	Nesmotreno ili zlonamjerno djelovanje trećih osoba
Sudar vlakova	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0
Iskliznuće vlaka	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ozbiljne nesreće na ŽCP-ima	8	0	0	0	0	0	0	8	0	0
Nesreće osoba koje su prouzročila željeznička vozila u pokretu	5	1	0	0	0	0	0	0	4	0
Sudar ili iskliznuće pri manevriranju	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Sudar ili iskliznuće željezničkih vozila za posebne namjene	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Požari ili eksplozije na željezničkim vozilima	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Druge ozbiljne nesreće	2	0	0	0	0	0	0	0	2	0
UKUPNO:	16	1	1	0	0	0	0	8	6	0

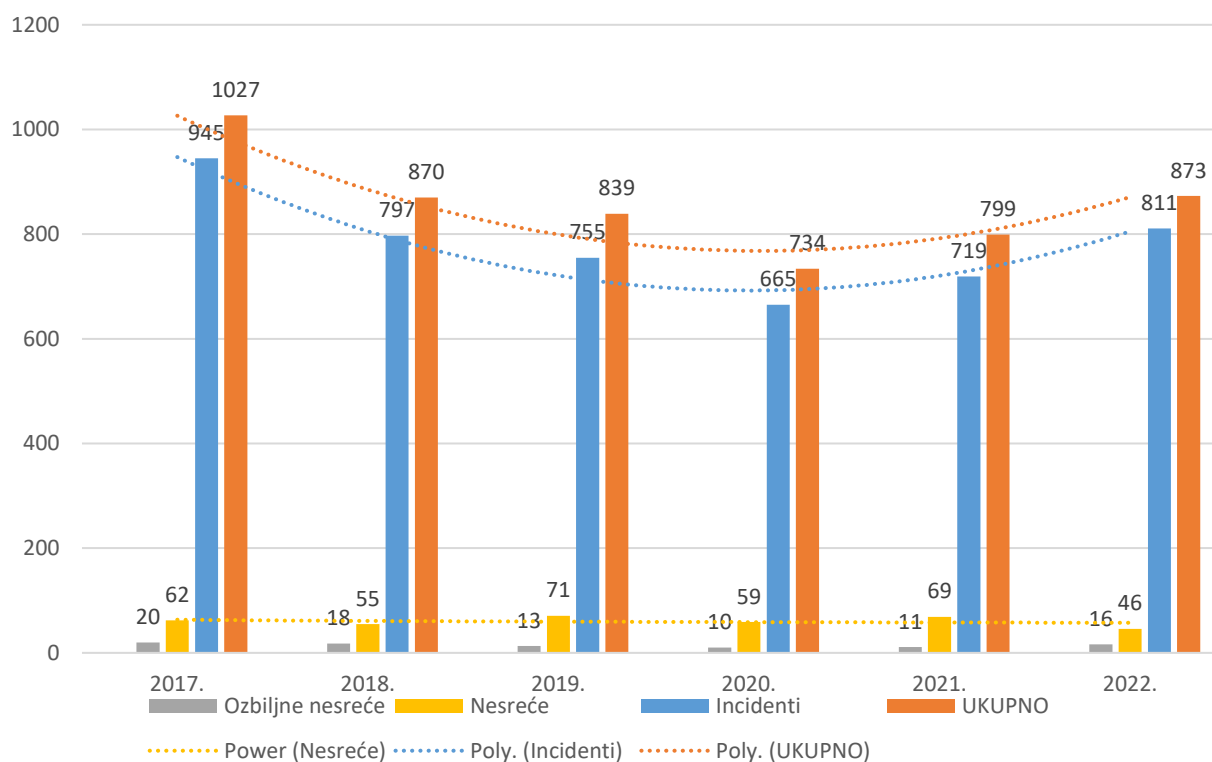
Izvor: Izješće o sigurnosti za 2022. godinu, HŽ Infrastruktura d.o.o.

Tablica 7 - Pregled nacionalnih sigurnosnih pokazatelja u periodu od 2017. do 2022. – izvanredni događaji

Izvanredni događaji	2017.	2018.	2019.	2020.	2021.	2022.	Prosjeak 2017.- 2021.	(2022./ Prosjeak) x100	(2022./ 2021.) x100
Ozbiljne nesreće	20	18	13	10	11	16	14	111,11	145,45
Nesreće	62	55	71	59	69	46	63	72,78	66,67
Incidenti	945	797	755	665	719	811	776	104,48	112,80
UKUPNO	1027	870	839	734	799	873	854	102,25	109,26

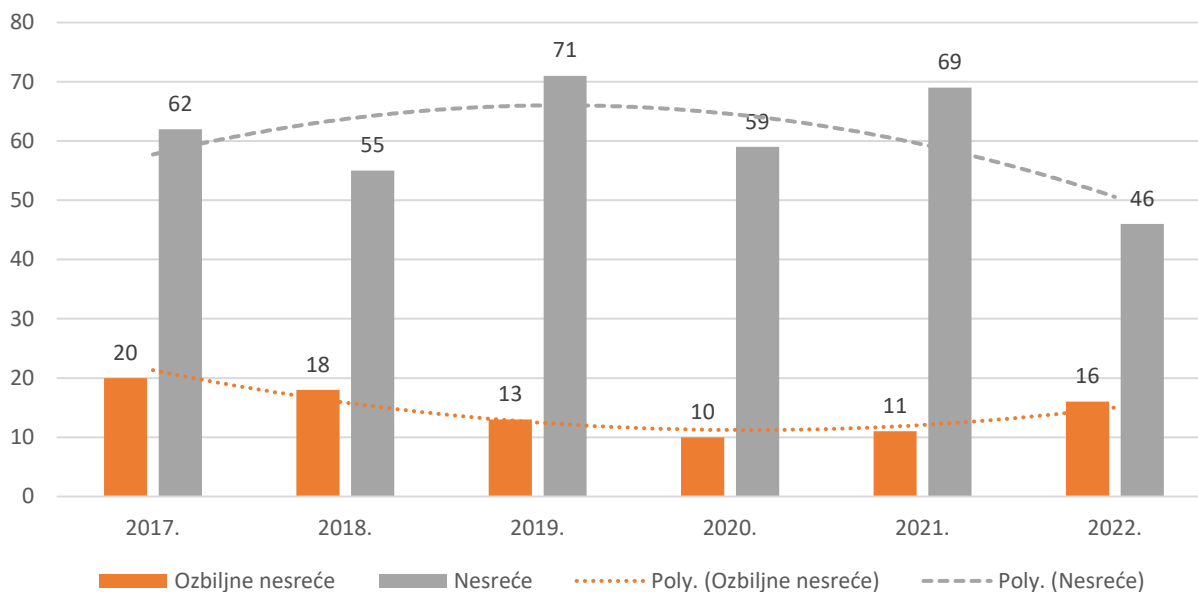
Izvor: Izješće o sigurnosti za 2022. godinu, HŽ Infrastruktura d.o.o.

Slika 2 – Pregled nacionalnih sigurnosnih pokazatelja (izvanredni događaji) za period 2017.-2022. – ozbiljne nesreće, nesreće i incidenti (prema Tablici 7)

Ova elektronička isprava potpisana je kvalificiranim elektroničkim potpisom sukladno EU Uredbi 910/2014/EU (eIDAS) koji je vidljiv na posljednjoj nenumeriranoj stranici dokumenta. Provjera potpisa provodi se skeniranjem koda na potpisu.

Slika 3 – Pregled nacionalnih sigurnosnih pokazatelja za period 2017.-2022. – ozbiljne nesreće i nesreće (prema Tablici 7)

11.3 Razvoj zajedničkih sigurnosnih pokazatelja

Razvoj zajedničkih sigurnosnih pokazatelja prati se prema metodologiji Agencije Europske unije za željeznice (ERA-e). Ovi pokazatelji iskazani su s naslova značajnih nesreća za 2022. u Tablici 5, u kojoj su sadržane kategorije značajnih nesreća te njihov ukupan i relativan broj.

Tablica 8 - Ukupan i relativan broj (prema vlak-kilometrima) značajnih nesreća za 2022.(ERA metodologija)

ZNAČAJNE NESREĆE	Ukupan broj	Relativan broj (prema vlak-kilometrima)
Sudar vlaka sa željezničkim vozilom	2	9,48E-08
Sudar vlaka s preprekom unutar slobodnog profila	0	0
Iskliznuća vlaka	2	9,58E-08
Nesreće na ŽCP-ima, uključujući nesreće u kojima sudjeluju pješaci na ŽCP-ima	9	5,75E-07
Nesreća osoba koje uključuju željezničko vozilo u pokretu, osim samoubojstva i pokušaja samoubojstva	10	2,87E-07
Požar u željezničkom vozilu	0	0
Ostalo	1	4,79E-08
UKUPNO:	24	-

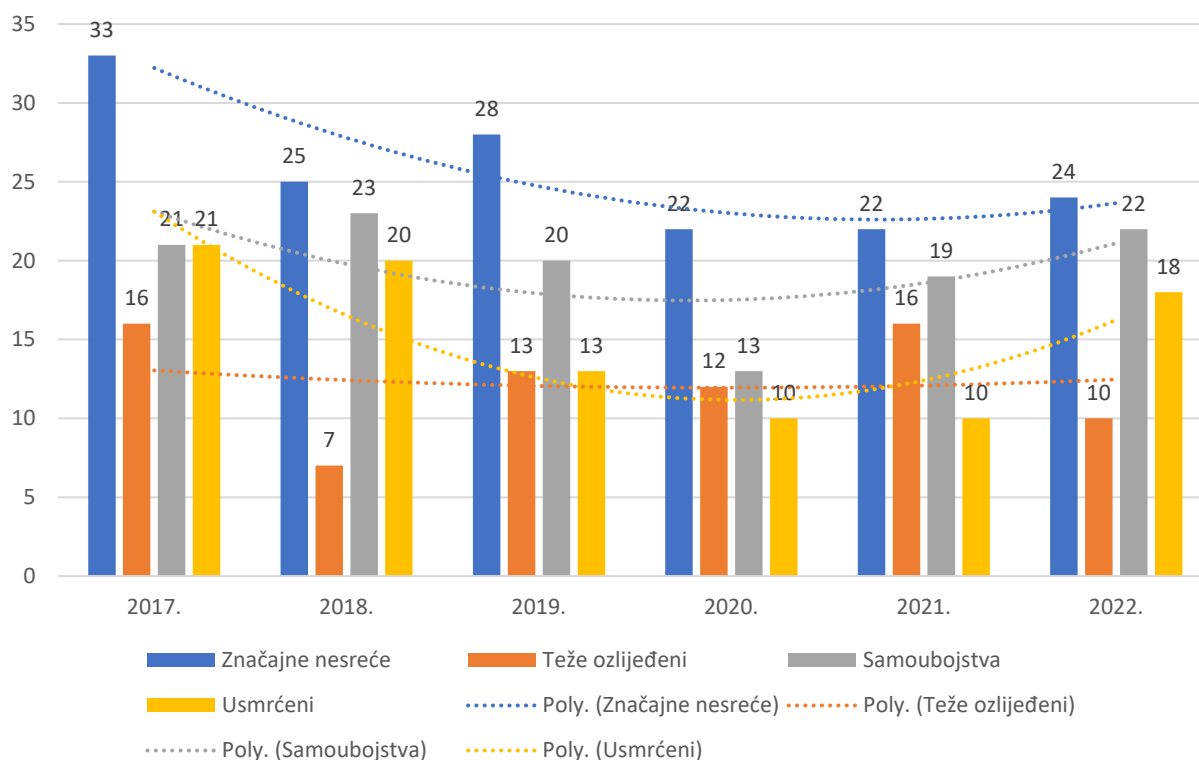
Izvor: Izvješće o sigurnosti za 2022. godinu, HŽ Infrastruktura d.o.o.

Tablica 9 - Pregled najvažnijih zajedničkih sigurnosnih pokazatelja za razdoblje 2017.-2022. godine vezano za značajne nesreće (ERA metodologija)

Godina	Značajne nesreće	Teže ozlijeđeni	Samoubojstva	Smrtno stradali
2017.	33	16	21	21
2018.	25	7	23	20
2019.	28	13	20	13
2020.	22	12	13	10
2021.	22	16	19	10
2022.	24	10	22	18
Prosjek 2017.-2022.:	26,0	12,8	19,2	14,8
$((2022./\text{prosjek})-1)\times 100$	-7,7	-21,9	14,6	21,6
$((2022./2021.)-1)\times 100$	9,1	-37,5	15,8	80,0

Izvor: Izvešće o sigurnosti za 2022. godinu, HŽ Infrastruktura d.o.o.

Slika 4 – Pregled najvažnijih zajednički sigurnosnih pokazatelja za razdoblje 2017.-2022. godine (prema Tablici 6)

U 2022. godini smrtno je stradalo 18 osoba (značajne nesreće; vozila u pokretu-ERA metodologija), što je povećanje od 8 osoba (80%) odnosu na 2021. godinu, a u odnosu na petogodišnji prosjek povećanje od 21,6%. Pored toga u 2022. bilježimo 22 samoubojstva što za 3 osobe više u odnosu na 2021., tj. za 14,6% više u odnosu na petogodišnji prosjek. Nadalje, teže ozlijeđenih je bilo za 6 manje u odnosu na 2021., što predstavlja smanjenje za 37,5 %, a u odnosu na petogodišnji prosjek smanjenje za 21,9 %. I na kraju, bilježi se povećanje značajnih nesreća u 2022. za 2 nesreće u odnosu na 2021., što je u odnosu na petogodišnji prosjek smanjenje za 7.7%. (Tablica 9, Slika 4).

11.4 Ostali relevantni pokazatelji koji se odnose na sigurnost

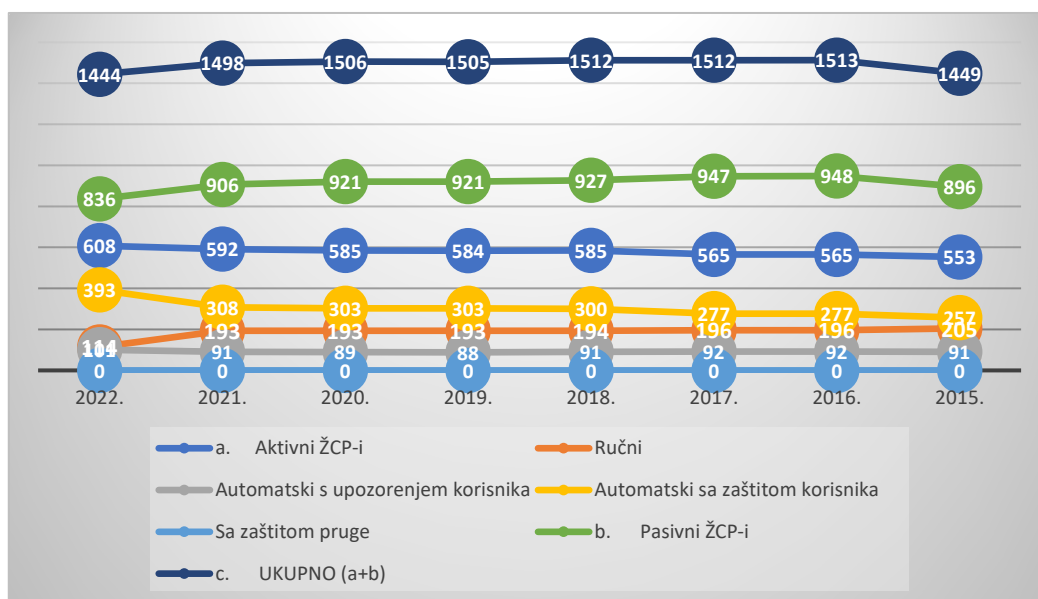
I dalje u Republici Hrvatskoj najveći sigurnosni problemi u željezničkom sustavu odnose se na željezničko-cestovne prijelaze (u nastavku: ŽCP). Prema podacima iz Izvešća o sigurnosti upravitelja infrastrukture za 2022. godinu navodi se broj aktivnih i pasivnih ŽCP-a. Jedna od mjera za povećanje sigurnosti ŽCP-a, pored mjera koja su vezane za razne akcije oko osvješćivanja javnosti te podizanje sigurnosne kulture, svakako je ulaganje u aktivne ŽCP-e. Prema Tablici 10 vidljivo je da su ulaganja u ŽCP-e u periodu od 2015. do 2022. godine bila minimalna. Iako, treba reći da je u prošloj godini došlo do neznatnog povećanja aktivnih ŽCP-a i do smanjenja pasivnih ŽCP-a (tablica 10, Slika 5).

Tablica 10 - Broj željezničko – cestovnih prijelaza (2015.-2022.)

Vrsta ŽCP-a	2022.	2021.	2020.	2019.	2018.	2017.	2016.	2015.
Aktivni ŽCP-i (a)	608	592	585	584	585	565	565	553
Ručni	114	193	193	193	194	196	196	205
Automatski s upozorenjem korisnika	101	91	89	88	91	92	92	91
Automatski sa zaštitom korisnika	393	308	303	303	300	277	277	257
Sa zaštitom pruge	0	0	0	0	0	0	0	0
Pasivni ŽCP-i (b)	836	906	921	921	927	947	948	896
UKUPNO (a+b)	1444	1498	1506	1505	1512	1512	1513	1449

Izvor: Izvešća o sigurnosti (2015.-2022.) HŽ Infrastruktura d.o.o.

Slika 5 – Pregled ŽCP-a za razdoblje 2015.-2022. godine (prema Tablici 10)

Ova elektronička isprava potpisana je kvalificiranim elektroničkim potpisom sukladno EU Uredbi 910/2014/EU (eIDAS) koji je vidljiv na posljednjoj nenumeriranoj stranici dokumenta. Provjera potpisa provodi se skeniranjem koda na potpisu.

Sigurnost željezničkog prometa i sigurnosni pokazatelji u direktnoj su korelaciji s količinom prijevoza – trendovima teretnog/putničkog prometa.

Prema podacima preuzetim s internet stranica Državnog zavoda za statistiku bilježi se zadnjih godina lagani trend rasta teretnog prometa u Republici Hrvatskoj (Tablica 11, Slika 6). Posljedica je to stalne liberalizacije tržišta, uvođenje novih prijevoznika kroz primjenu EU zakonodavstva, posebno vezano uz preuzimanje pravnog okvira 3. i 4. željezničkog paketa nakon ulaska Republike Hrvatske u sastav punopravnog članstva unutar Europske unije.

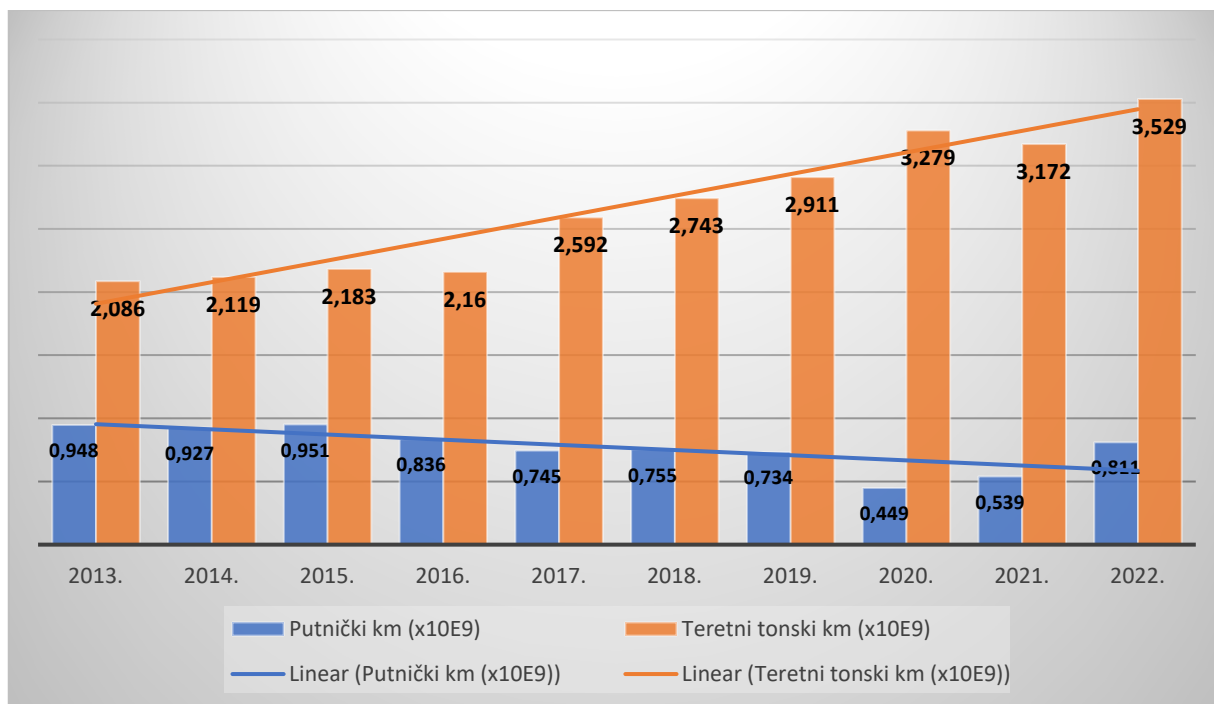
Teretni promet u 2022. u odnosu na 2021. godinu bilježi povećanje za oko 11%, a u odnosu na 2013. bilježi povećanje za 70%. Za razliku od teretnog prometa, putnički promet je od 2013. u stalnom padu (iako u 2022. bilježi znatan rast u odnosu na 2021. za oko 50%), što je zasigurno posljedica sporije liberalizacije u tom dijelu prijevoza (do 2022. imali smo samo jednog putničkog prijevoznika – HŽ Putnički promet d.o.o.).

Ulaskom novih željezničkih prijevoznika bilježimo stalno povećanje teretnog prometa, iako, moramo biti svjesni da se puni kapaciteti prijevoznika ne mogu ostvariti zbog **pruga na kojima su u cilju održavanja prihvatljive razine sigurnosti ograničene brzine.**

Tablica 11 - Pregled putničkog i teretnog prijevoza u razdoblju 2013. do 2022. godine

Godina	Putnički km (x10E9)	Teretni tonski km (x10E9)
2013.	0,948	2,086
2014.	0,927	2,119
2015.	0,951	2,183
2016.	0,836	2,160
2017.	0,745	2,592
2018.	0,755	2,743
2019.	0,734	2,911
2020.	0,449	3,279
2021.	0,539	3,172
2022.	0,811	3,529

Izvor: Državni zavod za statistiku (<https://podaci.dzs.hr/2022/hr/29102>)

Slika 6 – Pregled putničkog i teretnog prijevoza u razdoblju od 2013. do 2022. godine (prema Tablici 11)

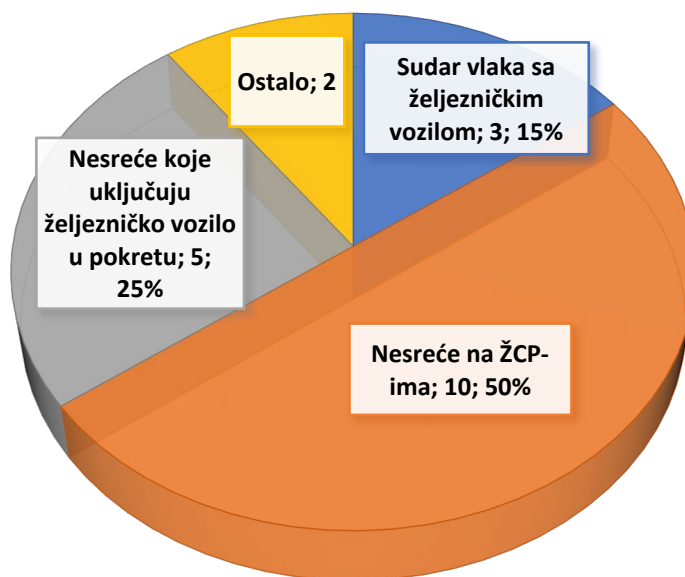
11.5 Podaci o nedostacima i nepravilnostima u odvijanju željezničkog prometa i upravljanju željezničkom infrastrukturom, koji su značajni za sigurnost

U ovom dijelu navodimo nepravilnosti, koje su primijećene nakon obavljenih unutarnjih kontrola željezničkog prometa od strane upravitelja infrastrukture i koje smatramo da su značajne za sigurnost:

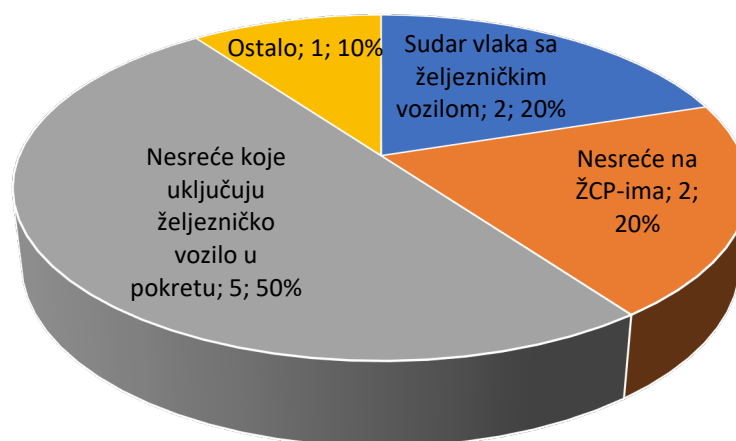
- Na ŽCP-ima kao najkritičnijim točkama na željezničkoj infrastrukturi, u 2022. godini dogodilo se 8 ozbiljnih nesreća i 14 nesreća, pri čemu smrtno stradalo 10 osoba i teško su ozlijeđene 2 osobe, dok su se u 2021. godini dogodilo 6 ozbiljnih nesreća i 29 nesreća, pri čemu je smrtno stradalo 6 osoba i teško ozlijeđeno 7 osoba.

Slika 7 – Broj teško ozlijeđenih i smrtno stradalih kao posljedice izvanrednih događaja u 2022. (prema Izvještaju o sigurnosti za 2022.-HŽ Infrastruktura d.o.o.)

SMRTNO STRADALI-2022.

Teško ozljeđeni-2022.

- U cilju prevencije nesreća te osvješćivanja opće javnosti, osobito djece i mladih, HŽ Infrastruktura d.o.o. već gotovo dvadeset godina provodi edukativnu akciju: "Vlak je uvijek brži". Zbog pandemije COVID 19, akcija se u 2022. provodila u smanjenom i izmijenjenom obliku.
- U 2022. godini provedena je modernizacija i elektrifikacija dionice pruge Zaprešić – Zabok (23,8 km) u kojoj je uključeno 16 ŽCP-a te je osigurano 8 ŽCP-a – „Poljanec“, „Križovljan“, „Strmec“, „Krušljevec“ i „Brezje“ u Varaždinskoj županiji te „Dukovec“, „Bračak“ i „Horvati“ u Krapinsko – zagorskoj županiji.
- U 2022. godini dogodilo se 5 ozbiljnih nesreća i 8 nesreća koja su prouzročila željeznička vozila u pokretu, pri čemu je smrtno stradalo 5 osoba i teško je ozljeđeno 5 osoba, dok su se u 2021. godini dogodile 4 ozbiljne nesreće i 6 nesreća, pri čemu su smrtno stradale 4 osobe, a 4 osobe su teško ozljeđene. Ukupan broj ozbiljnih nesreća i nesreća koje uključuju željezničko vozilo u pokretu u 2022. godini povećan je za 3 izvanredna događaja (30%), broj smrtno stradalih osoba povećan je za jednu osobu (25%), kao i broj teško ozljeđenih osoba – jedna osoba (25%).

Ova elektronička isprava potpisana je kvalificiranim elektroničkim potpisom sukladno EU Uredbi 910/2014/EU (eIDAS) koji je vidljiv na posljednjoj nenumeriranoj stranici dokumenta. Provjera potpisa provodi se skeniranjem koda na potpisu.

- U 2022. godini iz redovite funkcije isključeni su ŽCP-i:
 - ŽCP „Milja“ u km 634+828 pruge M202, na lokaciji Meja-Škrljevo, a nakon izvanrednog događaja 1.8.2022. (nalet vlaka na cestovno vozilo-predviđene su sigurnosne preporuke);
 - ŽCP „Klara Blok 3“ (3.12.2021.) u km 000+910 pruge M404 na lokaciji Klara-Delta rasputnica (nalet vlaka na dva cestovna vozila-smatra se neosiguranim zbog nepouzdanog rada uređaja ŽCP-a-nakon izmjene u projektu od strane proizvođača uklonjena mogućnost nesigurnog rada);
 - ŽCP „Blata“, ŽCP „Šušnjevo Selo“, ŽCP „Miščević“, ŽCP „Vojnovac“, ŽCP „Plaški 1“, ŽCP „Plaški 2“ (sve iz projekta „Lika“) – probni rad sukladno rješenju Agencije.
- Operativnim Planom provedbe Politike sigurnosti HŽ Infrastruktura d.o.o. za 2022. godinu predviđena je zamjena postojećih uređaja za detekciju vlaka „MS 2000“ na 6 ŽCP-a. Ovaj sigurnosni cilj nije realiziran. Zamjensko tehničko rješenje za sustav detekcije vlaka „MS 2000“ je osmišljeno tijekom studenog 2022. i ugrađeno na ŽCP-u „Biškupečka“. U tijeku je ispitivanje te ishoda izvještaja nezavisnog sigurnosnog ocjenitelja (ISA), nakon čega će se pokrenuti postupak odobravanja za puštanje u uporabu od strane Agencije.
- U 2022. godini upravitelj infrastrukture razmjenjivao je informacije po pitanju sigurnosti sa željezničkim prijevoznicima (HŽ-Cargo, d.o.o. i HŽ-Putnički promet, d.o.o.) i u tom sklopu važno je istaknuti informacije koje se odnose na:
 - Upozorenje HŽ-Putnički promet, d.o.o. na 2 ulegnuća kolosijeka uslijed čega je došlo do jačeg udara na kotače vozila;
 - Neočišćen pružni pojas, raslinje zadire u slobodni profil na pojedinim prugama;
 - Pojedini prostorni signali nemaju propisanu daljinu vidljivosti;
 - Na pojedinim ŽCP-ima nije osiguran trokut preglednosti;
 - Novo ograđene „Predsignale opomenice“ neodgovarajućih dimenzija, suprotno propisanoj strukovnoj normi;
 - Nemogućnost uspostave komunikacije RDU-om (radio-dispečerskim uređajem) između dispečera i vlaka.
- Prema Izješću o sigurnosti za 2022. godinu (broj: 1090/23, svibanj 2023.), sve neurednosti koje su navedene od strane željezničkih prijevoznika su otklonjene. Ujedno su poduzete i odgovarajuće sigurnosne mjere za sprječavanje njihovog ponavljanja.

11.6 Primjena zajedničkih sigurnosnih metoda

U ovom dijelu navodimo najvažnije o primjeni zajedničkih sigurnosnih metoda iz izvješća upravitelja infrastrukture (HŽ-Infrastruktura d.o.o.) za 2022. godinu, a koji su bitni za ukupnu ocjenu ostvarenja sigurnosnih ciljeva na razini cijelog željezničkog sustava kao i za određivanje prioriternih točaka nadzora željezničkog sustava od strane Agencije u narednom periodu.

Upravitelj infrastrukture je primjenu zajedničkih sigurnosnih metoda prema Uredbi (EU) 1078/2012²² detaljno razradio u Pravilniku o organizaciji i načinu obavljanja kontrole primjene sustava upravljanja sigurnošću (Pravilnik HŽI-659).

Sukladno članku 4. Uredbe (EU) 1078/2012, HŽ-Infrastruktura d.o.o. je do sada sa željezničkim prijevoznicima i subjektima nadležnim za održavanje potpisala 21 ugovor o razmjeni podataka značajnih za sigurnost (od toga tri u 2022. godini sa Kombinirani prijevoz, Nort Adriatic Rail, d.o.o. i ČD Cargo Adria, d.o.o.).

²² Uredba Komisije (EU) br. 1078/2012 od 16. studenog 2012. o zajedničkoj sigurnosnoj metodi za kontrolu koju će primjenjivati željeznički prijevoznici i upravitelji infrastrukture nakon izdanog rješenja o sigurnosti za upravljanje željezničkom infrastrukturom i rješenja o sigurnosti za obavljanje usluga željezničkog prijevoza te subjekti nadležni za održavanje (Tekst značajan za EGP) (SL L 320, 17.11.2012., str. 8–13; (u daljnjem tekstu: Uredba (EU) 1078/2012)

Ova elektronička isprava potpisana je kvalificiranim elektroničkim potpisom sukladno EU Uredbi 910/2014/EU (eIDAS) koji je vidljiv na posljednjoj nenumeriranoj stranici dokumenta. Provjera potpisa provodi se skeniranjem koda na potpisu.

Sukladno Pravilniku o organizaciji i načinu obavljanja kontrole primjene sustava upravljanja sigurnošću (Pravilnik HŽI-659), u 2022. godini je upravitelj infrastrukture - HŽ-Infrastruktura d.o.o. pratila 4 akcijska plana zbog prijedene granice prihvatljivosti od postavljenih ciljeva definiranih Operativnim planovima provedbe Politike sigurnosti HŽI 2017.-2022.:

- Sklapanje ugovora o međusobnim pravima i obvezama između upravitelja infrastrukture, vlasnika/posjednika/koncesionara industrijskih kolosijeka i željezničkog prijevoznika – Prema Akcijskom planu do kraja 2022. godine zaključeno je 71 ugovora što je 35% od ukupno 200 industrijskih kolosijeka za koje potrebno potpisati ugovore. Ovo je isti rezultat koji je naveden u Izvješću o sigurnosti za 2021. godinu, što znači da u prethodnoj godini nije potpisan niti jedan ugovor.
- Puknuća tračnica – U svojem Izvješću o sigurnosti za 2022. godinu upravitelj infrastrukture navodi mjere iz Akcijskog plana (puknuće tračnica pod br. 226/17,3.8.1./AB od dana 15 ožujka 2017.), prema kojem su produljeni rokovi za provedbu korektivnih radnji:
 - Obnova pruge M202 Zagreb GK – Rijeka na dionici Generalski stol – Oštarije (21,4 km),
 - Obnova pruge M101 DG – S. Marof – Zagreb GK na dionici: Savski Marof – Zaprešić – Zagreb GK (2x21,3 km),
- Deformacije kolosijeka (br. 338717, 3.8./SB od dana 13. studenog 2017.) – produljeni su rokovi za:
 - Izradu nove Upute 330 o ugradnji i održavanju tračnica i skretnica u dugačkim trakovima;
 - Obnova pruge M202 Zagreb GK – Rijeka na dionici Generalski stol – Oštarije (21,4 km).
- Broj postavljenih predmeta na pruži (br. 553/18, 3.2./JUB od dana 26. veljače 2018.):
 - Za usjeka koji se ocjene kao mjesta potencijalno opasna za sigurnost prometa provesti mjere privremenog osiguranja (odnosi se na usjeka za koje nije izrađena tehnička dokumentacija);
 - Prema pravilniku RH-1, članak 60. (Narodne novine broj: 94/15) za pružnu dionicu na kojoj postoji opasnost od odrona ugraditi sustav dojave odrona sa signalima za upozorenje odrona, odnosno na dionici Škrlevo – Sušak Pečine na pruži M202 Zagreb GK – Rijeka.
 - Predvidjeti sanaciju većeg broja usjeka za koje je izrađena tehnička dokumentacija;
 - Predvidjeti izradu tehničke dokumentacije za sanaciju usjeka za koje ista nije izrađena.

Vezano uz iskustva u provedbi Uredbe (EU) 402/2013²³ upravitelj infrastrukture je u svojem Izvješću o sigurnosti za 2022. godinu naveo:

- Zapisnik o utvrđivanju relevantnosti i značaja promjene (01.02.2022.): Tehnička promjena – Rekonstrukcija uređene površine i izgradnja otočnog perona između 2. i 3. kolosijeka u kolodvoru Donji Kraljevac od km 78 + 231 do km 78 + 331 na pruži M501 DG – Čakovec – Kotoriba – DG. Svrha i cilj promjene – izgradnja privremene površine, izgradnja novog otočnog perona između 2. i 3. kolosijeka u kolodvoru Donji Kraljevec;
- Zapisnik o utvrđivanju relevantnosti i značaja promjene (17.8.2022.): Tehnička promjena – Ugradnja elektroničkog signalno-sigurnosnog uređaja proizvođača Thales ESTW L90 5 na dionici pruge Blata (uključeno) – Vrhovine (isključeno). Svrha i cilj promjene – modernizacija dionice pruge Blata (uključeno) – Vrhovine (isključeno) sa elektroničkim signalno-sigurnosnim uređajem Thales ESTW L90 5;
- Zapisnik o utvrđivanju relevantnosti i značaja promjene (26.9.2022.): Tehnička promjena – Dogradnja uređaja osiguranja ŽCP-a Beli Manastir (Šumarine) u km 28+852 pruge M301 DG – Beli Manastir – Osijek s dodatna dva svjetlosno-zvučna signala za osiguranje pješačke staze. Svrha i cilj promjene – dogradnja dva svjetlosno-zvučna signala na postojeći uređaj osiguranja.

²³ Provedbena uredba Komisije (EU) br. 402/2013 od 30. travnja 2013. o zajedničkoj sigurnosnoj metodi za vrednovanje i procjenu rizika i stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 352/2009 (Tekst značajan za EGP); OJ L 121, 3.5.2013, p. 8–25

11.7 Zaključna ocjena stanja sigurnosti

Prema pregledu nacionalnih sigurnosnih pokazatelja za period od 2017. do 2022. godine (Tablica 7, Slike 2 i 3) bilježimo povećanje broja ozbiljnih nesreća u 2022. u odnosu na petogodišnji prosjek (povećanje od 45,4%), a broj u 2022. godini (16) porastao u odnosu na 2021. godinu (11) za 5 ozbiljnih nesreća.

Pored toga, treba spomenuti da je sukladno pregledu najvažnijih sigurnosnih pokazatelja za razdoblje 2017.-2022. godine (Tablica 9 i slika 4 – prema ERA metodologiji) broj značajnih nesreća za 2022. godinu (24) porastao u odnosu na 2021. (22), ali se bilježi smanjenje u odnosu na petogodišnji prosjek u iznosu od -7,7%.

Iako su zamjetna poboljšanja u razvoju sustava upravljanja sigurnošću kod upravitelja infrastrukture i željezničkih prijevoznika te unapređenja u sustavima subjekata nadležnih za održavanje (ECM), treba istaknuti da i dalje postoji dosta prostora za poboljšanja kod primjene Uredbe (EU) 402/2013 vezano za procjene i vrednovanje rizika te primjenu zajedničke sigurnosne metode prema Uredbi (EU) 1078/2012.

Na ŽCP-ima kao najkritičnijim točkama na željezničkoj infrastrukturi, u 2022. godini dogodilo se 8 ozbiljnih nesreća i 14 nesreća, pri čemu smrtno stradalo 10 osoba i teško su ozlijeđene 2 osobe (u 2021. godini dogodilo 6 ozbiljnih nesreća i 29 nesreća, pri čemu je smrtno stradalo 6 osoba i teško ozlijeđeno 7 osoba).

Za kraj je potrebno reći da se, pored svih kvalitetnih preventivnih mjera i aktivnosti koje se provode na unapređivanju sigurnosti željezničkog prometa od strane Agencije i od strane upravitelja infrastrukture, željezničkih prijevoznika, subjekata nadležnih za održavanje i ostalih dionika u željezničkom sustavu, problem sigurnosti i dalje, jednim dijelom, rješava na način da se **smanjuju i ograničavaju brzine te smanjuje propusna moć pruga, a što je sve posljedica neodgovarajućeg održavanja i još uvijek nedovoljnog razvoja i modernizacije željezničke infrastrukture.**

12. Pregled aktivnosti Agencije

12.1 Postupanje i rješavanje upravnih stvari i drugih predmeta iz nadležnosti Agencije

Agencija je u 2022. godini postupala i rješavala u upravnim stvarima temeljem javnih ovlasti te je riješila ukupno: 606 raznih predmeta (uključujući nadzor-audite SMS-a, inspeksijske nadzore i preglede) donoseći upravne akte iz područja svoje nadležnosti utvrđene Zakonom (rješenja, uvjerenja, potvrde, dozvole, odobrenja, ovlaštenja i slično) primjenjujući pri tom odredbe propisa kojima se uređuje upravni postupak.

Tablica 12 - Broj i struktura riješenih predmeta u 2022. godini

Br.	Opis predmeta	Uprava	Zaprimljeno 2022.	Riješeno 2022.	%	Obrazloženje
1.	Uvjerenja o sigurnosti za upravitelja infrastrukture, odobrenja za puštanje strukturalnih podsustava u uporabu, rješenja za probni rad i probne pružne dionice infrastrukture	Uprava za željezničku infrastrukturu	43	41	95	Dio predmeta prebačeno u 2023-sukladno zakonskim rokovima i/ili zbog nedostatka dokumentacije
2.	Auditi SMS-a upravitelja infrastrukture	Uprava za željezničku infrastrukturu	3	3	100	-
3.	Potvrde o sigurnosti za željezničke prijevoznike	Uprava za željezničke prijevoznike	14	8	57	Sukladno rokovima iz OSS-a i EU uredbama
4.	Auditi SMS-a željezničkih prijevoznika	Uprava za željezničke prijevoznike	5	5	100	-
5.	Odobrenja za puštanje u uporabu vozila (vučna i vučena vozila)	Uprava za željeznička vozila	21	21	100	Sukladno rokovima iz OSS-a i EU uredbama
6.	Dozvole za strojovođe	Uprava za željeznička vozila	79	79	100	-
7.	Ovlašćivanje centara za osposobljavanje	Uprava za željeznička vozila	1	1	100	-
8.	Dozvole za ispitivače strojovođa	Uprava za željeznička vozila	9	2	22	Dio predmeta prebačeno u 2023-sukladno zakonskim rokovima i/ili zbog nedostatka dokumentacije
9.	Rješenja za ECM + auditi	Uprava za željeznička vozila	14	14	100	-
10.	Upisi vozila u registar vozila – potvrde (+VKM)	Uprava za željeznička vozila	46	43	93	Dio predmeta prebačeno u 2023-sukladno zakonskim rokovima i/ili zbog nedostatka dokumentacije
11.	Inspekcija – nadzor	Uprava za poslove inspekcije	375+14	375+14	100	-
12.	UKUPNO		624	606	97	Sukladno zakonskim rokovima

Ova elektronička isprava potpisana je kvalificiranim elektroničkim potpisom sukladno EU Uredbi 910/2014/EU (eIDAS) koji je vidljiv na posljednjoj nenumeriranoj stranici dokumenta. Provjera potpisa provodi se skeniranjem koda na potpisu.

12.2 Ostali poslovi koje su obavljali zaposlenici Agencije

Pored rješavanja u upravnim stvarima temeljem javnih ovlasti, zaposlenici Agencije u 2022. godini pružali su stručnu pomoć podnositeljima zahtjeva (kroz preliminarne postupke iz svoje nadležnosti propisane Zakonom), izrađivali nacрте prijedloga općih i pojedinačnih akata, vodili brigu o objavi općih akata, obavljali poslove administratora informatičkog sustava (i uređivanja Internet stranica www.asz.hr), pripremali tehničke podloge za novi IT dokumentacijski sustav (novi DMS), pripremali stručne podloge i nacрте prijedloga propisanih izvješća i analiza, očitovanja s primjedbama, prijedlozima i mišljenjima na nacрте prijedloga propisa iz nadležnosti drugih tijela državne uprave koji se odnose na rad Agencije, uvodili i razvijali sustav upravljanja kvalitetom (prema HRN EN ISO 9001:2015; prema točki 10.) te sudjelovali u radu radnih tijela osnovanih od strane ravnatelja.

Nadalje, sudjelovali su u aktivnostima koje se odnose na suradnju Agencije s tijelima nadležnim za željeznički sustav Republike Hrvatske u dijelu sigurnosti i interoperabilnosti, koje se odnose na suradnju Agencije s ERA- om i tijelima nadležnim za sigurnost unutar i izvan Europske unije (opisano u poglavlju 13. Izvješća).

Obzirom da je Agencija tijekom 2022. godine pokušala ublažiti negativne posljedice nedovoljnog broja izvršitelja primjenom multidisciplinarnog pristupa u organizaciji rada, zaposlenici su pored poslova radnih mjesta na koja su raspoređeni obavljali i druge poslove za koje ispunjavaju propisane uvjete, pa je tako glavni inženjer za registar vozila, temeljem posebnog ovlaštenja, obavljao inspeksijski nadzor vučenih vozila. Slično tome, poslove vezane za izradu potrebne dokumentacije – Program rada i razvoja Agencije za 2023. godinu, Izvješće o radu Agencije za 2021. godinu, stručna izvješća o ocjeni rizika u svojstvu AsBo tijela te Strategija nadzora željezničkog sustava, obavljao je i ravnatelj Agencije s obzirom na iskustvo, kompetencije i odgovarajuće obrazovanje s pripadajućim certifikatima.

13. Suradnja s Agencijom Europske unije za željeznice i tijelima nadležnim za sigurnost unutar i izvan Europske unije

Na međunarodnoj razini, Agencija kao nacionalno tijelo nadležno za sigurnost u smislu europskog željezničkog zakonodavstva surađuje s ERA-om te tijelima nadležnim za sigurnost drugih država članica (NSA). ERA koordinira aktivnu razmjenu mišljenja i iskustava tijela nadležnih za sigurnost zemalja članica Europske unije. Glavna obilježja ove suradnje očitovala se u sljedećem:

- 59. sastanak ERA-e s nacionalnim tijelima nadležnim za sigurnost (engl. *59th NSA Network meeting; MS Teams, 8th March 2022*);
- 60. sastanak ERA-e s nacionalnim tijelima nadležnim za sigurnost (engl. *60th NSA Network meeting; MS Teams, 10th – 11th June 2022*);
- 61. sastanak ERA-e s nacionalnim tijelima nadležnim za sigurnost (engl. *60th NSA Network meeting; MS Teams, 8th – 9th November 2022*)

Pored gore navedenih sastanaka, Agencija je imala i drugu značajnu suradnju s ERA-om i NSA-ima, a vezano za aktivnosti koje su provedene u 2022. godini:

- Aktivnosti oko provedbe sporazuma o suradnji s ERA-om prema članku 76. stavku 1. Uredbe (EU) 2016/796 (detaljnije u poglavlju 13.1 ovog Izvješća);
- Aktivnosti oko provedbe nadzora (audita) ERA-e kod Agencije krajem 2022. godine (*NSA Monitoring – NSA Croatia*) (detaljnije u poglavlju 13.2 ovog Izvješća);
- Analiza godišnjih izvješća koja nacionalna tijela nadležna za sigurnost zemalja članica dostavljaju ERA-i (Temeljem ERA Kvalitativne analize izvješća za 2021.- engl. *Qualitative Analysis of 2021 NSA Annual Reports*);
- Dostava podataka ERA-i o kontaktnim točkama Agencije vezanih za suradnju s ERA-om u pogledu obrade predmeta SSC/OSS, VA/OSS i CA (Sporazuma o suradnji – engl. *Cooperation agreement*);
- Pripreme oko sklapanja *Prekograničnog sporazuma (protokola) između tijela nadležnih za sigurnost željezničkog sustava Republike Slovenije i Republike Hrvatske* zajedno sa NSA-SLO (detaljnije u poglavlju 13.3 ovog Izvješća);
- Prekogranična suradnja s Mađarskim nacionalnim tijelom za sigurnost (NSA-HU) vezano za izdavanje jedinstvene potvrde o sigurnosti – uključivanje NSA-HR u postupak kroz platformu OSS (CER Hungary – pogranični kolodvor Beli Manistar);
- Suradnja s ERA-om vezano za primjenu regulative ECM (EU) 2019/779²⁴ vezano za ovlaštenje subjekta nadležnih za održavanje vozila, a posebno vezano za podatke objavljene u ERADIS bazi i usklađivanje baze EVR-a sa ECM-om (od 13.6.2022.);
- Sudjelovanje u ispunjavanju ankete ERA – e vezano za provedbu 4. željezničkog paketa i ocjenu Agencije Europske unije za željeznice od strane Europske Komisije uzimajući u obzir ocjenjivanje željezničkog sektora (sukladno članku Uredbe (EU) 2016/796²⁵) (engl. *Evolution of the European Union Agency for Railways - National Safety Authorities Survey*) – od 17. svibnja 2022.;
- Suradnja sa NSA-ima kroz sjednice radne grupu za nadzor željezničkog sustava (engl. *NSA Network Subgroup on Supervision*) – MS Teams;
- Davanje potpore ERA-i (u sklopu skupine NSA stručnjaka) za reviziji Direktive za strojovođe (2007/59/EC²⁶) – od 31. ožujka 2022.;

²⁴ Provedbena uredba Komisije (EU) 2019/779 od 16. svibnja 2019. o utvrđivanju detaljnih odredbi o sustavu izdavanja ovlaštenja subjektima nadležnima za održavanje vozila na temelju Direktive (EU) 2016/798 Europskog parlamenta i Vijeća te o stavljanju izvan snage Uredbe Komisije (EU) br. 445/2011 (Tekst značajan za EGP.) (SL L 139I, 27.5.2019., str. 360–389; u daljnjem tekstu: Uredba (EU) 2019/779)

²⁵ Uredba (EU) 2016/796 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. svibnja 2016. o Agenciji Europske unije za željeznice i stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 881/2004 (Tekst značajan za EGP.) (OJ L 138, 26.5.2016, p. 1–43)

²⁶ Direktiva 2007/59/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 23. listopada 2007. o davanju ovlaštenja strojovođama koji upravljaju lokomotivama i vlakovima na željezničkom sustavu Zajednice (OJ L 315, 3.12.2007, p. 51–78)

Ova elektronička isprava potpisana je kvalificiranim elektroničkim potpisom sukladno EU Uredbi 910/2014/EU (eIDAS) koji je vidljiv na posljednjoj nenumeriranoj stranici dokumenta. Provjera potpisa provodi se skeniranjem koda na potpisu.

- Davanje potpore ERA-i u sklopu ažuriranja CSI baze podataka (engl. *Common Safety Indicators*) – koordinacija na izradi odgovarajućeg izvješća – od 17.1.2022. i 8.6.2022.;
- Sudjelovanje u konzultacijama s ERA-om oko revizije i upozavanju s novim TSI paketom (engl. *CCS – Control Command and Signalling TSI, ENE – Energy TSI (ENE), INF - Infrastructure TSI, LOC&PAS – Rolling Stock – Locomotive and Passengers TSI, NOI – Noise TSI, WAG – Rolling Stock – Freight Wagons, PRM - Accessibility for Persons with Disabilities and with Reduced Mobility TSI (PRM), OPE – Operation and Traffic Management TSI, Parameters to register in the ERATV and RINF*) – od 18.3.2022.

13.1 Suradnja s ERA-om u sklopu sporazuma o suradnji s ERA-om (Cooperation Agreement)

Agencija je sklopila Sporazum o suradnji s ERA-om (u nastavku: Sporazum) kojim su ugovorne strane (ERA i Agencija) utvrdile uvjete pod kojima će surađivati u vezi s provedbom zadaća ERA-e kako je navedeno u članku 76. stavku 1. Uredbe (EU) 2016/796 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. svibnja 2016. o Agenciji Europske unije za željeznice i stavljanju van snage Uredbe (EZ) br. 881/2004 (SL L 138, 26.5.2016., str. 1–43; u daljnjem tekstu: Uredba (EU) 2016/796) u vezi sa jedinstvenim potvdama o sigurnosti, odobrenjima za vozila u skladu s primjenjivim zakonodavstvom EU-a, uključujući preliminarne postupke.

Za gore spomenuti Sporazum Agencija je temeljem članka 8. stavka 6. Zakona dobila suglasnost od Ministarstva mora, prometa i infrastrukture i Ministarstva financija.

U sklopu Sporazuma Agencija je dogovorila s ERA-om korištenje Jedinственe kontaktne točke (*One-stop shop – OSS*; sukladno članku 4. Sporazuma), koja je kao jedinstvena IT platforma (koju razvija i održava ERA) namijenjena za obradu zahtjeva koje podnose dionici željezničkog sustava u cilju donošenja (od strane ERA-e i NSA-a) jedinstvenih potvrda o sigurnosti (SSC), odobrenja za puštanje vozila u uporabu/na tržište (VA) te odobrenja za ERTMS (u nadležnosti ERA-e).

Sukladno članku 8. Sporazuma Agencija je obvezna za projekte (SSC/VA kroz OSS) u kojima sudjeluje zajedno s ERA-om dostaviti ERA-i izjavu o troškovima vezano za odgovarajuću naknadu ERA-e prema Agenciji, a nakon donošenja odluke (izdavanje jedinstvene potvrde o sigurnosti/odobrenja za vozilo) od strane ERA-e.

Tijekom 2022. godine Agencija je surađivala s ERA-om na obradi sljedećih predmeta iz OSS-a:

- a.) VA-izdavanje odobrenja za stavljanje vozila na tržište/uporabu:
 - V-20220822-011; Stadler Poljska; FLIRT3 DMU -Izdavanje odobrenja za prošireno područje uporabe
- b.) SSC-izdavanje jedinstvenih potvrda o sigurnosti za željezničke prijevoznike:
 - S-20211126-002; SŽ – Tovarni promet
 - S-20220728-002; Komplex Rail
 - S-20220308-001; Train Hungary Maganvasut

13.2 Nadzor (audit) ERA-e u 2022. godini (NSA Monitoring 2022 – NSA Croatia – the 2nd cycle)

Sukladno članku 33. Uredbe (EU) 2016/796 Agencija Europske unije za željeznice (ERA-a) ima pravo provesti nadzor (audit):

- sposobnosti nacionalnih tijela nadležnih za sigurnost da obavljaju zadaće povezane sa sigurnošću i interoperabilnošću željeznica i

- djelotvornosti nadgledanja sustava upravljanja sigurnošću sudionika iz članka 17. Direktive (EU) 2016/798²⁷ koje provode nacionalna tijela nadležna za sigurnost.

Početkom 2022. godine (31. ožujka 2022.) ERA je u suradnji s Agencijom obavila početni kontakt (engl. *Initial contact*) u sklopu kojeg je naznačen postupak i tehnologija rada audita, okvirni rokovi kao i dokumentacija koju je potrebno pripremiti za audit. Zahtjevi od strane ERA-e i prikupljanje opsežne dokumentacije (vezane za plan audita) odvijali su se u više etapa, a trajali su u periodu od 31. ožujka do 1. rujna 2022. Temeljem prikupljene dokumentacije i pojašnjenja pojedinih dijelova dokumentacije od strane Agencije, obavljen je sa ERA-om dana 21. studenog 2022. uvodni sastanak (engl. *Opening meeting*) na kojem su pojašnjeni ciljevi, plan i opseg audita. Audit u prostorijama Agencije obavljen je od strane ERA-e u periodu od 12. do 16. prosinca 2022..

Predmet ERA audita u 2022. godini bile su slijedeće cjeline:

- Organizacija Agencije (NSA-HR): kompetencije i upravljanje kadrovima
- Izvješćavanje
- Proces sigurnosnog potvrđivanja (jedinstvene potvrde sigurnosti za željezničke prijevoznike – SSC)
- Proces sigurnosnih uvjerenja (uvjerenja o sigurnosti za upravitelje infrastrukture)
- Davanje odobrenja za puštanje infrastrukturnih podsustava u uporabu (građevinski, PU-SS, elektroenergetski)
- Odobrenja za puštanje vozila na tržište i odobrenja za tipove vozila
- Proces nadzora (audita) željezničkog sustava
- Promocija i unapređenje sigurnosnog zakonodavnog okvira
- Proces davanja dozvola za strojovođe
- Zadaće tijela za ocjenu postupaka i rezultata analize rizika (AsBo)
- Proces davanja ovlaštenja za subjekte nadležne za održavanje vozila (ECM)

Pored navedenog plana, u sklopu audita su provjeravane cjeline koje su bile obuhvaćene i 1. auditom u 2020. godini (provedba akcijskog plana Agencije).

13.3 Pripreme oko sklapanja sporazuma o suradnji (protokola) s nacionalnim tijelom nadležnim za sigurnost Republike Slovenije (NSA-SLO)

Sukladno preporukama koje su iskazane u završnom izvješću ERA audita u 2020. godini, traži se bolja komunikacija sa susjednim tijelima nadležnim za sigurnost zemalja članica (NSA-ima) u pogledu zajedničkog koordiniranog nadzora pograničnih pruga i kolodvora te vezano za izdavanje potvrda o sigurnosti i odobrenja za vozila za nacionalnu mrežu s mogućnosti pristupa pograničnoj pruzi – kolodvoru.

U tom sklopu Agencija je u 2022. godini nastavila zajedničke aktivnosti sa susjednim tijelom nadležnim za sigurnost Republike Slovenije (NSA-SLO) u cilju pripreme odgovarajućeg Prekograničnog sporazuma (protokola) između NSA-SLO i NSA-HR (u nastavku: Prekogranični sporazum) kojim se utvrđuje suradnja vezano za:

- izdavanje jedinstvenih potvrda o sigurnosti, gdje zahtjevi za njihovo izdavanje na platformi OSS-a uključuju valjanosti potvrde do željezničkog kolodvora za izmjenu željezničkog prometa u susjednoj državi;
- priznavanje valjanosti jedinstvene potvrde o sigurnosti ili potvrde o sigurnosti (dio A i dio B) koje je izdalo tijelo nadležno za sigurnost susjedne države prije zaključenja sporazuma;

²⁷ Direktiva (EU) 2016/798 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. svibnja 2016. o sigurnosti željeznica (Tekst značajan za EGP), OJL 138, 26.5.2016, p. 102–149

- izdavanje odobrenja za stavljanje vozila na tržište/uporabu, pri čemu zahtjevi za njihovo izdavanje na e-portalu OSS-a uključuju zahtjev za valjanost odobrenja do graničnog željezničkog kolodvora za izmjenu željezničkog prometa u susjednoj državi;
- priznavanje valjanosti odobrenja za stavljanje vozila na tržište/uporabu i odobrenja za puštanje u uporabu na graničnim željezničkim prugama koje je izdalo tijelo nadležno za sigurnost susjedne države prije zaključenja sporazuma;
- način nadzora na graničnim željezničkim prugama i graničnim željezničkim kolodvorima koje prelaze državnu granicu između dviju država i razmjenu informacija nadzora;
- priznavanje valjanosti dozvola za strojovođe na graničnim željezničkim prugama.

Tekst nacрта Prekograničnog protokola pripreman je tijekom 2022. godine u sklopu niza sastanaka između dva susjedna NSA-a (NSA-SLO i NSA-HR) na razini ravnatelja i specijalista za pojedina područja putem video sastanaka i ostalih oblika elektroničke komunikacije.

Pravna osnova za sklapanje Prekograničnog protokola temelji se na zakonodavstvu EU:

- Provedbena Uredba Komisije (EU) 2018/763 od 9. travnja 2018. o utvrđivanju praktičnih aranžmana za izdavanje jedinstvenih potvrda o sigurnosti željezničkim prijevoznicima u skladu s Direktivom (EU) 2016/798 Europskog parlamenta i Vijeća te o stavljanju izvan snage Uredbe Komisije (EZ) br. 653/2007, OJ L 129, 25.5.2018., str. 49–67;
- Provedbena Uredba Komisije 2018/545 od 4. travnja 2018. o utvrđivanju praktičnih aranžmana za postupak odobravanja željezničkih vozila i postupak odobravanja tipa željezničkih vozila u skladu s Direktivom (EU) 2016/797 Europskog parlamenta i Vijeća, SL L 90, 6.4.2018., str. 66–104;
- Uredba (EU) 2018/762 od 8. ožujka 2018. o utvrđivanju zajedničkih sigurnosnih metoda u vezi sa zahtjevima za sustav upravljanja sigurnošću na temelju Direktive (EU) 2016/798 Europskog parlamenta i Vijeća te stavljanju izvan snage uredba Komisije (EU) br. 1158/2010 i (EU) br. 1169/2010., SL L 129, 25.5.2018., str. 26–48;
- Direktiva (EU) 2016/798 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. svibnja 2016. o sigurnosti željeznica, stavak 8., članak 10; SL L 138, 26.5.2016., str. 102–149;
- Direktiva (EU) 2016/797 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. svibnja 2016. o interoperabilnosti željezničkog sustava u Europskoj uniji, stavak 8., članak 21., SL L 138, 26.5.2016., str. 44–101;
- Delegirana Uredba Komisije (EU) 2018/761 od 16. veljače 2018. o utvrđivanju zajedničkih sigurnosnih metoda za nadzor koji provode nacionalna tijela nadležna za sigurnost nakon izdavanja jedinstvene potvrde o sigurnosti ili uvjerenja o sigurnosti u skladu s Direktivom (EU) 2016/798 Europskog parlamenta i Vijeća te stavljanju izvan snage Uredbe Komisije (EU) br. 1077/2012, SL L 129, 25.5.2018., str. 16–25.

14. Suradnja s tijelima nadležnim za sigurnost željezničkog sustava unutar Republike Hrvatske

Ministarstvo, Agencija i Agencija za istraživanje nesreća u zračnom, pomorskom i željezničkom prometu (AIN), kao tijela javne vlasti nadležna za željeznički sustav Republike Hrvatske surađuju s ciljem ostvarenja sigurnosti i interoperabilnosti željezničkog sustava.

Agencija je tijekom 2022. godine pratila, promicala i provodila regulatorni okvir sigurnosti uključujući i nacionalna sigurnosna pravila, sudjelovala u izradi nacрта prijedloga zakonskih i podzakonskih propisa potrebnih za obavljanje sigurnog tijeka željezničkog prometa iz nadležnosti Ministarstva te surađivala s drugim tijelima javne vlasti radi usklađivanja aktivnosti u smislu podizanja razine sigurnosti željezničkog sustava. Agencija je surađivala s državnim tijelima u postupcima i aktivnostima sigurnosti željezničkog sustava, kako slijedi.

14.1 Suradnja s Ministarstvom

Vezano za suradnju s Ministarstvom, potrebno je istaknuti značajni obim poslova specijalista Agencije tijekom sudjelovanja u radnim grupama na izradi:

- Pravilnika o tehničkim uvjetima za sigurnost željezničkog prometa kojima moraju udovoljavati željezničke pruge (KLASA: 011-02/21-03/61);
- Pravilnika o stručnom osposobljavanju izvršnih radnika željezničkog sustava (KLASA: 011-02/22-03/12);
- Pravilnika o signalima, signalnim znakovima i signalnim oznakama u željezničkom prometu (KLASA: 011-01/22-01/49);
- Pravilnika o službenoj iskaznici i znački željezničkog inspektora (KLASA: 011-02/22-02/26);
- Pravilnika o tehničkim uvjetima za prometno-upravljački i signalno-sigurnosni željeznički infrastrukturni podsustav (KLASA: 011-02/22-03/15);
- Pravilnika o utvrđivanju zdravstvene sposobnosti, načinu i postupku utvrđivanja prisutnosti alkohola, opojnih droga i psihotropnih tvari u organizmu izvršnih radnika željezničkog sustava (KLASA: 011-02/22-03/13);
- Pravilnika o tehničkim uvjetima kojima mora udovoljavati željeznički infrastrukturni podsustava – elektroenergetski podsustav (KLASA: 011-01/22-01/46);
- Pravilnika o tehničkim uvjetima za uređaje kojim se osiguravaju željezničko-cestovni i pješački prelazi (KLASA: 011-02/22-03/11);
- Pravilnik o općim uvjetima za građenje u zaštitnom pružnom i infrastrukturnom pojasu (KLASA: 011-02/21-01/07);
- Pravilnik o željezničkim vozilima (KLASA: 011-02/21-01/01).

Pored sudjelovanja u radnim grupama na izradi nacрта pravilnika, Agencija je u suradnji s nadležnim Ministarstvom bila u prethodnom razdoblju uključena u:

- izradu nacрта Sporazuma Vlade Republike Hrvatske i Vlade Republike Srbije o graničnim procedurama u željezničkom prometu,
- sudjelovanju u radnoj skupini za prijavu nacionalnih pravila (KLASA: 910-01/22-03/28),
- razmjenu informacija vezano uz davanje mišljenja za zahtjev za upis standarda kvalifikacije strojovođa u registar HKO-a (KLASA: 118-01/21-01/12),
- rad radne skupine za izradu „Strategije razvoja željezničkog sustava Republike Hrvatske“ i pripadajućih nacionalnih planova (KLASA: 341-02/19-01/11),

Ova elektronička isprava potpisana je kvalificiranim elektroničkim potpisom sukladno EU Uredbi 910/2014/EU (eIDAS) koji je vidljiv na posljednjoj nenumeriranoj stranici dokumenta. Provjera potpisa provodi se skeniranjem koda na potpisu.

- inspekcijski nadzor na zahtjev Ministarstva vezano za područje zaštite na radu – ozljeda radnika HŽ-Infrastruktura d.o.o. (KLASA: 341-05/22-02/02),
- davanje mišljenja na izmjeni novog paketa uredbi EU vezanih za nove tehničke specifikacije interoperabilnosti (TSI) (zahtjev ERA-e),
- izmjenu podataka vezano na zahtjev OTIF-a (APTU, ATMF) – ispunjavanje odgovarajućeg upitnika dobivenog od OTIF-a,
- rad Povjerenstva za rješavanje ŽCP-a i pješačkih prelaza (KLASA: 341-02/22-01/27).

14.2 Suradnja s AIN-om

Tijekom 2022. godine Agencija je održavala kontinuiranu suradnju s AIN-om. Pri tome treba istaknuti suradnju u sklopu istražnih postupaka te poduzimanju radnji u vezi sa sigurnosnim preporukama, sukladno Zakonu, te ostalih aktivnosti kako slijedi:

- Razmjena podataka vezano za incident – prijelaz lokomotivskog vlaka broj 89265 pored signala koji zabranjuje daljnju vožnju u kolodvoru Novska od 11.11.2021.;
- Potpisivanje Sporazuma o suradnji između ASŽ i AIN od 21.11.2022.;
- Razmjena podataka vezano za status izdanih sigurnosnih preporuka – održan zajednički sastanak 19. siječnja 2022.;
- Razmjena podataka i suradnja na istraživanju ozbiljne nesreće – nalet putničkog vlaka broj 2506 na teretni vlak broj 41200, dana 9.9.2022. (između kolodvora Okučani-Novska na pruzi M104).

14.3 Suradnja s HAKOM-om

Vezano za suradnju HAKOM-a i Agencije, potrebno je istaknuti:

- Izmjenu informacija (održan niz sastanaka) vezano za: neaktivnost željezničkih prijevoznika, lagane vožnje, inspekcijski nadzor željezničke infrastrukture, sukladnost vozila HŽ-Putnički promet d.o.o. s uredbama (EU) 2021/782²⁸ i 454/2011²⁹;
- Sudjelovanje u projektu „Jačanje kapaciteta za provedbu procjene učinka propisa“
- Sudjelovanje na Panelu HGK/HAKOM: „Liberalizacija tržišta željezničkog prijevoza u RH – u oči 10 godina od pojave novih teretnih željezničkih prijevoznika“;
- Sudjelovanje u pripremama za održavanje Okruglog stola HAKOM, AIN, ASŽ: „10 godina od liberalizacije tržišta željezničkog prijevoza u RH“.

14.4 Suradnja s Odborom za pomorstvo, promet i infrastrukturu Hrvatskog sabora

Odbor za pomorstvo, promet i infrastrukturu Hrvatskog sabora (u nastavku: Odbor Hrvatskog sabora) je na sjednici održanoj 15. rujna 2022. usvojio zaključak kojim je prihvatio prijedlog za održavanje sjednice na temu „Stanje sigurnosti na željezničko-cestovnim prijelazima i planirani investicijski projekti u željezničku infrastrukturu“.

Agencija je slijedom prethodno navedenog zaključka pozvana da sa svojim materijalom bude jedan od uvodničara na spomenutoj sjednici, koja je održana 30. studenog 2022., kako bi se mogla održati

²⁸ Uredba (EU) 2021/782 Europskog parlamenta i Vijeća od 29. travnja 2021. o pravima i obvezama putnika u željezničkom prijevozu (preinaka) (Tekst značajan za EGP) (OJ L 172, 17.5.2021, str. 1–52)

²⁹ Uredba Komisije (EU) br. 454/2011 od 5. svibnja 2011. o tehničkoj specifikaciji za interoperabilnost u vezi s podsustavom „telematskih aplikacija za putnički promet“ transeuropskog željezničkog sustava (Tekst značajan za EGP) (OJ L 123, 12.5.2011, str. 11–67)

Ova elektronička isprava potpisana je kvalificiranim elektroničkim potpisom sukladno EU Uredbi 910/2014/EU (eIDAS) koji je vidljiv na posljednjoj nenumeriranoj stranici dokumenta. Provjera potpisa provodi se skeniranjem koda na potpisu.

kvalitetna rasprava, razmijeniti mišljenja i formirati stavovi i preporuke za unapređenja sigurnosti i interoperabilnosti željezničkog sustava u Republici Hrvatskoj.

U materijalu koji je ravnatelj Agencije podnio Odboru Hrvatskog sabora (Klasa: 341-01/22-01/02), razrađeni su elementi sigurnosti vezani za održavanje i razvoj željezničke infrastrukture, posebno je dat prikaz stanja sigurnosti i interoperabilnosti ŽCP-a, regulatorni okvir vezan za održavanje infrastrukture, stanje sigurnosti u EU i usporedba sa stanjem u RH, čime je dat prikaz realnog stanja jednog dijela sigurnosti i interoperabilnosti željezničkog sustava u RH.

14.5 Suradnja s Hrvatskom vatrogasnom zajednicom

Aktivnosti zajedno s Hrvatskom vatrogasnom zajednicom očitovale su se u sklopu suradnje vezano za izradu i provedbu Programa aktivnosti u provedbi posebnih mjera zaštite od požara od interesa za Republiku Hrvatsku (u sklopu inspekcijskih nadzora građevinskog podsustava (pružnog pojasa) i podsustava vozila (tehničke ispravnosti) – posebno tijekom ljetnih mjeseci.

Prema izvješću³⁰ koje Agencija dana 10. listopada 2022. godine dostavila Hrvatskoj vatrogasnoj zajednici (Glavnom vatrogasnom zapovjedniku), sveukupno su u periodu od travnja do rujna 2022. godine željeznički inspektori obavili 69 inspekcijskih nadzora u sklopu nadzora 12 subjekata željezničkog prometa na 41 lokaciji (kolodvori, pružne dionice, pogoni za održavanje vozila).

14.6 Suradnja s HDŽI

Agencija je u 2022. godini nastavila stručnu suradnju s Hrvatskim društvom željezničkih inženjera (HDŽI)³¹ i u tom je smislu sudjelovala na trećoj radionici Akademije 21, dana 21. i 22. 10. 2022., kada je ravnatelj Agencije imao prezentaciju na temu „Koncept sigurnosti željezničkog prometa u Hrvatskoj“³².

Suradnja sa HDŽI, a posebno kroz rad radionica Akademije 21 dobra je prilika za razmjenu iskustava s predstavnicima željezničkog sektora oko tema vezanih za sigurnost i interoperabilnost, razmatranje prakse primijene EU i nacionalnog zakonodavstva, te promociju i unapređenje regulatornog okvira.

³⁰ Izvješće o svim obavljenim aktivnostima iz Programa aktivnosti posebnih mjera zaštite od požara od interesa za Republiku Hrvatsku u 2022. godini (KLASA: 214-01/22-01/02; URBROJ: 387-06-02-22-7)

³¹ <https://hdzi.hr/wpnew/>

³² https://hdzi.hr/wpnew/wp-content/uploads/2023/02/221017-Koncept-sigurnosti_Akademija-21.pdf

Ova elektronička isprava potpisana je kvalificiranim elektroničkim potpisom sukladno EU Uredbi 910/2014/EU (eIDAS) koji je vidljiv na posljednjoj nenumeriranoj stranici dokumenta. Provjera potpisa provodi se skeniranjem koda na potpisu.

15. Javnost rada Agencije

Javnost rada Agencije, prema Zakonu, Statutu i općim aktima Agencije, osigurava se dostupnošću informacija o radu i poslovanju sredstvima javnog priopćavanja, objavom na internet stranici Agencije, za javnost otvorenim sjednicama Upravnog vijeća Agencije, dostavljanjem propisanih izvješća Vladi i ERA-i te provedbom odredaba Zakona o pravu na pristup informacijama ("Narodne novine", br. 25/13, 85/15, 69/22).

Sukladno navedenim propisima, ne dovodeći u pitanje prethodno navedenu obvezu podnošenja godišnjeg izvješća o radu u prethodnoj godini uključujući i financijskog izvješća, kada to Vlada zatraži, Agencija je obvezna podnositi izvješća o svom stručnom radu i financijskom poslovanju te o pojedinim specifičnim pitanjima iz svog djelokruga rada i za razdoblje kraće od godinu dana. Pored toga, Agencija je obvezna svake kalendarske godine podnositi ERA-i izvješće o svojim aktivnostima u prethodnoj godini, a koje obuhvaća informacije određene Zakonom.

Agencija, kao pravna osoba s javnim ovlastima, obvezna je postupati na način propisan Zakonom o pravu na pristup informacijama. Sukladno tome, Izvješće o provedbi Zakona o pravu na pristup informacijama za 2022. godinu dostavljeno je Povjereniku za informiranje u zakonskom roku. Prema navedenom Izvješću, Agencija je u 2022. godini zaprimila 7 zahtjeva za pristup informacijama, od kojih je svih 7 zahtjeva u cijelosti usvojeno, te su korisnicima prava tražene informacije dostavljene u primjerenom roku.

Budući da Agencija u izvještajnom razdoblju nije imala adekvatne administrativne kapacitete, poslove vezane za ostvarivanje načela javnosti rada i provedbe obveza propisanih navedenim Zakonom obavljala je u skladu s tako zadanim uvjetima. S ciljem što veće otvorenosti i javnosti djelovanja Agencija je i tijekom 2022. godine na vlastitoj internet stranici nastavila objavljivati sve bitne informacije (osnovni podaci, ustrojstvo, nadležnost, odluke, propisi, planovi, program rada, izvješća, natječaji, najčešće tražene informacije, upute podnositeljima zahtjeva, podaci za kontakt i sl.). Financijski plan Agencije, kao proračunskog korisnika, sastavni je dio financijskog plana Ministarstva te su ove informacije dostupne javnosti i putem internetskih stranica Ministarstva.

16. Promjene u zakonodavstvu i ocjena učinkovitosti primjene 4. željezničkog paketa

Agencija je u proteklom periodu nastavila s primjenom novog zakonodavnog okvira (započeto tijekom 2020. nakon uvođenja 4. željezničkog paketa kroz novi Zakon koji je stupio na snagu 16. lipnja 2020.) te sukladno obvezujućim uredbama EU. S obzirom na izmjene koje su se dogodile u tom pogledu, ocijenjeno je da je učinkovitost primjene 4. željezničkog paketa zadovoljavajuća. Poboljšanja koja se provode u tom pogledu utvrđena su nadzorom Agencije Europske unije za željeznice, što je pojašnjeno u poglavlju 13.2 ovog izvješća.

Što se tiče podzakonskih akata u 2022., ministar mora, prometa i infrastrukture (uz prethodnu suglasnost ministra vanjskih i europskih poslova) dana 29. ožujka 2022. donio je Pravilnik o ovlaštenju strojovođa (Narodne novine broj: 47/2022).

Pored podzakonskih akata, u 2022. godini nije bilo promjena u relevantnom europskom zakonodavstvu i nacionalnom zakonodavstvu (vezanom za sigurnost i interoperabilnost željezničkog sustava).

17. Strategija nadzora željezničkog sustava u Republici

Agencija obavlja poslove nadzora nad uspostavom sustava upravljanja sigurnošću željezničkog prijevoznika i upravitelja infrastrukture iz članka 24. i 25. Zakona. U skladu s ovom nadležnošću Agencija je dužna primijeniti načela utvrđena u odgovarajućim sigurnosnim metodama u smislu odredaba Delegirane uredbe Komisije (EU) 2018/762³³, pri čemu osigurava da aktivnosti nadzora obuhvaćaju provjeru da željeznički prijevoznik i upravitelj infrastrukture primjenjuje:

- sustav upravljanja sigurnošću kako bi se ocijenila njegova djelotvornost,
- pojedinačne dijelove sustava upravljanja sigurnošću, uključujući operativne aktivnosti, pružanje usluga održavanja i opskrbu materijalima te ugovaranje vanjskih usluga i
- odgovarajuće zajedničke sigurnosne metode pri čemu se aktivnosti nadzora, prema potrebi, odnose i na subjekte nadležne za održavanje (ECM).

Sukladno Delegiranoj uredbi Komisije (EU) 2018/761³⁴ Agencija je dužna nakon izdavanja jedinstvenih potvrda o sigurnosti i uvjerenja o sigurnosti provoditi nadzor sustava upravljanja sigurnošću sukladno sigurnosnoj metodi koja je propisana ovom obvezujućom uredbom.

Agencija je tijekom 2022. godine revidirala i unaprijedila Strategiju i Program nadzora (zajedno s pojedinačnim planovima nadzora), prema kojima Agencija:

- (a) prikuplja i analizira podatke/informacije iz različitih izvora kao ulazne podatke za nadzor; Izvori mogu uključivati informacije prikupljene tijekom:
 - rezultate prethodnih aktivnosti ocjenjivanja sustava upravljanja sigurnošću,
 - rezultate prethodnih aktivnosti nadzora - inspekcija,
 - informacije iz odobrenja za podsustave ili vozila,
 - izvješća/preporuke nacionalnih istražnih tijela u vezi s nesrećama,
 - informacije od susjednih NSA-a,
 - izvješća ili podatke o nesrećama/incidentima,
 - godišnja izvješća željezničkih prijevoznika ili upravitelja infrastrukture o sigurnosti,
 - godišnja izvješća o održavanju koja dostavljaju subjekti nadležni za održavanje,
 - prigovore javnosti
 - i druge relevantne izvore.
- (b) utvrđuje područja rizika (prema strategiji nadzora) za ciljane aktivnosti nadzora i prema potrebi uključujući ona koja su rezultat integracije ljudskih i organizacijskih faktora te upravljanja tim faktorima;
- (c) razvija odgovarajuće tehnike nadzora u cilju učinkovite provedbe nadzora;
- (d) analizira i izrađuje procjenu sredstava potrebnih za provedbu Plana nadzora;
- (e) osigurava sredstva za provedbu plana ili planova (u skladu s Državnim proračunom i Financijskim planom Agencije);

³³ Delegirana uredba Komisije (EU) 2018/762 od 8. ožujka 2018. o utvrđivanju zajedničkih sigurnosnih metoda u vezi sa zahtjevima za sustav upravljanja sigurnošću na temelju Direktive (EU) 2016/798 Europskog parlamenta i Vijeća te stavljanju izvan snage uredbi Komisije (EU) br. 1158/2010 i (EU) br. 1169/2010 (Tekst značajan za EGP) (SL L 129, 25.5.2018.)

³⁴ Delegirana uredba Komisije (EU) 2018/761 od 16. veljače 2018. o utvrđivanju zajedničkih sigurnosnih metoda za nadzor koji provode tijela nadležna za sigurnost nakon izdavanja jedinstvene potvrde o sigurnosti ili uvjerenja o sigurnosti u skladu s Direktivom (EU) 2016/798 Europskog parlamenta i vijeća te stavljanje izvan snage Uredbe Komisije (EU) br. 1077/2012 (Tekst značajan za EGP) (SL L 129, 25.5.2018., str. 16–25)
Ova elektronička isprava potpisana je kvalificiranim elektroničkim potpisom sukladno EU Uredbi 910/2014/EU (eIDAS) koji je vidljiv na posljednjoj nenumeriranoj stranici dokumenta. Provjera potpisa provodi se skeniranjem koda na potpisu.

- (f) osigurava da su u Programu nadzora uključena sva pitanja povezana s prekograničnim operacijama ili infrastrukturom u koordinaciji s drugim nacionalnim tijelima nadležnima za sigurnost.

17.1 Područje primjene i ciljevi nadzora

Osnovni cilj Strategije nadzora željezničkog sustava u 2022. godini bila je provjera ispunjavanja sigurnosnih ciljeva i sukladnost s odredbama koje se nalaze u odgovarajućem rješenju³⁵ koje je izdala Agencija, a sve u svrhu kontinuiranog održavanja (i unapređenja) sigurnosti željezničkog sustava kod: željezničkih prijevoznika i upravitelja infrastrukture nakon izdavanja Potvrde o sigurnosti/Uvjerenja o sigurnosti, kod subjekata nadležnih za održavanje željezničkih vozila nakon izdavanja Potvrde za ECM te nakon izdane potvrde za ovlašćivanje Centra za osposobljavanje strojovođa.

Nadzor sustava upravljanja sigurnošću (SMS-a) kod upravitelja infrastrukture i željezničkih prijevoznika uključuje:

- nadgledanje je li primjena SMS-a kod željezničkog prijevoznika ili upravitelja infrastrukture učinkovita - ispunjavaju li ti subjekti sve obveze koje su preuzeli nakon izdavanja odgovarajućeg rješenja za jedinstvenu potvrdu o sigurnosti ili uvjerenja o sigurnosti;
- nadgledanje primjenjuju li željeznički prijevoznici ili upravitelji infrastrukture ispravno relevantne zajedničke sigurnosne metode (CSM-ove), kao što je primjena zajedničkih sigurnosnih metoda za upravljanje rizicima sukladno Uredbi (EU) 402/2013³⁶ i kontrola sukladno Uredbi (EU) 1078/2012³⁷ kroz svoje sustave upravljanja sigurnošću, uključujući slučajeve kada je željeznički prijevoznik ili upravitelj infrastrukture ujedno i (ECM) vlastitih vozila koji nije ovlašten u skladu s Uredbom o ECM-u;
- nadgledanje jesu li sastavni dijelovi interoperabilnosti usklađeni s osnovnim zahtjevima iz članka 8. Direktive (EU) 2016/797³⁸ kroz SMS željezničkog prijevoznika ili upravitelja infrastrukture;
- nadgledanje jesu li i u kojoj mjeri uspostavljeni zajednički sigurnosni ciljevi (CSI) kako bi se lakše upravljalo sa rizicima i osiguralo sigurno upravljanje aktivnostima unutar SMS-a.

Nadzor sustava za održavanje vozila za subjekt nadležan za održavanje (ECM) za koji je Agencija izdala ovlaštenje sukladno EU regulativi (EU) 2019/779³⁹ uključuje:

- nadgledanje je li primjena sustava održavanja vozila učinkovita te ispunjavaju li ti subjekti nadležni za održavanje sve obveze koje su preuzeli nakon izdavanja odgovarajućeg rješenja i ovlaštenja za subjekt nadležan za održavanje (ECM);

³⁵ Upravni postupak Agencije kojim se donosi: jedinstvena potvrda o sigurnosti za željezničkog prijevoznika, uvjerenje o sigurnosti kod upravitelja infrastrukture, ovlašćuje subjekt nadležan za održavanje (ECM) ili ovlašćuje centar za osposobljavanje strojovođa – sukladno odredbama koje su propisane pravnim okvirom tj. Zakonom i obvezujućim uredbama EU

³⁶ Provedbena uredba Komisije (EU) br. 402/2013 od 30. travnja 2013. o zajedničkoj sigurnosnoj metodi za vrednovanje i procjenu rizika i stavljanje van snage Uredbe (EZ) br. 352/2009 (Tekst značajan za EGP) (OJ L 121, 3.5.2013, str. 8–25)

³⁷ Uredba Komisije (EU) br. 1078/2012 od 16. studenog 2012. o zajedničkoj sigurnosnoj metodi za kontrolu koju će primjenjivati željeznički prijevoznici i upravitelji infrastrukture nakon izdavanja rješenja o sigurnosti za upravljanje željezničkom infrastrukturom i rješenja o sigurnosti za obavljanje usluga željezničkog prijevoza te subjekti nadležni za održavanje, Tekst značajan za EGP, OJ L 320, 17.11.2012, str. 8–13

³⁸ Direktiva (EU) 2016/797 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. svibnja 2016. o interoperabilnosti željezničkog sustava u Europskoj uniji (preinaka) (Tekst značajan za EGP) (OJ L 138, 26.5.2016, str. 44–101)

³⁹ Provedbena uredba Komisije (EU) 2019/779 od 16. svibnja 2019. o utvrđivanju detaljnih odredbi o sustavu izdavanja ovlaštenja subjektima nadležnim za održavanje vozila na temelju Direktive (EU) 2016/798 Europskog parlamenta i Vijeća te o stavljanju izvan snage Uredbe Komisije (EU) br. 445/2011 (OJ L 1391, 27.5.2019, str. 360–389)

Ova elektronička isprava potpisana je kvalificiranim elektroničkim potpisom sukladno EU Uredbi 910/2014/EU (eIDAS) koji je vidljiv na posljednjoj nenumeriranoj stranici dokumenta. Provjera potpisa provodi se skeniranjem koda na potpisu.

- nadgledanje primjene zajedničkih sigurnosnih metoda za upravljanje rizicima sukladno Uredbi (EU) 402/2013⁴⁰ i kontrolu sukladno Uredbi (EU) 1078/2012⁴¹.

Nadzor sustava za centre za koje je Agencija izdala ovlaštenje uključuje:

- provjeru načina osposobljavanja sukladno Zakonu i propisanim programima za osposobljavanje te ispunjavanje uvjeta definiranih u rješenjima kojima se centri ovlašćuju za osposobljavanje strojovođa.

Agencije u 2022. godini vodila računa da je njezin nadzor željezničkog sustava usmjeren na ključna područja važnosti i prioritete koji su određeni na temelju procjene rizika. Agencija putem nadzora utvrđuje koliko su učinkoviti sustavi upravljanja sigurnošću i u tom cilju kroz svoj sustav upravljanja kompetencijama⁴² osigurava obučene i sposobne inspektore i osoblje koje provodi nadzor/audite SMS-a.

Nadzorom treba utvrditi funkcionira li u praksi sustav koji je podnositelj prikazao kroz dokumentaciju. Za postojeće željezničke prijevoznike i upravitelje infrastrukture s dugim iskustvom u toj djelatnosti nadzor se može rasporediti tijekom perioda valjanosti potvrde. Za nove upravitelje infrastrukture, prijevoznike, nove ECM-ove i nove centre tj. subjekte nadzora prema Strategiji, koji su novi sudionici u željezničkom sustavu, potrebno je pojačati nadzor na početku perioda valjanosti potvrde i to najmanje jednom godišnje.

Agencija planira inspeksijske nadzore i audite sustava upravljanja sigurnošću sukladno načelima i prioritetima rizika iz Strategije nadzora. Postupak izrade planova audita, provedba audita, tehnike audita, izrada izvješća s audita, provedba naknadnih audita (*follow-up* auditi) te ostali procesi nadzora (u opsegu koji je naveden u ovoj Strategiji) temelje se na smjernicama utvrđenim u normi HRN EN ISO 19011.

Plan inspeksijskih nadzora donosi se minimalno jednom mjesečno (po potrebi i češće), a nadzor SMS-a, ECM-a, centara u kojem sudjeluju željeznički inspektori (glavni inženjeri i inženjeri specijalisti) te auditori iz svih organizacijskih cjelina (pomoćnici ravnatelja, inženjeri specijalisti i glavni inženjeri) donosi ravnatelj Agencije u godišnjem Programu nadzora koji je usklađen s godišnjim Programom rada i razvoja Agencije.

Kako bi se osigurala najviša razina dosljednosti između audita i inspeksijskih nadzora Strategijom se utvrđuje koordinirani način rada nadzora koji se temelji na međusobnoj suradnji između inspektora i auditora SMS-a u cilju održavanja veze između audita i inspekcija kako bi se temeljem nalaza audita mogle (prema potrebi) pokrenuti specifične inspekcije i obrnuto - nalazi inspektora pomažu u utvrđivanju prioriteta i područja audita. Na taj način povećana je kvaliteta i učinkovitost ocjenjivanja sigurnosti i donošenja odluka za izdavanje odgovarajućih sigurnosnih rješenja.

Pored planiranja i provedbe zajedničkog nadzora, Agencija sa susjednim NSA-ima utvrđuje postupak i uvjete za donošenje jedinstvenih potvrda o sigurnosti u slučaju ako je planirano područje djelovanja ograničeno na jednu državu članicu i podnositelj zahtjeva namjerava obavljati svoju

⁴⁰ Provedbena uredba Komisije (EU) br. 402/2013 od 30. travnja 2013. o zajedničkoj sigurnosnoj metodi za vrednovanje i procjenu rizika i stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 352/2009 (Tekst značajan za EGP) (OJ L 121, 3.5.2013, str. 8–25)

⁴¹ Uredba Komisije (EU) br. 1078/2012 od 16. studenog 2012. o zajedničkoj sigurnosnoj metodi za kontrolu koju će primjenjivati željeznički prijevoznici i upravitelji infrastrukture nakon izdanog rješenja o sigurnosti za upravljanje željezničkom infrastrukturom i rješenja o sigurnosti za obavljanje usluga željezničkog prijevoza te subjekti nadležni za održavanje (Tekst značajan za EGP) (SL L 320, 17.11.2012., str. 8–13; (u daljnjem tekstu: Uredba (EU) 1078/2012)

⁴² Sukladno Vodiču za upravljanjem kompetencijama u Agenciji za sigurnost željezničkog prometa
Ova elektronička isprava potpisana je kvalificiranim elektroničkim potpisom sukladno EU Uredbi 910/2014/EU (eIDAS) koji je vidljiv na posljednjoj nenumeriranoj stranici dokumenta. Provjera potpisa provodi se skeniranjem koda na potpisu.

djelatnost do jednog ili više kolodvora u blizini granice sa susjednom državom članicom sa sličnim značajkama mreže i sličnim operativnim pravilima.

17.2 Postupak nadzora koji se temelji na procjeni rizika u željezničkom sustavu

Nadzor koji provodi Agencija usmjerava se na ključna područja važnosti i prioritete koji su određeni na temelju procjene rizika, tako da Agencija u tom smislu:

- utvrđuje opće rizike u nacionalnom željezničkom sustavu te prepoznaje koji su od njih najvažniji tj. rangira ih prema prioritetu;
- utvrđuje sve relevantne podatke i dokaze unutar SMS-a željezničkog prijevoznika/upravitelja infrastrukture o učinkovitosti upravljanja rizicima s kojima se oni suočavaju, kao i kod subjekata nadležnih za održavanje (ECM) i centara za osposobljavanje strojovođa;
- osigurava osoblje sposobno za provedbu nadzora SMS-a i ocjenu rizika, a temeljem uspostavljenog sustava upravljanja kompetencijama;
- utvrđuje i analizira informacije iz različitih izvora informacija o sigurnosti željezničkog sustava potrebne za prosudbu radi donošenja odluka na temelju procjene rizika;
- donosi kvalitetna obrazloženja za svoje odluke (na temelju procjene rizika) o tome što se nadzire, što ne i koji su prioriteti;
- uzima u obzir i druge relevantne informacije za nadzor (osim onih na temelju procjene rizika), a naročito one koji se temelje i na prijavama građana,
- utvrđuje prioritete nadzora (i učestalost nadzora) kod upravitelja infrastrukture/željezničkih prijevoznika/ECM-a/centara, a posebno kada se traži pojačan nadzor neposredno nakon izdavanja uvjerenja o sigurnosti/jedinstvene potvrde o sigurnosti ili nakon istražnih postupaka.

Utvrđivanjem rizika moguće je donositi proporcionalne i ciljane odluke o tome što nadzirati i kako to najbolje činiti. Pored toga, razumijevanje rizika omogućuje Agenciji da što učinkovitije razmjenjuje informacije sa susjednim tijelima nadležnima za sigurnost (NSA-ima) po pitanju sigurnosti željezničkog sustava te da se u tom sklopu razmotre poboljšanja koja se mogu postići uz raspoloživa financijska sredstva. Razumijevanje sigurnosnih ciljeva početna je točka za sve pojedinačne nadzore kao i razradu mjesečnih i godišnjih planova inspekcijskih nadzora.

Agencija kod procjene općih rizika u 2022. godini vodila računa da se ovi rizici previše ne razlikuju od onih rizika koje je utvrdio nacionalni upravitelj infrastrukture (HŽ Infrastruktura d.o.o.), a prema potrebi i ostali sudionici u željezničkom sustavu. Očekuje se da upravitelj infrastrukture i Agencija imaju slično shvaćanje razine ukupnog rizika na razini nacionalnog željezničkog sustava.

Za ocjenu sposobnosti različitih subjekata/organizacija u željezničkom sustavu (prijevoznika/upravitelja infrastrukture/ECM-a) za upravljanje rizicima važno je da Agencija može putem nadzora utvrditi koliko su učinkoviti sustavi upravljanja sigurnošću u nadziranim organizacijama. U tom cilju Agencija kroz svoj sustav upravljanja kompetencijama nastoji osigurati zapošljavanje obučanih i sposobnih inspektora i osoblja koje provodi nadzor/audite SMS-a sukladno zahtjevima kako je utvrđeno člankom 6. Uredbe (EU) 2018/761⁴³.

⁴³ Delegirana uredba Komisije (EU) 2018/761 od 16. veljače 2018. o utvrđivanju zajedničkih sigurnosnih metoda za nadzor koji provode nacionalna tijela nadležna za sigurnost nakon izdavanja jedinstvene potvrde o sigurnosti ili uvjerenja o sigurnosti u skladu s Direktivom (EU) 2016/798 Europskog parlamenta i Vijeća te stavljanju izvan snage Uredbe Komisije (EU) br. 1077/2012 (Tekst značajan za EGP.) (SL L 129, 25.5.2018., str. 16–25)

Ova elektronička isprava potpisana je kvalificiranim elektroničkim potpisom sukladno EU Uredbi 910/2014/EU (eIDAS) koji je vidljiv na posljednjoj nenumeriranoj stranici dokumenta. Provjera potpisa provodi se skeniranjem koda na potpisu.

17.3 Područja općih rizika i polazišta za utvrđivanje prioriteta nadzora

Uzimajući u obzir Strategiju nadzora za 2022. godinu kao i odgovarajuću analizu rizika izrađenu temeljem svih raspoloživih podataka dobivenih unutar željezničkog sustava, Agencija je utvrdila opće rizike željezničkog sustava za 2022. godinu, što je bilo polazište za određivanje prioriteta nadzora (audita/inspekcijskih nadzora), kako slijedi.

17.3.1 Sustavi upravljanja rizikom (SMS)

Nakon izdavanja jedinstvene potvrde o sigurnosti (za željezničke prijevoznike) ili uvjerenja o sigurnosti (za upravitelje infrastrukture) Agencija primjenjuje nadzor sukladno Strategiji nadzora i Uredbi (EU) 2018/761. U pogledu nadzora željezničkih prijevoznika potrebno je voditi računa da se novi prijevoznici pregledavaju češće (minimalno jednom godišnje, a po potrebi i češće), dok je za starije prijevoznike koji su prisutni na željezničkoj mreži Republike Hrvatske već duži period (minimalno 5 godina) ovaj nadzor može biti i rjeđi. Prema dosadašnjim analizama prethodnih nadzora utvrđuje se da i dalje postoji velik prostor za poboljšavanje SMS-a u sektoru (kod željezničkih prijevoznika/upravitelja infrastrukture) u pogledu sposobnosti upravljanja rizicima te se u sklopu toga još uvijek nedovoljno učinkovito upotrebljavaju zajedničke sigurnosne metode propisane uredbama (EU) 402/2013 i (EU) 1078/2012, pa se ovo područje treba posebno kontrolirati u narednom razdoblju.

17.3.2 Željeznička vozila

U sklopu nadzora ECM-a potrebno je posebnu pozornost usmjeriti na vozila koja su starija preko 30 godina i pri kraju su životnog vijeka. Elementi Programa nadzora zahtijevaju posebnu pažnju i adekvatan nadzor rizika kod željezničkih prijevoznika/upravitelja infrastrukture. Održavanje starih vozila traži i potrebna poboljšanja i odgovarajuće modernizacije – rekonstrukcije koje moraju biti kvalitetno planirane, o čemu Agencija mora imati pravovremena saznanja kako bi se na vrijeme utvrdili i proveli svi potrebni postupci odobrenja za puštanje u uporabu/stavljanje na tržište takvih vozila.

U sklopu ovog elementa potrebno je provoditi pojačan nadzor održavanja starih vozila koje provodi ECM, a posebno kada se provodi sustavni nadzor od strane Agencije u cilju dosljedne primjene regulative kod certificiranja novih i održavanja postojećih ECM-a.

17.3.3 Infrastrukturni podsustavi

Značajan dio infrastrukturnih podsustava zahtijeva veliku pozornost u pogledu tekućeg održavanja i zamjene zastarjele opreme. Elementi Programa nadzora i dalje zahtijevaju poseban fokus nadzor glede tekućeg održavanja i zamjene zastarjele opreme, pogotovo za relativno velik broj nezaštićenih željezničko-cestovnih prijelaza u razini (u nastavku: ŽCP).

Posebnu pozornost kod ovog elementa Strategije treba biti na procjenama rizika postojećih ŽCP-a te dosljednoj primjeni sigurnosnih zahtjeva za puštanje u uporabu sukladno Zakonu i ostaloj sigurnosnoj regulativi. Upravitelj infrastrukture mora kroz svoj SMS utvrditi sve sigurnosne aspekte prometno-upravljačkog i signalno-sigurnosnog podsustava i njegovih sastavnih dijelova, a posebno utvrditi jasnu strategiju i postupke održavanja postojećih i uvođenja novih ŽCP-a.

U sklopu ovog prioriteta Agencija će, u sklopu izdavanja odobrenja za puštanje u uporabu, biti fokusirana na dosljedno ispunjavanje svih sigurnosnih zahtjeva za rekonstruirane podsustave i/ili njihove dijelove, što se naročito odnosi na neovisne sigurnosne analize sklopova i dijelova koji se

Ova elektronička isprava potpisana je kvalificiranim elektroničkim potpisom sukladno EU Uredbi 910/2014/EU (eIDAS) koji je vidljiv na posljednjoj nenumeriranoj stranici dokumenta. Provjera potpisa provodi se skeniranjem koda na potpisu.

ugrađuju u ŽCP-e (posebno vezano za sigurnosnu integraciju ŽCP-a rekonstruiranih na temeljima starih sklopova/dijelova uz integraciju novih sastavnih dijelova/sklopova) što se dokazuje s neovisnim „EZ“ potvrdama o sukladnosti koje izdaju neovisna tijelo (DeBo/NoBo).

17.3.4 Subjekti nadležni za održavanje (ECM)

Kada starost željezničkog vozila prelazi 30 godina (vidi 17.3.2), što ne bi trebalo predstavljati sigurnosni problem dokle god je vozilo održavano na način da su svi povezani rizici pod kontrolom i nadzorom, elementi Programa nadzora zahtijevaju posebnu pažnju oko nadzora radionica vezano za održavanje starih vozila te funkcija održavanja sukladno Uredbi (EU) br. 2019/779⁴⁴ kao i iskustva oko primjene zajedničke sigurnosne metode prema Uredbi (EU) 1078/2012⁴⁵.

17.3.5 Strojovođe i ostali izvršni radnici

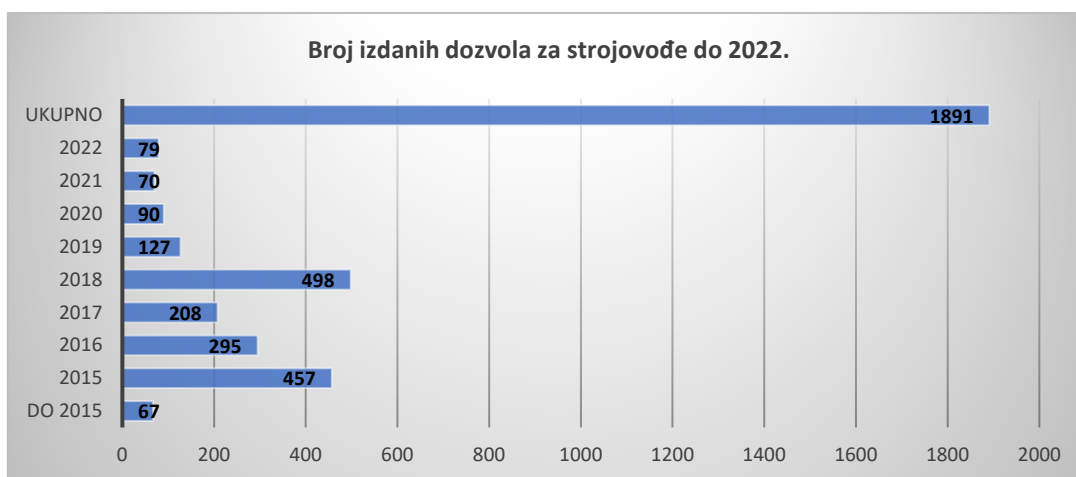
Agencija je, sukladno poglavlju XV. Zakona (Strojovođe), ovlaštena za izdavanje dozvola za strojovođe i za njihov nadzor te za nadzor izvršnih radnika prema poglavlju XIV. (Izvršni radnici).

Do kraja 2022. godine Agencija je izdala ukupno 1891 dozvolu (prema slici 8). Ovaj veliki broj strojovođa traži dobro planiranje prioriteta nadzora (sukladno rizicima) kao i dovoljan broj kompetentnih kadrovskih resursa.

Poseban naglasak treba biti na nadzoru osposobljenosti strojovođa (prema članku 121. Zakona) kao i nadzoru izvršnih radnika (sukladno članku 110. Zakona) kroz pojedinačne inspeksijske nadzore te kroz sustavne nadzore u sklopu nadzora (audita) sustava upravljanja sigurnošću željezničkih prijevoznika i upravitelja infrastrukture.

U cilju smanjenja rizika vezanog za nedostatke upravljanja kompetencijama kod strojovođa, potrebno je jačati inspeksijski nadzor, odgovarajući nadzor (audite) dijelova SMS-a kod željezničkih prijevoznika, kao i nadzor sustava upravljanja kvalitetom kod centara za osposobljavanje strojovođa.

Slika 8 – Pregled izdanih dozvola za strojovođe do kraja 2022. godine

⁴⁴ Provedbena uredba Komisije (EU) 2019/779 od 16. svibnja 2019. o utvrđivanju detaljnih odredbi o sustavu izdavanja ovlaštenja subjektima nadležnima za održavanje vozila na temelju Direktive (EU) 2016/798 Europskog parlamenta i Vijeća te o stavljanju izvan snage Uredbe Komisije (EU) br. 445/2011 (Tekst značajan za EGP.); OJ L 139I, 27.5.2019., p. 360–389

⁴⁵ Uredba Komisije (EU) br. 1078/2012 od 16. studenoga 2012. o zajedničkoj sigurnosnoj metodi za kontrolu koju će primjenjivati željeznički prijevoznici i upravitelji infrastrukture nakon izdanog rješenja o sigurnosti za upravljanje željezničkom infrastrukturom i rješenja o sigurnosti za obavljanje usluga željezničkog prijevoza te subjekti nadležni za održavanje Tekst značajan za EGP; OJ L 320, 17.11.2012., p. 8–13

Ova elektronička isprava potpisana je kvalificiranim elektroničkim potpisom sukladno EU Uredbi 910/2014/EU (eIDAS) koji je vidljiv na posljednjoj nenumeriranoj stranici dokumenta. Provjera potpisa provodi se skeniranjem koda na potpisu.

17.3.6 Kadrovski resursi i kompetencijske sposobnosti Agencije

Sukladno sustavu upravljanja kompetencijama koje Agencija razvija i kontinuirano unapređuje, posebna pozornost se posvećuje osiguranju kompetencija osoblja koja provode nadzor na temelju procjene rizika te općenito dobrom razumijevanju postupaka za upravljanje rizicima na čemu se zasnivaju učinkoviti sustavi upravljanja sigurnošću. U tom sklopu Agencija vodi brigu da se odgovarajuće osoblje Agencije osposobljava i kontinuirano trenira za tehnike upravljanja rizicima i nadzor sukladan odgovarajućim tehnikama audita.

Agencija kontinuirano iskazuje potrebe za zapošljavanje potrebnih stručnih kadrova te njihovo osposobljavanje - posebno za voditelje audita (*lead auditore*) i tehnike upravljanja rizicima za potrebe nadzora, održavanja SMS-a željezničkih prijevoznika i upravitelja infrastrukture, nadzora ECM-a i ispunjavanje funkcije neovisnog tijela za nadzor procjene rizika (AsBo). Razvoj željezničkog sustava (povećani broj željezničkih prijevoznika i upravitelja infrastrukture), složeniji postupci temeljem 4. željezničkog paketa i sve veća suradnja s ERA-om traži od Agencije ispunjavanje daleko većeg broja zadataka nego do sada te su stoga nova zapošljavanja, odnosno popunjavanja radnih mjesta (sukladno sistematizaciji), vrlo važan zadatak - posebno vezano za tehničko-stručni kadar u upravama za inspeksijski nadzor i za željeznička vozila.

18. Zaključak

Agencija je u izvještajnom razdoblju ostvarila sve svoje zadaće koje su pred nju postavljene sukladno ovlastima propisanim Zakonom. Sredstva za rad Agencije osigurana u Državnom proračunu Republike Hrvatske za 2022. godinu korištena su planski, namjenski i bila su dovoljna za njezin nesmetani rad.

Temeljem suglasnosti Ministarstva mora, prometa i infrastrukture (u daljnjem tekstu: Ministarstvo) i osiguranih proračunskih sredstva za zapošljavanje koja su planirana u Financijskom planu Agencije za 2022. i projekcijama za 2023. i 2024. godinu raspisan je javni natječaj i provedeno je zapošljavanje u Agenciji za pet radnih mjesta u 2022. godini za sljedeća radna mjesta: glavni inženjer (za stabilna postrojenja električne vuče) u Upravi za željezničku infrastrukturu, glavni inženjer u Upravi za željezničke prijevoznike te glavni inženjer, inženjer specijalist (za inspekcijski nadzor vučenih vozila) i inženjer specijalist (za inspekcijski nadzor izvršnih radnika) u Upravi za poslove inspekcije.

Slijedom navedenog, broj zaposlenih u Agenciji koji je na početku izvještajnog razdoblja uključivao 13 zaposlenika, je povećan na 18 zaposlenika (sistematizacija predviđa ukupno 31 radnih mjesta). Time je ostvareno postepeno kadrovsko jačanje Agencije koja je godinama nailazila na poteškoće u procesu zapošljavanja, što zbog zabrane zapošljavanja u javnoj upravi, a što zbog tržišta rada koje visokokvalificiranim inženjerima kakvi su potrebni za obavljanje složenih stručnih poslova u Agenciji nudi znatno bolje uvjete.

Uz nova zapošljavanja i dalje postoji problem raspoređivanja radnih zadataka za više radnih mjesta pa je svakako potrebno i u narednom razdoblju raditi na povećanju kadrovskih kapaciteta Agencije sukladno sistematizaciji radnih mjesta (i preporukama ERA-e).

Ciljevi utvrđeni Strateškim planom Ministarstva za razdoblje 2021. – 2023. godine i Godišnjim programom rada i razvoja Agencije za 2021. godinu su realizirani na zadovoljavajući način. Agencija je temeljem učinkovite organizacije rada i tijekom 2021. godine ispunila ciljeve u pogledu izdanih rješenja iz njezine nadležnosti, i obavila odgovarajući broj inspekcijskih nadzora i audita sustava upravljanja sigurnošću - sukladno planiranom i uz postojeće resurse (prema Programu rada i razvoja Agencije za 2022.).

Pored poslova koje su ostvarili zaposlenici Agencije u 2022. godini na rješavanju upravnih predmeta, provođenju inspekcijskih pregleda, nadzora i audita sustava upravljanja sigurnošću, izdavanja dozvola za strojovođe, puštanja vozila u uporabu i upisa u registar vozila, Agencija je imala i značajni obim suradnje s ERA-om i nacionalnim tijelima ovlaštenim za sigurnost unutar EU.

U sklopu suradnje s ERA-om treba istaknuti suradnju vezano za davanje stručne podrške ERA-i oko izrade zajedničkih predmeta OSS – izdavanje jedinstvenih potvrda o sigurnosti za željezničke prijevoznike te izdavanje odobrenja za vozila (tip vozila). Pored navedenog, Agencija je bila u 2022. godini pod nadzorom ERA-a u sklopu 2. ciklusa audita kojim je, sukladno EU regulativi, ERA-a provjerila sposobnost Agencije u izvođenju poslova u nadležnosti Agencije te učinkovitost izvođenja nadzora u željezničkom sustavu.

Vezano za izvješće o stanju nacionalnih sigurnosnih pokazatelja za period od 2017. do 2022. godine, bilježimo povećanje broja ozbiljnih nesreća u 2022. u odnosu na 2021. godinu za pet ozbiljnih nesreća.

Pored toga, treba spomenuti da je sukladno pregledu najvažnijih sigurnosnih pokazatelja za razdoblje 2017.-2022. godine broj značajnih nesreća za 2022. godinu porastao u odnosu na 2021.

Ova elektronička isprava potpisana je kvalificiranim elektroničkim potpisom sukladno EU Uredbi 910/2014/EU (eIDAS) koji je vidljiv na posljednjoj nenumeriranoj stranici dokumenta. Provjera potpisa provodi se skeniranjem koda na potpisu.

za dvije značajne nesreće, ali se bilježi smanjenje u odnosu na petogodišnji prosjek u iznosu od 7,7%.

Iako su zamjetna poboljšanja u razvoju sustava upravljanja sigurnošću kod upravitelja infrastrukture i željezničkih prijevoznika te unapređenja u sustavima subjekata nadležnih za održavanje (ECM), treba istaknuti da i dalje postoji dosta prostora za poboljšanja kod primjene Uredbe (EU) 402/2013 vezano za procjene i vrednovanje rizika te primjenu zajedničke sigurnosne metode prema Uredbi (EU) 1078/2012.

Na ŽCP-ima kao najkritičnijim točkama na željezničkoj infrastrukturi, u 2022. godini dogodilo se 8 ozbiljnih nesreća i 14 nesreća, pri čemu smrtno stradalo 10 osoba i teško su ozlijeđene 2 osobe, dok su se u 2021. godini dogodilo 6 ozbiljnih nesreća i 29 nesreća, pri čemu je smrtno stradalo 6 osoba i teško ozlijeđeno 7 osoba.

Za kraj je potrebno reći da se, pored svih kvalitetnih preventivnih mjera i aktivnosti koje se provode na unapređivanju sigurnosti željezničkog prometa od strane Agencije i od strane upravitelja infrastrukture, željezničkih prijevoznika, subjekata nadležnih za održavanje i ostalih dionika u željezničkom sustavu, problem sigurnosti i dalje, jednim dijelom, rješava na način da se smanjuju i ograničavaju brzine te smanjuje propusna moć pruga, a što je sve posljedica neodgovarajućeg održavanja i još uvijek nedovoljnog razvoja i modernizacije željezničke infrastrukture.

Agencija će u narednom razdoblju nastaviti pratiti, promicati i provoditi razvoj regulatornog okvira sigurnosti, poticati razvoj i unapređenja sustava upravljanja sigurnošću kod upravitelja infrastrukture i željezničkih prijevoznika te promovirati kulturu sigurnosti željezničkog sustava. Posebno ističemo da će naredni period biti i dalje izazovan za Agenciju i za željeznički sustav Republike Hrvatske u cjelini u pogledu provođenja 4. željezničkog paketa u kontekstu uvođenja jedinstvenog sustava EU željeznica kroz suradnju s ERA-om i nacionalnim tijelima ovlaštena za sigurnost u zemljama članicama, a naročito u pogledu jedinstvenog sustava izdavanja potvrda za željezničke prijevoznike i davanje odobrenja za vozila unutar EU te primjene tehničkih specifikacija interoperabilnosti u sklopu izdavanja odobrenja za nove podsustave na području željeznica Republike Hrvatske.

